

F! Malmö

Kommunpolitiskt program

Antaget 1 juli 2018

En feministisk kommunpolitik för Malmö	5
Normkritik	6
Invånardemokrati	7
Levande medborgarkontor	8
Jämställdhet med intersektionell analys	8
Mänskliga rättigheter	9
Antirasistisk politik	10
Nationella minoriteter	11
Frihet från rasism och diskriminering	11
Delaktighet och inflytande	12
Motverka segregation	13
Boende segregation	14
Ekonomisk jämställdhet och jämlikhet	14
Likvärdig skola	14
Jämställd och jämlik hälsa	14
Våldsprevention	14
Demokratiskt inflytande	15
Nej till vinster i välfärden	18
HBTQIA+	19
Utbildning	19
Antidiskriminering	20
Fi Malmö ska verka för att:	20
Säkrare sex	20
Fi Malmö ska verka för att:	20
Våld i samkönade relationer	21
Hedersrelaterat våld mot HBTQIA-personer	21
Kommunalt transvård och hjälpmedel	21
Stadsbyggnad och bostad	22
Transporter och kollektivtrafik	22
Parkering	23
Stadsbyggnad	24
Delningsekonomi	25
Bostad - en mänsklig rättighet	25
Bostad utan diskriminering	26
Bostad och miljö	27
MKB- allmännyttan	27
Migrationspolitik och flyktingmottagande	29
Ett Malmö utan gränser	29

Avskaffa förvaren	30
Alla människors rättigheter	31
Våld mot papperslösa	31
Ovillkorlig invandring	31
Miljö och hållbar utveckling	33
Miljö och feminism	33
Naturens egenvärde	33
Direkta och indirekta effekter	33
Hållbar konsumtion är ingen konsumtion	34
Offentlig upphandling	34
Biologisk mångfald	34
Närmiljön	35
Koldioxidutsläpp	36
Kultur för alla	37
Fler mötesplatser för barn och unga	38
Det civila samhället -En social kultur	38
Kulturhus och öppna samlingslokaler	39
Amatörkultur	40
En ny politik för bildning	40
Folkbibliotek	41
Studieförbund	41
Trossamfund	41
Funktion och funktionalitet	43
För en tillgänglig omgivning	43
Intersektionalitet och funktion	43
Boende	44
Särskilt stöd, service och hjälpmedel	44
Barn och ungdomar	48
Barn och ungas rättigheter	48
Barnfattigdom	48
Barn och unga som bevittnar våld i nära relationer	49
Äldreomsorg	51
Bostad	52
Våld i nära relationer	53
Socialpolitik	54
Individ och familjeomsorg	55
Ekonomiskt bistånd	55
Utsatta EU-medborgare och papperslösa	56
Fristad	57

Hemlöshet	58
Idéburna sektorn	59
Skyddade boenden och stöd till våldsutsatta	59
Våld och särskild utsatthet	60
Kvinnofrid, våld i nära relationer och våld i namn av heder	61
Barn och ungdomar i Malmö ska ha ett liv fritt från våld	63
Våld och förtryck i namn av heder ska upphöra	64
Ingen tjej ska i Malmö könsstympas	65
Våld och medborgarstatus	66
HBTQIA+	67
Våld mot äldre personer ska upphöra i Malmö	67
Utbildning	68
En Jämlik skola	68
Normkritisk pedagogik – jämställdhet och antirasism	70
Mänskliga rättigheter och demokrati i skolan	71
Kultur i skolan	72
En välmående skolhälsovård	73
Modersmål för alla	73
En hållbar skola	74
Förskola	75
Grundskola inklusive fritidshem	77
Gymnasieskola	78
Vuxenutbildning	78
Djurrätt och djurskydd	80
Djur är individer	80
Djurrätt är en feministisk fråga	80
Problematisera köttätande som norm	80
Ekonomi för en hållbar utveckling	82
Det ekonomiska och politiska samspelet	82
Företagande och kommunal utveckling	82
Att pendla i, till och från Malmö	83
Kvalitativa välfärdstjänster	83
Jämlik ekonomi med helhetsperspektiv	84
Human- och socialkapital	85
Offentlig upphandling	86
En feministisk syn på arbete	87
Arbetstidsförkortning – tid för livet	87
Rätten till heltid	88
Arbetets villkor	89

Lönefrågan	90
Feministiskt företagande	90
Unga lönearbetare	90
Basinkomst	92
Diskriminering i arbetet	92

En feministisk kommunpolitik för Malmö

Feministiskt initiativ Malmö verkar för ett öppet och solidariskt Malmö med respekt för varje människa. Vi kopplar ihop individens frihet och rättigheter med strukturell samhällskritik. F! Malmö vill skapa en kultur i politiken där vi definierar makt som något annat än strävan efter kontroll och dominans, där makt istället betyder självständighet att kunna delta i skapandet av samhället och sitt eget liv.

Ett öppet, jämställt och jämlikt samhälle, fritt från diskriminering, kräver en politik där de mänskliga rättigheterna värnas och kan utövas i praktiken. Målet för den feministiska politiken är ett samhällsbygge som skapar utrymme för alla människor att utvecklas till sin fulla potential och bli fullvärdiga deltagare i demokratin, i samspel oberoende av kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap.

En intersektionell feminism

Inom den traditionella partipolitiken är klass det grundläggande analysverktyget för att förstå samhällets strukturer. Men klassbegreppet är alltför begränsat och förmår inte belysa andra strukturer som fördelar resurser och inflytande ojämlikt i Sverige och i världen så som patriarkala, heteronormativa och rasistiska strukturer. En politik som utgår från ett feministiskt perspektiv problematiserar och utmanar könsmaktsordningen, heteronormativiteten och dess samverkan med andra maktordningar. Målet för den feministiska politiken är en samhällsuppbyggnad som skapar utrymme för alla människor att i ett jämlikt samspel med andra utveckla sin fulla potential, oberoende kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap. Intersektionalitet är ett redskap för att analysera makt, och handlar om att se hur olika strukturer hänger ihop och upprätthåller varandra. Feministiskt initiativ Malmös politik utgår från att maktordningar samverkar och vårt mål är att bekämpa alla de maktordningar som står i vägen för jämlikhet. Trots detta händer det ofta att Fi bara blir förknippat med problematiserandet av endast könsmaktsordningen, som om den vore isolerad från andra maktordningar. Det är den alltså inte, och därför verkar Feministiskt initiativ Malmö för att öka den intersektionella analysen bland medlemmar i den egna rörelsen, samt ska verka för detsamma inom all kommunal verksamhet.

För att uppnå vårt mål måste antidiskriminering och mänskliga rättigheter sättas i fokus i det politiska arbetet. Den strukturella diskrimineringen genomsyrar varje del av samhället och kan därför inte ses som ett "särintresse". Normer och

strukturer underordnar vissa grupper systematiskt, medan andra privilegieras. Vissa måste kämpa för sina rättigheter, andra får dem per automatik. Könnsordningen skapar strukturer som tilldelar kvinnor och män olika positioner både i det privata och i det offentliga rummet. Fokus på individers villkor betyder i sin tur inte att vi anser att alla individer är lika eller att könsmaktsordningen bidrar till samma konsekvenser för alla. Vår politik tar hänsyn till faktorer kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Att jämställdhet och jämlikhet råder.
- Att alla kommuninvånare får sina mänskliga rättigheter uppfyllda.
- Frihet från diskriminering. Ingen människa ska begränsas på grund av faktorer kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap.
- Solidaritet. Alla människor måste kunna känna sig trygga och säkra i och utanför hemmen, både ensam och bland andra.
- En intersektionell analys bland medlemmar i den egna rörelsen, samt ska verka för detsamma inom all kommunal verksamhet.
- Att allt jämställdhetsarbete sker med intersektionell analys.

Normkritik

Feministiskt initiativ Malmö arbetar för att alla politiska områden ska genomsyras av ett normkritiskt perspektiv. Det innebär att vi tydliggör och ifrågasätter de normer som finns överallt, mellan olika grupper och individer i samhället, mellan myndigheter, olika företag, och i politiken. Norm är det som anses vanligt och som oftast inte ifrågasätts, till exempel att vara heterosexuell eller att prata svenska i Sverige. Att tillhöra en sådan norm innebär nästan alltid fördelar, men dessa fördelar tenderar att bli synliga först när en bryter mot normen. En vit heterosexuell man har till exempel lättare att göra sin röst hörd än en vit heterosexuell kvinna, en vit homosexuell man eller en heterosexuell man med icke-svensk bakgrund. De som ingår i flest normer får således större möjligheter att påverka.

Det normkritiska perspektivet belyser och utgår från de fördelar som följer med att tillhöra normen, istället för att fokusera på avvikelserna. Malmö ska bli en jämlik och icke-diskriminerande kommun.

- Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att all kommunal verksamhet granskar sig självt normkritiskt, och belyser normer kring kön, sexuell

läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap.

Invånardemokrati

Ett tryggt och öppet samhälle bygger på gemenskap och delaktighet. Feministiskt initiativ anser därför att en kommun ska ge alla invånare oavsett förutsättningar och erfarenheter möjlighet att engagera sig i uppbyggnaden av sin omgivning. Utveckling och förbättring av Malmö kommun ska genomföras av alla invånare tillsammans. För ett inkluderande samhälle krävs att invånarna har tillgång till de demokratiska verktygen samt känner till sina demokratiska rättigheter. Det är vi politikernas ansvar att se till detta.

Kommunpolitik kommer ofta i skymundan för riksdagsfrågor. Feministiskt initiativ vill bidra till att vitalisera lokaldemokratin och påminna om vårt kommunala självbestämmande i Sverige – kommunfullmäktige är vårt närmsta folkvalda forum, inte riksdagen. En Malmöbo behöver inte vara svensk medborgare för att få vara med och bestämma över lokalpolitiken. Om du är medborgare i Island, Norge eller EU, är folkbokförd i Malmö och är över 18 år – då har du rätt att både rösta och bli vald till Malmö kommunfullmäktige. Är du medborgare i annat land (alltså hela övriga världen) gäller samma regler, att du är över 18 och är folkbokförd i Malmö, men du måste också ha bott i Sverige och varit folkbokförd här de senaste tre åren, räknat från valdagen.

För den som inte har rätt att rösta är opinionsbildning och aktivism de enda medlen som står till buds för att påverka politiken. Det här är ytterligare skäl till att stärka samarbetet mellan politiker och föreningslivet i Malmö kommun. Idag har långt ifrån alla möjlighet att driva politisk opinion eller ta kontakt med politiker. För att undvika att bara vissa grupper och personers intressen tas hänsyn till måste politiken bli tillgänglig för alla, och genomsyras av ett normkritiskt, feministiskt och antirasistiskt perspektiv. Vi politiker måste också ha ett uppsökande ansvar som genomsyras av detsamma.

- Att kommunens stöd till föreningslivet genomsyras av normkritik, antirasism och genusperspektiv.
- Att den politiska organisationen i Malmö kommun aktivt söker upp och inkluderar invånarna.
- Att alla politiska beslut, via dialog, förankras hos de invånare som frågan berör.
- Stärka papperslösas möjligheter till demokratiskt deltagande.
- Stärka barn och ungas möjlighet att organisera sig och delta politiskt

- Ett utökat och stärkt samarbete mellan Malmö stad och föreningar och organisationer som verkar inom kommunen.

Levande medborgarkontor

Vi vill se medborgarkontor som ska kunna ge alla invånare information om partipolitik, föreningsliv och om stadens politiska organisation. De ska fungera som mötesplatser där invånarna ges möjlighet att träffas, påverka och bidra till förändringar i sin omgivning. För att stärka föreningsliv och gemenskap i samhället ska varje medborgarkontor bland annat kunna erbjuda möteslokaler och datorer. Genom stärkta resurser vill Feministiskt initiativ Malmö utveckla medborgarkontorens potential att fungera som levande möteslokaler. Feministiskt initiativ Malmö ska verka mot privatisering av de offentliga rummen, för ökad gemenskap måste dessa vara tillgängliga för allmänheten. För ett dynamiskt och demokratiskt politiskt system behövs aktiva invånare och ett förtroende mellan beslutsfattare och invånare. Feministiskt initiativ ska verka för att alla kommuninvånare har insyn i det kommunala arbetet, lättillgängligt via direkta mötesplatser men också via internet, eftersom internet har potential att vara ett inkluderande demokratiskt verktyg.

- En ökad satsning på medborgarkontor.
- Fler icke-kommersiella offentliga mötesplatser, för till exempel umgänge, möten och evenemang.
- Att motverka privatisering av det offentliga rummet.
- Att information om de demokratiska rättigheterna samt de demokratiska verktygen som finns till för Malmö stads invånare är tillgängliga, utvecklas och utnyttjas.
- Att kommunen tillhandahåller lättillgänglig information samt vilka möjligheter till stöd som finns för de som vill starta upp en ideell organisation och eller förening.
- Kommunen ska erbjuda alla, oavsett förutsättningar, ökad tillgång till lokaler för föreningsverksamhet.

Jämställdhet med intersektionell analys

För att driva en genomgripande feministisk politik krävs ett kommunalråd med ansvar för jämställdhet och en egen nämnd för området. Det feministiska mandatet ska driva politik som grundas på intersektionell feministisk analys, vilket betyder att området för jämställdhet inom politiken måste utvecklas till att innehålla den helhetsanalys som utgår från att olika maktordningar, så som rasism, funktionalitet,

Ålder, heteronorm och religiös tillhörighet, påverkar individers och grupperns levnadsvillkor.

- Att det ska finnas ett kommunalråd för jämställdhet, men att mandatet även ska inkludera en intersektionell analys.
- En jämställdhetsnämnd i Malmö kommun, som ska fungera som ett vägledande organ för övriga nämnder och andra kommunala organ.

Mänskliga rättigheter

Arbetet för mänskliga rättigheter blandas ofta ihop med arbetet mot diskriminering, men det finns en viktig skillnad. I arbetet mot diskriminering verkar vi för att avlägsna de faktorer som hindrar människors tillgång till sina rättigheter. Att ha kunskap om orsaker till diskriminering och hur diskrimineringen ser ut i praktiken ska vara centralt för det politiska arbetet. Arbetet mot diskriminering är grundläggande för att uppnå jämlikhet och jämställdhet.

Mänskliga rättigheter handlar om nästa nivå: människor ska inte bara ha tillgång till och förståelse för sina rättigheter utan även få dem uppfyllda. Samhällets resurser ska gemensamt användas för detta mål. Med ett människorättsperspektiv är det oacceptabelt att några barn går ur skolan med underkänt, att över 17000 fall av sexualbrott anmäls årligen och att kvinnor systematiskt får lägre lön och sämre arbetsvillkor. Målet med arbetet för mänskliga rättigheter är att säkerställa att varje människa har tillgång till alla sina mänskliga rättigheter. Om vi tar våra exempel här och utgår från våra mänskliga rättigheter har därför varje barn rätt till utbildning, varje person har rätt till sin kroppsliga integritet, och varje kvinna har rätt till likvärdig lön och arbetsvillkor som män. Allt politiskt arbete ska utgå från denna insikt: alla människor är lika värda och har lika rätt till sina mänskliga rättigheter.

För att Malmö kommun aktivt ska kunna arbeta för mänskliga rättigheter anser Feministiskt initiativ Malmö att det krävs ett ansvarigt kommunalråd för området, samt att det inrättas en nämnd för mänskliga rättigheter. Kommunrådet och nämnden ska ha som uppdrag att tydliggöra och arbeta för att kommunen uppfyller invånarnas mänskliga rättigheter. I människorättsmandatet ska också ingå att tydliggöra hur diskriminering påverkar människors livsvillkor, att motverka och arbeta förebyggande mot diskrimineringen.

- Ett eget kommunalråd för mänskliga rättigheter.

- En nämnd för mänskliga rättigheter, som ska verka mot diskriminering och arbeta för att förverkliga de mänskliga rättigheter som Malmö kommun är ansvariga för.
- Att nämnden för mänskliga rättigheter ska ha en så kallad "revisionsrätt" på sitt område. Det vill säga att nämnden ska ha mandat att gå in i olika delar av den kommunala förvaltningen och på passande sätt säkerställa att organisationen uppfyller sitt uppdrag att förverkliga mänskliga rättigheter.
- Att Malmö stad inrättar ett Afrosvenskt informations och kunskapscenter
- Att utöka utöka jämställdhetsdata till insamlande av jämlikhetsdata.

Antirasistisk politik

Feministiskt initiativs politik ifrågasätter den norm om "svenskhets" som baseras på ett vitt, västerländskt, kristet arv. Den antirasistiska politik som Feministiskt initiativ bedriver utmanar den etablerade och diskriminerande struktur som upprätthåller etniskt baserade privilegier i samhället. Feministiskt initiativ anser att en person tilldelas olika positioner i samhället beroende på faktorer som kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder eller medborgarskap. Med insikten om att olika maktordningar kan samverka och påverka människors positioner driver Feministiskt initiativ en feministisk antirasistisk politik som utgår från människors olika erfarenheter av underordning i ett patriarkalt samhälle.

Den strukturella diskrimineringen utgör basen för att tilldela etniskt baserade privilegier åt vissa samhällsgrupper och marginalisera andra, och återfinns inom alla samhällssektorer. Allt oftare baseras den nutida rasismen på påstådda kulturella skillnader istället för, som tidigare, på föreställda biologiska skillnader mellan olika folkgrupper. Den kulturrasism som blir följden bygger på föreställningar om att "kultur" kan användas för att förklara skillnader i egenskaper, förmågor och färdigheter bland människor. Parallellt med kulturrasismen förekommer även en utbredd vardagsrasism. Feministiskt initiativ anser det viktigt att utveckla en medvetenhet om sambanden mellan globala maktförhållanden och den rasism som i allra högsta grad förekommer i Sverige.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att:

- Att föra in feministiska, antirasistiska perspektiv i den kommunalpolitiska debatten och arbetet så att de perspektiven genomsyrar varje del av politiken.
- Att rasism, fientlighet och diskriminering aktivt ska motarbetas.
- Att höja kompetensen om maktordningar som könsmakt och genus, funktionalitet, ålder, klass, hbtq och antirasism hos dem som arbetar med

stadsplanering och bostadsproduktion.

- Att Vidareutveckla och uppföljning av kommunens antidiskrimineringsplan.
- Totalförbud mot rasistisk, sexistisk och annan diskriminerande reklam.
- Kommunalt finansierade organisationer och mötesplatser dit personer som upplever diskriminering kan vända sig för stöd och hjälp. Det ska finnas mötesplatser med personal som är utbildad i frågor som rör antirasism och diskriminering.

Nationella minoriteter

Nationalistiska strävanden att bygga homogena stater har ofta inneburit tvångsassimilering och förtryck av nationella minoriteter. Sverige har inte varit något undantag. Feministiskt initiativ Malmö uppfattar därför minoritetspolitik som en del av det antirasistiska arbete som Feministiskt initiativ vill bedriva.

I Sverige finns fem nationella minoritetsspråk och fem erkända nationella minoriteter: romer, sverigefinnar, tornedalingar, judar och samer. Feministiskt initiativ Malmö ser arbetet för nationella minoriteters rättigheter som en självklar del av arbetet med mänskliga rättigheter. Kommunen har ett stort ansvar i arbetet för att säkra rätten till språket, kulturen och identiteten. Vi ser ett behov av både generella satsningar som täcker in samtliga nationella minoriteter men också riktade satsningar, då behoven skiljer sig åt.

I Malmö bor det idag runt 8000-10000 romer, vilket gör Malmö till den stad med högst romsk population i Sverige. Fi Malmö verkar för att Malmö Stad skall utreda om det finns önskemål bland Malmös romer att Malmö blir romskt förvaltningsområde. Kortfattat innebär förvaltningsområdesstatus en förstärkning av grundskyddet som den nationella minoritets- och minoritetsspråklagstiftningen erbjuder. Bland annat öppnar det upp för möjligheten att bedriva äldre- och barnomsorg helt eller delvis på det nationella minoritetsspråket och ger enskilda rätt att använda sitt respektive minoritetsspråk skriftligen eller muntligen i kontakt med olika myndigheter.

Frihet från rasism och diskriminering

Sverige har en lång historia av rasism mot landets minoriteter som bland annat tagit sig uttryck i tvångsassimilering, tvångsflyttningar, tvångssteriliseringar, omhändertaganden av barn och förbud mot att tala det egna språket. Den historien har satt djupa sår som också präglar vår nutid. Föreställningar från rasbiologins tid lever vidare samtidigt som kunskapen om de systematiska övergrepp svenska staten gjort sig skyldig till lyser med sin frånvaro i de flesta läromedel. Feministiskt initiativ ser ökad kunskap om Sveriges rasistiska historia och kunskap om samers, romers,

judars, tornedalingars och sverigefinnars egen historia som en grundbult i arbetet för nationella minoriteters rättigheter. Vi vill också se en ökad kunskap om hur rasism, antisemitism, antiziganism och diskriminering tar sig uttryck idag och hur de ska motverkas.

Delaktighet och inflytande

Nationella minoriteter måste göras delaktiga och få inflytande i större utsträckning än idag. Det är viktigt att rätten till samråd med staden säkras och håller god standard. Feministiskt initiativ ser också ett behov av att arbeta uppsökande för att i högre utsträckning låta barn och unga från nationella minoriteter komma till tals. Vi vill också att nationella minoriteter får en mer framträdande roll och synlighet i det offentliga rummet genom bland annat flaggning, skyltning, monument och egna kulturinstitutioner.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att:

- att Malmö Stad skall utreda om det finns önskemål bland Malmös romer att Malmö blir romskt förvaltningsområde
- Höja kunskapen om minoritetslagstiftningen, Europarådets ramkonvention till skydd för nationella minoriteter samt europeiska stadgan om landsdels- och minoritetsspråk i stadens verksamheter.
- Höja kunskapen om nationella minoriteters och rättigheter bland stadens invånare.
- Höja minoritetsspråkens ställning och att språkkompetens i de nationella minoritetsspråken anses meriterande i rekrytering till stadens verksamheter.
- Att stadens arbete för jämställdhet och frihet från våld ska omfatta nationella minoriteter på samma villkor som majoritetsbefolkningen.
- Staden arbetar förebyggande mot antisemitism och antiziganism.
- Att de nationella minoriteternas kunskaper, synpunkter och önskemål tas tillvara i större utsträckning i staden.
- Att staden arbetar med uppsökande samrådsformer för att nå barn och unga från de nationella minoriteterna.
- Att det finns information på samtliga minoritetsspråk om de nationella minoriteternas rättigheter på stadens medborgarkontor, bibliotek och hemsida.
- Att de nationella minoriteterna får större utrymme i det offentliga rummet genom bland annat flerspråkig skyltning.
- Att staden flaggar för alla de nationella minoriteter som vill uppmärksamma sin dag.
- Att ökade anslag ges till Romskt information och kunskapscentrum (RIKC)

- Att det skapas fler mötesplatser för nationella minoriteter generellt och barn och kvinnor i synnerhet.
- Att utbildning, äldreomsorg och myndighetskontakter på samtliga nationella minoritetsspråk främjas.
- Att personal inom äldreomsorgen får kunskaper om och tar hänsyn till kulturella önskemål från nationella minoriteter.
- Att främja användandet av läromedel som lyfter de nationella minoriteternas kultur, språk, religion och historia.
- Att biståndshandläggare utbildas i nationella minoriteters rättigheter, antirasism och normkritik.

Motverka segregation

Feministiskt initiativ har en vision om ett samhälle där makt och resurser fördelas jämställt och jämlikt. Antirasistisk feministisk politik minskar segregationen och förbättrar levnadsvillkoren i de nu socioekonomiskt utsatta områdena. Att delar av Malmö blivit så kallade socialt och ekonomiskt utsatta är ett politiskt ansvar och kräver politiska åtgärder. Feministiskt initiativ vill skapa en jämlik stad. Vi lägger politiska förslag för stärkandet av våra mänskliga rättigheter, omfördelning från de som har mycket till de som har lite, aktivt arbete med antidiskriminering, inkludering och demokrati.

Grupper och personer som rasifieras som avvikande från vithetsnormen, drabbas av strukturell diskriminering och rasism, oavsett om de är nyanlända eller födda och uppväxta i Sverige. Det visar sig inte minst på bostadsmarknaden där fattigdomen är som störst i miljonprogramsområdena med hög andel utrikesfödda. Makt och inflytande är istället koncentrerat till resursstarka områden med hög andel vit majoritetsbefolkning. Det segregerade samhället med växande skillnader i inkomster, ekonomisk trygghet, psykosocial hälsa och förväntad medellivslängd är ett faktum. En fungerande välfärdspolitik ska motverka strukturell diskriminering och verka för att alla ska ha samma rättigheter och möjligheter oavsett bostadsort. Det är välfärdssamhället som har ansvar för att människor inte hamnar i en socioekonomiskt utsatt situation.

För att minska segregation är följande utvecklingsområden prioriterade: bostadssegregation, ekonomisk jämställdhet och jämlikhet, likvärdig skola, jämställd och jämlik hälsa, våldsprevention och demokratiskt inflytande. En del av förslagen nedan återfinns i övriga kapitel. Eftersom det är av högsta prioritet att föra en kraftfull politik för att bryta segregationen är det värdefullt att samla de mest centrala förslagen för att motverka segregationen på ett ställe.

Boende segregation

Boendesegregationen ökar och har allt mer kommit att bli en fråga om rassegregering. Vit majoritetsbefolkning samlas i resursstarka områden medan fattigdomen är koncentrerad till miljonprogramsområden, som domineras av rasifierade. Standarden är låg med undermåliga fastigheter och hög andel trångbodda. En antirasistisk feministisk bostadspolitik bidrar till att bryta boendesegregationen och skapa värdiga boenden för alla invånare.

Ekonomisk jämställdhet och jämlikhet

Samtidigt som svensk ekonomi växer ökar klyftorna mellan olika grupper i samhället. Fattigdom är starkt koncentrerad till vissa områden, ofta miljonprogramsområdena, som har hög andel utrikesfödda. För att bryta utvecklingen behövs en fungerande välfärdspolitik och omfattande omfördelning av våra gemensamma resurser. Det kräver bland annat riktade arbetsmarknadsinsatser och en aktiv politik mot diskrimineringen på arbetsmarknaden. En antirasistisk feministisk välfärdspolitik verkar ekonomisk jämställdhet och jämlikhet.

Likvärdig skola

Andelen som lämnar grundskolan utan gymnasiebehörighet är dubbelt så stor i socioekonomiskt utsatta områdena jämfört med riket totalt. En antirasistisk feministisk skolpolitik måste ta skolans kompensatoriska uppdrag på allvar och skapa jämställda och jämlika uppväxtvillkor för alla.

Jämställd och jämlik hälsa

Det är stora skillnader i hälsa mellan mer och mindre resursstarka områden. Dödliga sjukdomar, olyckor, suicid och alkoholrelaterade dödsfall är vanligare bland invånare i utsatta områden. En antirasistisk feministisk hälso- och sjukvårdspolitik värnar om alla människors rätt till en god hälsa.

Våldsprevention

Den offentliga debatten om våld i miljonprogrammen kännetecknas av krav på polisiära åtgärder. Lag och ordning ska givetvis upprätthållas, men polisen kan inte som ensam aktör bryta segregationen. En antirasistisk feministisk politik för mänsklig säkerhet verkar för social rättvisa och för att människor ska ha samma möjligheter att leva ett liv utan kriminalitet, våld, fattigdom och arbetslöshet. Det konkreta arbete

med våldsprevention som visat sig mest effektivt är det som utgår från en feministisk grundsyn och som motverkar könsstereotypa normer.

Demokratiskt inflytande

Tilliten till traditionella politiska och demokratiska institutioner i utsatta områden är lågt. Valdeltagandet är långt lägre än i riket totalt. Det civila samhällets organisationer har stor betydelse för social inkludering, gräsrotsorganisering och demokratiutvecklingen. En antirasistisk feministisk politik verkar för att fler tillvaratar sina demokratiska rättigheter och får möjlighet att påverka politiken.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för

- Att hyresgäster får större inflytande vid renoveringar för att undvika renoveringar.
- Att öka inflytandet för invånare vid förändringar i närmiljön.
- För riktade arbetsmarknadsåtgärder för kvinnor med utländsk bakgrund som står längst bort från arbetsmarknaden.
- Att arbetsförmedlingen arbetar uppsökande för att nå unga vuxna utan sysselsättning.
- Att ekonomiskt utsatta barnfamiljer får särskilt stöd under sommar och vinterlov.
- Att alla ungdomar i Malmö stad blir erbjudna sommarjobb.
- För fler praktikplatser för unga vuxna i åldrarna 19–29 i Malmö stad.
- Öka antalet fältarbetare som arbetar med barn och unga.
- Att stöd ges till barn, unga och föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden att organisera sig
- Att utöka mötesplatser för unga och öka jämlikhetssatsningar i befintliga.
- Att stärka antidiskrimineringsarbete i skolan och höja elevers kunskap om sina rättigheter.
- Att stärka den öppna förskoleverksamheten.
- För gratis simskola.
- Att BVC ska kunna arbeta uppsökande vid behov.
- Att stärka föräldrastödsprogram och familjecentraler.
- Att stärka tillgången till tolk inom hälso- och sjukvården.
- För samverkan mellan närpolis, myndigheter och det lokala föreningslivet.
- Att stoppa spridningen av illegala vapen.
- Att barn och unga vuxna som bevittnat våld i gatumiljö får psykosocialt stöd.
- Att stärka avhoppbarverksamhet från organiserad brottslighet.
- Att främja ungas och kvinnors föreningsliv.

- Att öka det kommunala stödet till kvinnors organisering.

Välfärd

Med ett feministiskt förhållningssätt till välfärd är välfärd inte ett skyddsnät, utan ett verktyg för att bygga ett jämställt och demokratiskt samhälle fritt från diskriminering, våld och exploatering av miljö och människor. Välfärdstanken är kittet som håller samman och skapar ekonomisk och demokratisk självständighet i vardagen. För att nå dit krävs en ny helhetssyn på politik, att vi beaktar alla faktorer som skapar våra liv och att samarbete sätts före konkurrens och dominans.

Makt och privilegier måste omfördelas

Välfärd får inte villkoras av kortsiktig ekonomisk tillväxt. Välfärdsbegreppet måste fyllas med nya värden, baserade på reell solidaritet – mellan människor och i samverkan med miljön. Detta är värden som bygger på pluralism och idén om att människor med skilda grundvärderingar och livsstilar ska kunna leva sida vid sida i ömsesidig respekt för varandra. För att nå dit måste makt och privilegier omfördelas. Könsmaktsordningen, rasismen, klassklyftorna och heteronormen måste brytas ned. Det innebär bland annat att synen på många av de verksamheter, göranden och varanden som utgör våra liv måste förändras och omvärderas.

En feministisk syn på välfärd omfattar hela människans liv och den omgivande miljön. Vi förkastar därför den traditionella uppdelningen i olika politikområden och intressesfärer, som ger ekonomiska avvägningar företräde. Arbetsmarknad, utbildning, miljö, familj, omsorg, kultur, bostad, bistånd och vård är bara några av många komponenter i det som formar vardagens villkor. Insatser på de olika områdena kan därför inte separeras från varandra eller ställas mot varandra för att skapa kortsiktiga politiska poäng eller polera en budget.

För att nå reell jämställdhet måste istället helheten lyftas fram och ekonomin bli ett verktyg i arbetet med att ge människor möjligheter att leva ett fullödigt liv. Det handlar framförallt om att koppla varje människas rätt att vara ekonomiskt självständig och kunna ta ansvar för sitt liv, sin hälsa och sin miljö, till samhällets ekonomiska och demokratiska utveckling. Genom att fler får möjlighet att använda sin fulla potential ökar också utrymmet att skapa ett inkluderande samhälle, där alla får sina behov tillgodosedda – oberoende av kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap.

F! Malmö driver en politik som skapar en helhetssyn på hälsa, utbildning, arbete, omsorg, boende, kultur, miljö och ekonomi. Det är en helhet som inkluderar både det betalda och det obetalda arbetet och betraktar föräldraskap som ett självklart inslag i

arbetslivet. En helhet som väver in miljö- och hälsoaspekter i allt beslutsfattande och utgår från människans behov av att uppleva sig som en respekterad och trygg individ i livets alla skeden. Malmö kommun ska i alla avseenden beakta de mänskliga rättigheterna som rör kommunal nivå, och garantera våra mänskliga rättigheter som till exempel rätten till hälsa, arbete, demokratiskt deltagande, bostad, utbildning, social omsorg och trygghet. Vi ser det som en viktig uppgift att motverka politikens uppdelning i mindre och osammanhängande områden där orsakssammanhang och maktfrågor osynliggörs.

Nej till vinster i välfärden

Feministiskt initiativ anser att det är orimligt och fel att våra gemensamma skattemedel går till privata fickor via verksamheter i välfärden som privata skolor eller vårdföretag. Överskott och vinster i välfärdsverksamheter ska alltid återinvesteras i verksamheten och inte lämna välfärden.

Feministiskt initiativ Malmö verkar för att:

- En jämlik syn på välfärd förutsätter jämställdhet och jämlikhet. Alla människor ska kunna utveckla sin fulla potential i ett jämlikt samspel med andra – oberoende av kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/ethnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap.
- En jämlik syn på välfärd förutsätter frihet från diskriminering. Ingen människa ska begränsas av diskriminerande eller förtryckande strukturer.
- En feministisk syn på välfärd förutsätter även solidaritet, globalt, nationellt och lokalt.
- Den förutsätter frihet från våld – riktade insatser krävs för att förebygga mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer.
- Den förutsätter ekonomisk självständighet åt alla. Alla människor har rätt till ett arbete som ger ekonomisk självständighet.
- En feministisk syn på välfärd förutsätter en gemensam och jämlik skola med elevens behov i fokus.
- Den feministiska synen på välfärd förutsätter en balans mellan arbetsliv, familj och fritid – en generell arbetstidsförkortning till sex timmars arbetsdag. Den förutsätter en samverkan med naturen: levnadsvillkor, planering och samhällsutveckling kopplas till konsekvensanalyser. Vatten, energiförsörjning och avfallshantering ska ligga under samhällets ansvar.

- En feministisk syn på välfärd förutsätter subventionerad, skattefinansierad, sjuk- och tandvård för alla, under livets alla skeden. Den förutsätter tryggt boende till en rimlig kostnad under hela livet.
- En feministisk syn på välfärd förutsätter att kultur och kulturarbetare uppfattas som oundgängliga i samhällssamtalet. Den förutsätter att individuella lösningar och valmöjligheter kan erbjudas inom systemen.

HBTQIA+

Fi Malmö verkar för att intersektionalitet ska bli en analys att använda inom alla områden. HBTQIA+ är en av de grupper som är utsatt och därmed behövs utbildning, inkludering och särskilda fysiska platser för att HBTQIA+ personer ska få samma rättigheter och behandling som cispersoner och heterosexuella.

Fi Malmö ska verka för:

- Att motverka cis- och heteronormen för att skapa ett samhälle för alla.
- Att alla som arbetar inom kommunen ska ha kunskap och kompetens att bemöta och arbeta med HBTQIA+ personer.
- Att skapa mötesplatser för HBTQIA+ personer i alla åldrar.
- Att normkritik och genuspedagogik arbetas med aktivt på alla förskolor och skolor.

Utbildning

Ett välfärdssamhälle bygger på en gemensam och jämlik skola, med utrymme för pedagogisk utveckling och respekt för varje individs behov och möjligheter att kunna utveckla självständighet i livets alla skeden. I dagens förskola och skola behandlas barn och ungdomar i många sammanhang utifrån hetero- och tvåkönsnormen. Att som elev bryta mot dessa normer leder ofta till kränkningar från såväl andra barn som från lärargrupperna och övrig skolpersonal. Genom att veta varför diskriminering sker istället för att bara konstatera den, har normkritisk pedagogik förutsättningar att hjälpa oss att förändra samhället i grunden. Alla lärargrupper ska ges möjlighet till fortbildning i intersektionalitet, normkritik och antidiskrimineringsarbete.

Fi Malmö ska verka för

- Att alla skolor i Malmö ska aktivt jobba för att utbilda personal i HBTQIA-frågor.

- Att normkritiken och genuspedagogiken finns representerad i all undervisning i Malmös skolor och förskolor.
- Att ett tredje kön alltid finns representerat på olika blanketter skolsammanhang.
- Att det är ett krav att införa könsneutrala toaletter och omklädningsrum inom alla skolor i malmö.
- Att skolhälsovården ska vara HBTQ- certifierad för att kunna hjälpa eleverna och ungdomarna på bästa sättet.
- Att anordna seminarier och utbildningar för alla skolor i samarbete med HBTQIA+ organisationer och ungdomsmottagningen för att utbilda skolhälsovården.
- Att sexualundervisningen ska förbättras och utvecklas utifrån ett HBTQIA+ perspektiv.

Antidiskriminering

Transfobi och tvåkönsnormen leder till att transpersoner osynliggörs eller inte vågar vara öppna med sin identitet. Det kan handla om att uteslutas eller förlöjligas på arbetsplatsen. Många transpersoner diskrimineras redan vid ansökan till jobb.

Arbetslösheten bland transpersoner är hög. Feministiskt initiativ anser att det är arbetsgivarens skyldighet att arbeta inkluderande för att skapa en arbetsplats för alla, oavsett könsidentitet eller könsuttryck.

Fi Malmö ska verka för att:

- Könsneutrala toaletter på arbetsplatser.
- Könsneutrala alternativ för omklädningsrum på arbetsplatser.
- Att det på varje arbetsplats ska arbetsgivaren gå igenom med varje anställd en likabehandlingsplan där HBTQIA+ perspektiv finns representerat.
- Att Malmö stad granskar arbetsgivarnas anställningskrav och ser till så att dessa följer antidiskrimineringslagen.

Säkrare sex

Kunskaper om och tillgång till preventivmedel för att skydda sig mot könssjukdomar och oönskade graviditeter är fundamentalt för den sexuella och reproduktiva hälsan. Vi vill se en ökad kunskap inom, och större spridning av, det preventiva arbetet.

Fi Malmö ska verka för att:

- Att sexualundervisningen ska ske i alla förskolor, grundskolor och gymnasieskolor med en intersektionellt genusanalys.
- Att preventivmedel ska subventioneras till unga i Malmö.
- För gratis sexualundervisning även för vuxna och seniorer.

- Att ungdomsmottagningarna ska få mer resurser för att utbilda om säkrare sex.

Våld i samkönade relationer

Våld i samkönade relationer är underskattade problem, som ofta faller utanför mer grundläggande, vardagliga, förståelseramar för våld i nära relationer. Det kan därför ta längre tid innan det upptäcks.

- Fi Malmö ska verka för att det ska finnas skyddade boende som möter våldsutsatta HBTQIA-personer i alla åldrar.
- Fi Malmö ska verka för att det ska alltid finnas personal med särskild kompetens inom dessa frågor som kommer att arbeta inom dessa boende.

Hedersrelaterat våld mot HBTQIA-personer

Hbtq-ungdomar som utsätts för våld i hederns namn är en grupp som nästan är helt osynliggjord och som samhällliga institutioner ännu saknar kompetens att skydda.

- Fi Malmö ska verka för att det ska finnas kompetens bland samhällliga institutioner inom HBTQIA-frågor genom olika utbildningar och workshops.
- Fi Malmö ska verka för att det ska finnas ett tydligt strategi inom verksamhetsplanen för de olika institutionerna som dessa kan använda sig av vid hedersrelaterat våld mot HBTQIA-personer.

Kommunalt transvård och hjälpmedel

För att öka tryggheten bland transpersoner i Malmö är det viktigt att ta hänsyn till transpersoners rättigheter i alla kommunala verksamheter. Det innebär att Malmö Stad aktivt måste arbeta med olika verksamheter för att minska diskriminering mot transpersoner.

- Fi Malmö ska verka för att det ska finnas en jourtelefon speciellt inriktad mot trans och HBTQIA+ personer dygnet runt som kommer att vara tillgänglig varje dag.
- Fi Malmö ska verka för att olika organisationer som erbjuder stöd ska subventioneras av Malmö Stad.

- Fi Malmö ska verka för att all sjukvårdspersonal ska ha särskild kompetens inom HBTQIA+

Stadsbyggnad och bostad

Ett samhälle byggt för alla

I strävan efter ett hållbart samhälle ska stadsplanering ske med mål att garantera trygghet och god hälsa för alla invånare, oberoende av könsidentitet, funktionalitet, religion, sexualitet, klass, föreställningar om ras/etnicitet och språk.

Fi Malmö ska verka för en öppen, tillgänglig kommun i alla dess avseenden. Det ska ligga i Malmö kommuns intresse att alla invånare, på sina egna premisser, ska kunna delta fullt ut i vad kommunen erbjuder. Alltså ska människor med olika funktionsvariationer, synliga som osynliga, inte behöva känna sig diskriminerade i Malmö kommun. Invånarna, oavsett funktionalitet, ska kunna utnyttja och delta i kommunala aktiviteter utan att behöva kompromissa med sina egna intressen. Människors funktionalitet ska alltid tas i beaktande, oavsett om det gäller boende och kollektivtrafik, vård eller skola. Malmö kommuns samhällsbyggnad genomsyras, i likhet med andra konstruktioner i samhället, av maktstrukturer som på olika sätt samverkar med varandra. Ett tydligt exempel på en sådan struktur är bilens övervägande stora plats i det offentliga rummet, och i den offentliga debatten, trots att det främst är män som kör bil. Det blir också tydligt i de senaste tjugo årens bostadsbyggande, som framförallt har bestått av villamattor och bostäder för kärnfamiljer, samt andra köpstarka grupper. Ytterligare ett exempel är att tillgängligheten av grönområden och vatten främst finns i västra Malmö, där invånarna huvudsakligen består av höginkomsttagare. Dessutom består byggbolagen, kommunens tjänstepersoner och politiker, som arbetar med och tar beslut i just den här typen av frågor, av en homogen grupp människor, som inte är representativt för hela samhället. Feministiskt initiativ ska verka för att bryta all typ av maktstrukturerat samhällsbygge. Den patriarkala dominansen i samhällsplaneringen måste bort.

Transporter och kollektivtrafik

Bilen har sedan 1950-talet varit en central utgångspunkt i planeringen av Malmö kommun, och det går därför enkelt ta sig med bil till i stort sett varje adress. I samhällsbyggnaden är cyklister och fotgängare alltid sekundära i förhållande till

bilen, trots att knappt hälften av Malmös befolkning har tillgång till bil, och trots att bilen har negativ påverkan på miljö och hälsa. Det här leder förutom till dålig luftkvalitet och bullerstörningar även till att de som inte använder bil blir mer oskyddade i trafiken. Eftersom cykel är ett förhållandevis billigt färdmedel och har minimal påverkan på miljön ska Feministiskt initiativ verka för att samhällsbyggnaden tar hänsyn till cyklisternas intressen.

Att utforma kollektivtrafiken efter trafikanters behov är det i särklass bästa alternativet för minskade utsläpp i och omkring städer. Kollektiva färdmedel måste också underhållas och vara tillgängliga för personer med både synliga och osynliga funktionsvariationer. Som det ser ut idag går utvecklingen åt andra hållet. Dessutom har priset för att åka kollektivt inte minskat, utan istället ökat. Prisökningen för att åka kollektivt har ökat fyra gånger så mycket som kostnaden för sådant som kläder, mat, boende och hushållsprodukter (vanliga varor i konsumentprisindex). Endast 20 procent av alla resor sker kollektivt.

De som idag använder bil ska erbjudas ett bättre alternativ, som är tryggare och mer miljövänligt. Feministiskt initiativ ska verka för att kollektivtrafiken blir mer tillgänglig och avgiftsfri för alla. Om bilarnas utrymme ska minska måste kollektivtrafiken alltid vara det bästa alternativet. Feministiskt initiativ ska verka för att infrastrukturen för cyklar blir bättre; cykelnätet måste byggas ut och antalet säkra parkeringsplatser och stationer för cykelservice öka. Det ska också vara smidigt att byta mellan cykel, buss och tåg.

Parkering

En förhållandevis osynlig men alltjämt styrande komponent i svenskt stadsbygge är sedan 1950-talet antalet parkeringsplatser. Enligt plan- och bygglagen ska det planeras parkeringar i "skälig utsträckning" när en tomt bebyggs, något som i praktiken innebär att varje kommun avgör hur många parkeringsplatser som krävs till de nya bostäderna. Malmö kommun har som policy att anlägga 0,7-1 parkeringsplats per nyproducerad lägenhet, en utgångspunkt som både fördyrat och försvårat bostadsbyggnadsarbetet. Vidare resulterar det i att bilen byggs in som en självklar del i samhället.

För att antalet bilar i Malmö kommun ska minska behöver antalet parkeringsplatser minska. Feministiskt initiativ ska verka för att policyn för antalet parkeringsplatser i Malmö slopas, samt att det blir svårare och dyrare att parkera centralt i staden. Bilister som ankommer till Malmö ska erbjudas parkeringsplatser vid utkanten av staden, och sedan garanteras en effektiv kollektivtrafik samt trygga cykelbanor in till centrum. Detta ska inte gå ut över handikappanpassade parkeringsplatser, samt att färdtjänsten måste kunna ta sig fram i centrum.

Stadsbyggnad

Malmö stad har jämfört med andra städer en låg andel parker och grönområden per invånare. Dessutom omges Malmö främst av åkermark, och saknar närhet till skog och andra rekreationsområden. Feministiskt initiativ ska verka för fler högkvalitativa parker och rekreationsområden i staden, framför allt i stadens östra och norra delar som idag helt saknar grönområden. När parkerna och rekreationsområdena planeras ska det vara en självklar utgångspunkt att alla stadens invånare, oavsett funktionsvariation, ska ha möjlighet att nyttja dessa. Feministiskt initiativ ska också verka för att det enkelt via kollektivtrafik och med cykel går att ta sig till rekreationsområdena i och omkring Malmö.

Feministiskt initiativ ska verka för en hållbar stad både gällande miljö och hälsa, men också beträffande interaktionen människor emellan. Genom förtätning av Malmö stad ska målen nås, men förtätningen ska inte innebära sämre miljö utan det är av största vikt att kompensera villans trädgårdar och andra fördelar med till exempel balkonger, terrasser, gemensamma gårdar, högkvalitativa grönområden och lättillgängliga parker.

Malmö är en ständigt växande stad, med stor bostadsbrist. För att ge alla invånare en trygg tillvaro krävs att kommunen kan erbjuda hem åt alla. Idag inriktar sig bostadsbyggandet på den köpstarka gruppen i samhället, vilket minskar tillgången till trygg bostad för alla andra, och leder i regel till att de med sämre förutsättningar tvingas bo trångt och oftast i utkanterna av städerna.

Feministiskt initiativ vill verka för en ökad funktionsblandning av staden, det vill säga en större blandning av verksamheter så som handel, kontor och bostäder utbredd över hela staden. En funktionsblandning bidrar till ökad rörelse på olika platser i staden flera timmar om dygnet, vilket i sin tur leder till att staden upplevs som tryggare. Funktionsblandningen är dessutom positivt för miljön då det skapar bättre underlag för kollektivtrafiken.

Feministiskt initiativ ska motverka externhandel, som exempelvis köpcentrum belägna utanför staden likt Emporia. Detta eftersom den utarmar cityhandeln och exkluderar de grupper som inte kan eller vill köra bil. Offentlig och privat service ska finnas med gångavstånd från bostadsområden i hela Malmö kommun. För att stadskärnan i Malmö ska vara till för alla måste den också bli tillgänglig. Som det är nu gynnar köpcentrum oftast en person med funktionsvariationer, då köpcentrum ofta är lättillgängliga.

Delningsekonomi

Världens resurser är inte oändliga men ändå uppmuntras individen att konsumera, eftersom välfärd räknas utifrån tillväxt och materiellt ägande. Det är inte hållbart; vi måste hitta nya alternativa levnadsformer där konsumtion inte är centralt. Ett sätt att styra situationen i rätt riktning är att börja dela på resurser; personbilar bör ägas kollektivt och inte bara inom kärnfamiljen, tvättmaskiner och torktumlare bör finnas tillgängliga i gemensamma utrymmen, verktyg och redskap kan istället vara gemensam egendom, och alternativa boendeformer så som kollektivhus ska uppmuntras och vara lättare att tillgå.

Den kollektiva boendeformen är inte bara bra ur ett hållbarhetsperspektiv utan kan även erbjuda lösningar på andra problem i vardagen genom att till exempel dela på hushållsarbete så som matlagning, städning och barnpassning. Feministiskt initiativ ska verka för fler kollektivhus och andra alternativa boendeformer som direkt bidrar till gemensamma och delade tillgångar.

Bostad - en mänsklig rättighet

Rätten till bostad är inskriven i grundlagen och en mänsklig rättighet, men i praktiken ser det inte ut så. Bostadsmarknaden är präglad av patriarkala strukturer, rasism och klassförtryck. Resultatet blir att vissa grupper kan välja och vraka bland bostäderna medan andra tvingas ta det som erbjuds där en stor del får vara inneboende hos bekanta eller att flytta runt mellan olika andrahandslägenheter. Människor med funktionsvariationer, nyanlända, unga och ensamstående mammor är de som drabbas mest.

För 25 år sedan var svensk bostadspolitik världsledande i sin omsorg för bra bostäder, och jämlika levnadsförhållanden, till rimliga priser. Sverige levde upp till FN-deklarationen där rätt till bostad har samma värde som rätt till sjukvård och utbildning. Detta har dock förändrats till det sämre och idag uppnås inte längre rätten till bostad. Idén om den fria marknaden har förlorat mot marknadskrafterna. Bostäder ska nu betraktas som vilken annan vara som helst.

Den svenska staten har dragit in stödet till bostadsbyggandet vilket har lett till att byggsektorn avpolitiserats och monopoliserats. Det tillsammans med att marknaden främst inriktar sig på en köpstark grupp leder till att alla inte kan erbjudas bostad och därmed går en grundläggande mänsklig rättighet förlorad. Följderna av att kommuner säljer av det kommunala bostadsbeståndet till privata aktörer blir ökade klyftor och en social polarisering som inte funnits i Sverige sedan 1930-talet. Resurser till bostadssektorn förser rika med ökad boendestandard till krympande priser. Samtidigt som lågavlönade betalar en växande andel av sin inkomst för allt lägre standard, och det växande prekariatet, den invånargrupp som räknas leva

utanför den etablerade arbetsmarknaden så som arbetslösa, barn och unga, har allt svårare att överhuvudtaget få någon bostad. Allmännyttans roll som prispress måste återetableras på den svenska bostadsmarknaden. Bostadsbyggandet får inte vara inriktad på den mest köpstarka gruppen utan måste även inkludera de som inte har fast anställning och inte kan ta lån. Bostadsmarknaden måste inkludera alla, även de med sämre ekonomiska förutsättningar. Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen på allvar tar sitt ansvar för bostadsförsörjningen och att det instiftas markanvisningar med krav på bra och billiga bostäder så att alla oavsett förutsättningar har tillgång till bostad

Bostad utan diskriminering

I Sverige finns det en föreställning om att minoriteter, grupper med språk och kultur som skiljer sig från den normativa svensken, väljer att bosätta sig tillsammans. Detta trots att studier visar att de som verkligen kan välja var de ska bo, det vill säga den normativa svensken, oftare flyttar ifrån områden som blivit heterogena. Återigen visar bostadsmarknaden på rasism och klassförtryck. Segregeringen kan inte kopplas bort från de strukturer som finns i samhället utan måste ses som resultatet av strukturell diskriminering, framförallt av rasifierade personer, personer med invandrabakgrund och personer med sämre ekonomiska förutsättningar. Feministiskt initiativ ska verka för att all diskriminering upphör, det är kommunens ansvar att se till så att alla invånare har tillgång till en trygg bostad

Att det finns en patriarkal och heteronormativ inställning i Malmö kommuns bostadsbyggande är uppenbart, om en ser till att de flesta byggen utgår från kärnfamiljen; mamma, pappa och två barn, trots att omkring hälften av invånarna lever i singelhushåll, men också när det kommer till vilken typ av bostad som är tillgänglig för vem. Män och kvinnor har olika villkor på bostadsmarknaden. Det märks tydligt vid separationer av heterosexuella förhållanden. Den diskriminerande arbetsmarknaden ger kvinnor sämre ekonomiska förutsättningar vilket bidrar till att kvinnor tvingas flytta från den gemensamma bostaden, medan männen stannar kvar. Barn från heterosexuella förhållanden flyttar i större utsträckning med mamman vid föräldrarnas separation, vilket leder till att många ensamstående mammor bor trångt. Priser och hyror är idag anpassade efter mäns plånböcker och trygga anställningar, vilket bidrar till att många kvinnor hamnar i beroendeförhållande till män. Vidare så tvingas de många våldsutsatta som nekas skyddat boende, och som på grund av sin könstillhörighet och ekonomiska situation har svårt att få tag i egen bostad, leva kvar i destruktiva förhållanden.

Bostad och miljö

Planering av bostadsbyggandet ska genomsyras av hållbarhet, miljöanpassning och tillgänglighet. Ett smart sätt att minimera energianvändningen är att bygga lågenergibyggnader samt att energieffektivisera befintlig bebyggelse. Personer med normbrytande funktionalitet blir ofta tvungna att bygga om i sina hem för att det ska bli fullt tillgängligt, vilket är en onödig miljöpåverkan. Att bygga tillgängligt från starten betyder att behovet för ombyggnation minskar.

MKB- allmännyttan

2007 avskaffades tillståndsplikten, vilket innebär att kommuner numera fritt kan välja att sälja av hela eller delar av sitt bostadsbestånd, utan att begära länsstyrelsens tillstånd. Det har framför allt lett till att hyresfastigheter omvandlats till bostadsrätter. Feministiskt initiativ ska verka för att MKB inte säljer av något av sitt bostadsbestånd, utan istället verkar för en utbyggd allmännytta, genom att bygga bostäder till de grupper i samhället som just nu står utanför bostadsmarknaden, så som unga, nyanlända, arbetslösa, flyktingar och ensamstående mammor. Stora delar av miljonprogramområdena kommer inom kort att behöva rustas upp. Feministiskt initiativ ska verka för att MKB vid reovering inte höjer hyrorna till en sådan nivå att hyresgästerna inte kan bo kvar. Den vinst som görs av MKB ska stanna hos MKB och inte gå till finansiering av annan kommunal verksamhet. Det är inte rimligt att MKBs hyresgäster ska betala det som ska betalas av oss alla gemensamt.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Att det offentliga rummet ska tillhöra alla kommunens invånare.
- Ett brett och inkluderande medborgardeltagande under planprocesser och bostadsbyggande.
- Att samhällsbyggnaden ska baseras på en feministisk intersektionell analys. Det betyder att grupper som planerar, genomför och utvärderar samhällsbyggnadsprojekt både ska arbeta utifrån en intersektionell analys, samt ha en faktisk sammansättning som speglar detta (heterogen/blandad representation).
- Nolltolerans mot diskriminerande reklam. Och på längre sikt helt fritt från reklam i det offentliga rummet.
- Avgiftsfri kollektivtrafik.
- En funktionsblandad kommun.
- Förtätning av Malmö kommun.
- Nya och fler högkvalitativa områden och gröna parker i Malmö kommun.

- Att Malmö stads policy för parkeringsplatser slopas och att det blir svårare och dyrare att parkera i centrala Malmö. Dock ska inte detta gå ut över handikappsparkeringplatser. Samt att färdtjänst måste kunna ta sig till centrala delar av staden. Det ska löna sig ekonomiskt att åka kollektivt och att cykla.
- Att kommunen höjer hållbarhetskraven på byggbolagen, Malmö kommun ska genomsyras av hållbarhetsarbete.
- Att Malmö stad planeras utifrån att invånarna färdas kollektivt, med cykel och till fots.
- Att externhandeln inte byggs ut.
- Fler helt bilfria delar i Malmö stad.
- Utbyggnad och förbättring av cykelnätet.
- Parkeringar med anslutning till cykelspår och tillgänglig kollektivtrafik vid utkanterna av Malmö stad, de som pendlar från annan ort lätt kan ställa bilen.
- Att det ska vara lätt att med cykel och kollektivtrafik ta sig till rekreationsområden i och omkring Malmö.
- Ökat antal lättillgängliga och väderskyddade cykelparkeringar.
- Att samhällsbyggandet ska utgå från alla medborgares säkerhet på alla tider av dygnet.
- Allas lika boendevillkor och trygghet i samband med separation.
- Fler kollektivhus och andra alternativa boendeformer som direkt bidrar till gemensamma tillgångar.
- Garanterad jämställdhet och aktivt arbete mot all form av diskriminering.
- Att MKB inte säljer ut något av sitt bostadsbestånd, utan ökar byggandet av billiga hyresrätter.
- Att kommunen tar sitt ansvar för bostadsförsörjningen och arbetar för allmännyttan, det vill säga bygger bostäder till dem som idag står utanför bostadsmarknaden.
- Att MKB bygger flexibla bostäder och lokaler som kan förändras vid behov. Till exempel förskolor som kan byggas om till skolor.
- Att förundersökningar från sociala myndigheter ska ge förtur i bostadskön.
- Fler härbärgen för utsatta kvinnor, unga och barn.
- Att samhällsbyggnaden utgår från att vara tillgänglig för alla, oavsett funktion och förutsättningar. Samt att alla äldre byggnader anpassas för ökad tillgänglighet.
- Att privata hyresvärdar i större utsträckning använder sig av bostadsförmedlingen Boplats syd.
- Att bostäder ska planeras utifrån miljö och hållbarhet, så som fler lågenergibyggnader samt energieffektivisering av redan befintlig bebyggelse.
- Att kollektivtrafiken blir fullt tillgänglighetsanpassad
- Utveckla färdtjänsten
- Att fler privata hyresvärdar accepterar försörjningsstöd som inkomst.

- För sänkta inkomstkrav på hyresmarknaden.

Migrationspolitik och flyktingmottagande

Välfärd och alla människors lika värde

Feministiskt

initiativ Malmö ska verka för att Malmö kommun tar ansvar för alla invånare oavsett livssituation. Våra mänskliga rättigheter måste i alla avseenden genomsyra beslut och bemötande vilket bland annat betyder allas rätt till god hälsa, arbete, bostad, utbildning, social omsorg och trygghet. Kommunens ansvar för mänskliga rättigheter och respektfullt bemötande gäller oavsett om en person saknar tillstånd att uppehålla sig i Sverige (en papperslös person), är asylsökande, innehavande av medborgarskap, har uppehållstillstånd eller uppehållsrätt. I detta ingår också en förståelse av att en människas situation kan förändras. En person kan till exempel gå från att vara asylsökande till att bli papperslös. Trots att personens juridiska status har förändrats är det fortfarande samma människa som fortfarande har samma rätt till sina mänskliga rättigheter och värdigt bemötande.

Det är också viktigt att inte se asylsökande och papperslösa personer som homogena grupper utan som olika individer med olika behov och erfarenheter. Exempelvis måste asylsökande HBTQ- personers erfarenheter och situation synliggöras och tas in i hur verksamheten byggs upp. Feministiskt initiativ Malmö vill leda en politik som säkerställer människors lika möjligheter oavsett kön, hudfärg, etnicitet, klasstillhörighet, sexualitet, funktionalitet och könsidentitet. Detta innebär att den generella välfärdsstaten och välfärdspolitiken måste inkludera ett systematiskt motverkande av strukturell diskriminering på alla plan. Välfärd har bara det samhälle där alla invånare är trygga och mår bra.

Ett Malmö utan gränser

En värld med fria människor är en värld utan gränser och höga murar. Gränser är ett verktyg för att skilja individer åt, ett redskap som används för att förstärka känslan om att det finns ett vi och ett dem. Att särskilja individer och grupper på det sättet leder till att vi också värderar varandra olika. Dessa värderingar utgör grunderna för nationalism och rasism. Malmö kommun har en struktur som skapats av, eller återskapar idén om detta vi och dem- tänkandet. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att synliggöra strukturerna, bearbeta dem och slutligen radera dem helt. Ett samhälle där inte alla kan delta och utvecklas på lika villkor oberoende kön, sexuell

läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap är oacceptabelt.

Många individer begränsas idag av olika anledningar i möjligheten att delta i och påverka politiken och myndigheterna i kommunen. Det kan handla om rädslan att bli utvisad, begränsad språkkunskap, eller osäkerhet i hur en ska gå tillväga.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att kommunen aktivt söker upp och möter invånare för att ta reda på vilka behov som finns. Det ska vara kommunens ansvar att informera alla invånare om vilket stöd som kan ges och vilka rättigheter som gäller. Dessa möten ska lägga grund för arbetet med att göra Malmö till en demokratisk och inkluderande kommun.

Avskaffa förvaren

Krig, förtryck, diskriminering, förföljelse, hot och miljökatastrofer är bara några exempel på faktorer som gör att människor flyr länder för att söka sig till ett värdigare liv, för att överhuvudtaget överleva. Ett stort antal människor dör när dom försöker ta sig till Europa, människor dör på haven, på stängsel utrustade med rakblad, i trånga utrymmen i lastbilar. De som lyckas ta sig till Europa får genomgå en ofta fruktansvärd asylprocess, där bevisbördan ligger på personen som flytt. Det handlar om att människan ska ha med sig till exempel dokument och bilder som styrker anledningarna som denne flyr från. Ett avslag på sin asylansökan innebär deportation, människan blir tvingad att lämna landet. Om Migrationsverket bedömer att det finns risk för att individen kommer gömma sig, tvångsförflyttas hen till vad som kallas "förvar". Ett bättre ord är fängelse. I förvaren blir människor inlåsta till dess att polisen utan förvarning hämtar dem och kör dem till en flygplats för att deportera dem. Under själva vistelsen i förvaren gör ovissheten om när en kommer bli deporterad, att människor bryts ner psykiskt. Personerna får inte ha kontakt med någon utanför förvaren och de har i princip inte tillgång till vård. Vid själva deportationen, som kan ske när som helst, utan förvarning, hämtas människan upp av poliser som ofta inte ger någon information om vad som försiggår. Många flyktingar vittnar om övervåld från polisens sida vid deportationen. Detta är inhumant och oacceptabelt, även själv förvaren är inhumana och helt oacceptabla. Den här kontrollen över människor som förvar innebär går emot de mänskliga rättigheterna. Människor behandlas som kriminella, de låses in och vägras kontakt med omgivningen, när dom inte begått något brott! Feministiskt initiativ Malmö ska därför verka för att alla förvar stängs.

Alla människors rättigheter

Mänskliga rättigheter är lagstadgade rättigheter som alla människor är berättigade, oavsett medborgarskap. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att Malmö stad garanterar papperslösa, asylsökande, medborgare, personer med uppehållstillstånd och uppehållsrätt likvärdiga rättigheter, alltid oberoende av individers livssituation.

Våld mot papperslösa

Kvinnor och barn tillhör de mest våldsutsatta grupperna i samhället och om de dessutom saknar medborgarskap och möjligheten att söka hjälp riskerar de att fara ännu mer illa. Våldsförövare och personer som utnyttjar och förtrycker andra individer kan utnyttja den situation som en papperslös befinner sig i. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för en politik som stärker papperslösa människors rättigheter med särskilt fokus på kvinnor och barn. Politik ska alltid utgå från våra lagstadgade mänskliga rättigheter och sträva efter att utrota all typ av våld och förtryck.

Ovillkorlig invandring

Alla som flyttar till Malmö kommun ska behandlas likvärdigt. Idag har diskussionen om invandring stannat vid frågeställningar om hur individer ska integreras i samhället. Feministiskt initiativ i Malmö vill istället verka för att belysa och motarbeta den strukturella diskriminering som hindrar människor från att delta i samhället på egna och lika villkor. All verksamhet i Malmö kommun ska genomsyras av antirasism och ett hbtq- och genusperspektiv.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Att alla som på något sätt arbetar med flyktingar och nyanlända har utbildning som genomsyras av ett hbtq-, antirasistiskt, funktions- och könsmaktsperspektiv, samt att all verksamhet genomsyras av detsamma.
- Att fler ensamkommande barn och unga erbjuds att leva i Malmö. När migrationsverket misslyckas med att ta beslut om hänvisning till annan kommun inom rimlig tid ska Malmö stad erbjuda barn och unga att stanna i Malmö på permanent basis.
- Varje mottagningsenhet ska ha en långsiktig plan för att stärka de boendes psykosociala och fysiska hälsa.

- Asylsökande och papperslösas stärkta möjligheter att delta och påverka politiken i Malmö kommun.
  - Tryggare tillvaro och stärkt kontakt med välfärdsinstitutioner, myndigheter och verksamheter för papperslösa i Malmö kommun. Det innebär bland annat att ta hänsyn till individers rädsla för utvisning i organiseringen av all typ av kommunal verksamhet.
  - Att alla som på något sätt möter flyktingar och papperslösa i sitt arbete har goda kunskaper om regler rörande sekretess.
  - Papperslösa och asylsökandes möjlighet att ansöka om stöd enligt socialtjänstlagen, på lika villkor som övriga kommuninvånare.
  - Att Malmö kommun garanterar papperslösa, asylsökande, medborgare och personer med uppehållstillstånd en likvärdig hälso- och sjukvård.
  - Att användning av personnummer som registreringsuppgift endast sker när det är absolut nödvändigt, för att motarbeta att människor begränsas.
  - Ett aktivt arbete för att motverka fördomar och kränkande behandling bland arbetsgivare och personal på arbetsplatser.
  - Att kartlägga nyanländas tidigare erfarenheter, utbildningar, arbetserfarenheter och annan sysselsättning, för att ge individerna så relevant stöd och hjälp som möjligt.
-
- Att all samhällsinformation i Malmö kommun formuleras på flera språk, lättläst svenska inkluderat, så alla invånare har likvärdig tillgång till den.
  - Att Malmö kommun tar del av och använder de erfarenheter och den kunskap som personer som varit eller är asylsökande, papperslösa eller EU-migranter har. Kommunen ska utgå från de grupper och personer som ärendet gäller, och låta dem formulera vilka problemen är. Feministiskt initiativ Malmö vill se ett stärkt samarbete mellan dessa personer, Malmö kommun och organisationer som arbetar med flyktingpolitik. Detta för att förbättra EU-migranternas och papperslösas och asylsökandes situation i Malmö. Huvudansvaret ska ligga på Malmö kommun.
  - Att asylsökande och papperslösa kvinnor ska synliggöras och få adekvat hjälp och stöd av personer med kunskap om bemötande av personer med trauman, för att bearbeta eventuella erfarenheter av våld och övergrepp.
  - Att de boendeplatser som upprättas för asylsökande ska ligga i eller i nära anknytning till staden, för att möjliggöra för personer som söker asyl att lättare delta i sociala sammanhang, kulturliv och samhället i stort.
  - Ökat ekonomiskt stöd för personer som söker asyl.
  - Att alla förvar stängs.

Miljö och hållbar utveckling

Miljö och feminism

Miljö och hållbar utveckling är oundvikliga delar i en feministisk politik på grund av att miljöproblem i olika utsträckningar drabbar olika grupper i samhället, men framförallt för att vi genom en feministisk maktanalys kritiserar människans självpåtagna rätt att dominera, exploatera och manipulera natur, djur och människor. Feministiskt initiativ ser på samhället som en del av ett ekologiskt kretslopp, där människor, djur och natur måste samverka för att inte skada varandra och sig själva. Ingen står utanför naturen och miljöanpassning är inget val, det är en skyldighet.

Idag konsumerar människor mer resurser än vad planeten kan producera. Våra och framtida generationers förutsättningar till bra liv är hotade. Vi måste sluta leva över våra ekologiska tillgångar, sluta utgå från att våra begär på alla villkor ska kunna mättas, vi måste sluta se på naturen som någonting för oss att utnyttja och vi måste börja se på oss själva som en del av ett system som fungerar endast genom gemensam samverkan mellan alla arter.

Naturens egenvärde

Den svenska miljödebatten är präglad av samma normativa strukturer som vi kan se i alla delar av samhället. Vad som anses vara problem och vad som ses som gångbart bestäms av de i samhället med störst inflytande: vita män med goda ekonomiska förutsättningar och en enligt samma normer respekterad sysselsättning. Det bidrar till ett skevt och odemokratiskt förhållande till verkligheten, både beträffande människors närmiljö och ekosystemet i stort. Analys, utredning och åtgärder måste därför genomföras med ett normkritiskt perspektiv. Ett exempel på en normkritisk åtgärd är att satsa på kollektivt resande istället för att bygga ut biltrafiken. Den starkaste rösten har inte rätt att sätta värde på naturen.

Direkta och indirekta effekter

Alla aktiviteter har effekter såväl lokalt som regionalt och globalt. Följderna av människors påverkan på natur och miljö kan vara väldigt uppenbara, direkta resultat som till exempel dålig luft på grund av utsläpp i närmiljön. Viktigt är dock att tänka på allt det som inte är så uppenbart, de indirekta konsekvenserna, så som att köttkonsumtion bidrar till skövning av regnskog i andra delar av världen. Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen driver en miljöpolitik som tar hänsyn till alla nivåer av aktivitetens påverkan.

Hållbar konsumtion är ingen konsumtion

Konsumtion är en fråga om klass. Att ha råd att välja produkter är långt ifrån alla förunnade, och att konsumera varor med så låg miljöpåverkan som möjligt är alltså ingen självklar möjlighet. Den privata marknaden tar inte betalt för miljöförstöring och resursslöseri, utan baserar sina priser på produktionsavkastning. I tider av ekonomiska åtstramningar och högre levnadskostnader blir resultatet av varumarknaden för många att ekologisk hållbarhet förbises till förmån för överlevnad.

Samtidigt som de med störst ekonomisk trygghet konsumerar merparten av de ekologiska varorna är det även samma grupp höginkomsttagare som står för majoriteten av koldioxidutsläppen, transport och produktion inräknat. Det är alltså inte bara vad vi konsumerar som bidrar till de negativa miljöpåverkningarna, utan även hur vi konsumerar.

Feministiskt initiativ ska verka för att miljödebatten öppnar upp för nya sätt att se på konsumtion. Att öka antalet ekologiskt odlade varor behöver inte bara vara till godo, speciellt inte när det är själva tillväxten som är upphovet till merparten av miljöförstöringen. Vi behöver minska produktionen för att minska konsumtionen. Vår konsumtion av jordens resurser är inte hållbar, varken ur ett ekologiskt eller ett socialt perspektiv.

Offentlig upphandling

De inköp av varor och tjänster som görs av den offentliga sektorn regleras av särskilda lagar och regler. Syftet med reglerna är att säkerställa att myndigheter behandlar alla som vill få affärskontrakt med den offentliga sektorn lika.

I takt med ett ökande utbud av marknadsaktörer i offentlig finansierad verksamhet och förändrade ekonomiska villkor för kommunen måste hållbarhet och minskat utnyttjande av ändliga resurser vägas in i alla delar av upphandlingsprocessen. Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen har som regel att alltid förbättra villkoren för hållbarhet i varje offentlig upphandling.

Biologisk mångfald

Situationen för den biologiska mångfalden i en rad naturtyper och ekosystem är så allvarlig att målen för miljö kvalitet med avseende på biologisk mångfald bedöms vara omöjliga att nå. Biologisk mångfald är variationen i allt levande, från genetiska

skillnader och variationen mellan arters livsmiljö till hela ekosystem. Ytterligare talas det om funktionell mångfald och interaktionsmångfald. Dessa termer beskriver variationen i egenskaper, ekologiska funktioner och interaktioner mellan organismer inom ett ekosystem. Bin, och i viss mån blomflugor och fjärilar, är de viktigaste pollinatörerna, både av vilda och odlade växter. Honungsbiet har ansetts vara den viktigaste pollinatören för grödor, och därför har alla andra arter fått begränsat utrymme eftersom effektivast alltid är bäst ur ett vinstintresse. Men de senaste åren har en massdöd av honungsbin visat hur sårbar pollineringen blir om man litar till en enda art. En mångfald av arter agerar alltså buffert, vilket är särskilt viktigt när ekosystemen påfrestras av klimat- och landskapsförändringar. Feministiskt initiativ ska verka för biologisk mångfald och för bevarandet av arter.

Närmiljön

Malmö kommun måste garantera säker och hälsosam miljö för alla. Att införa fler gånggator i Malmö stad är ett sätt att bidra till bättre luftkvalitet, mindre koldioxidutsläpp, och hälsosammare miljö. Feministiskt initiativ ska verka för tydliga mål för minskad biltrafik med målsättning att införa fler helt bilfria zoner i Malmö stad. Vatten- och luftkvalitet och respekt för det lokala växt- och djurlivet ska också vara prioriterade frågor.

Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen uppmuntrar lokal odling. Ett sätt att göra det på är att uppmärksamma och öka de utrymmen Malmös invånare har för stadsodling. Idag finns ett stort intresse för att odla själv och tillsammans med andra; organisationer, bloggare och andra aktörer arbetar ideellt för att skapa rum för odling och hälsosammare miljöer inne i städerna. Dessutom bor allt fler av världens invånare i städer vilket i sig borde vara en övervägande anledning för ökade resurser till stadsodling. Feministiskt initiativ ska verka för kommunalt arbete med att sprida och utveckla stadsodling tillsammans med boende, föreningar, fastighetsägare och kommunala verksamheter. Att uppmuntra lokal odling är också att främja de lokala bönderna som driver verksamhet i kommunen.

De produkter som används inom de kommunala verksamheterna ska vara förnybara bara, så mycket som möjligt ska källsorteras och allt som går ska återanvändas. Ytterligare måste köttkonsumtionen minska, vilket effektivt görs genom att vegetarisk mat blir norm inom de kommunala verksamheterna. Information om animaliska respektive vegetabiliska produkter måste vara tydligare, de som väljer att äta kött ska förstå att det är ett aktivt val. Här vill vi poängtera att vi med vegetarisk kost menar det som i vardagstal brukar kallas för vegansk kost: inga animalier i kosten. Skillnaden mellan en vegetarian och vegan är inte vad de äter, utan skillnaden är att en vegan också utesluter alla animalier i hela livsstilen.

Koldioxidutsläpp

Trots tydliga miljömål för koldioxidutsläpp med en minskning på 44 procent från 1990:s nivå har Malmös koldioxidutsläpp ökat med 31 procent (enligt uppgifter från Malmö stads Miljöförvaltning och RUS, Regional utveckling och samverkan i miljömålssystemet). Ökningen beror främst på industri, energiförsörjning och vägtrafik. För att skapa ett trovärdigt miljöarbete, både lokalt, regionalt och globalt är minskningen av koldioxidutsläpp av yttersta vikt. Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen tar fram en tydligare arbetsplan för att minska koldioxidutsläppen.

Ett snabbt och effektivt sätt att påbörja arbetet med minskningen av koldioxidutsläppen är att minimera all motordriven trafik. Kollektivtrafiken bör därför vara helt gratis. Feministiskt initiativ ska verka för fri kollektivtrafik i syfte att främja miljön men också för att alla, oavsett förutsättningar, skall ha samma möjligheter att resa inom kommunens gränser.

I Sverige utvinns el från vattenverk, men under 2010 ökade elproduktion baserad på olja, kol, torv, naturgas och masugns gas, och följden av det är ökade koldioxidutsläpp. Minskad elanvändning i Malmö kommun bör alltså även eftersträvas.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Att miljödebatten förs utifrån ett normkritiskt perspektiv.
- Att kommunens verksamheter endast använder el från förnybara energikällor. Och att kommunala fordon drivs av förnybara källor.
- Att allt avfall i kommunen källsorteras och att all matavfall behandlas biologiskt.
- Minskad produktion och konsumtion.
- Garanterad tillgång till produkter och tjänster med miljö-, rättvise- och jämställdhetsmärkning.
- Att de varor som produceras och konsumeras i kommunen ska ha minimal miljö- och klimatpåverkan.
- Att miljödebatten öppnar upp för nya sätt att se på och förhålla sig till konsumtion. Den bör till exempel utgå från minskning istället för tillväxt.

- Att vegetarisk kost är norm inom kommunens verksamheter.
- Att kommunen driver en miljöpolitik som tar hänsyn till alla nivåer av aktivitetens påverkan. Och en fullständig redovisning av utsläpp där all konsumtion räknas in, inte bara de uppenbara utsläpp som äger rum innanför kommunens gränser.
- Att kommunen främjar lokal odling och skapar fler utrymmen för kommunala stadsodlingar, som Malmös invånare både kan odla och vistas i.
- Aktivt arbete för biologisk mångfald och för bevarandet av arter.
- Att kommunen tar fram en tydligare arbetsplan för att minska koldioxidutsläppen
- Avgiftsfri kollektivtrafik.
- Fler gågator och tydliga mål för minskad biltrafik med målsättning att införa helt bilfria områden i Malmö.
- Att alla nybyggda bostäder och byggnader har tillgång till källsortering och sortering av matavfall i anslutning till byggnaderna. Samt att hämtning av avfallet ska vara kostnadsfri.
- Att kommunen har som regel att alltid förbättra villkoren för hållbarhet i varje offentlig upphandling.
- Minskad elförbrukning i kommunen.

Kultur för alla

F! Malmös vision är att Malmö ska vara en stad där alla medborgare får ta del av kulturlivet oavsett ekonomiskt, socialt eller kulturellt kapital Malmö ska vara en stad som stöttar medborgarnas egna initiativ till att skapa och ta del av kultur, nöjen och samarbeten. Malmö ska flytta uppdraget att fördela kulturstödet från sina politiker till en oberoende kommité av konstnärer, kulturkonsulenter och andra kvalificerade.

Kultur är en viktig del i ett levande demokratiskt samhälle. Kultur skapar mötesplatser och är en förutsättning för mångfald och social sammanhållning. Olika

berättelser och erfarenheter synliggörs genom konstnärliga uttryck, vilket skapar möjligheter till identifikation och självreflektion. Dessutom är konsten i bred bemärkelse ett verktyg som behövs för att ifrågasätta, göra motstånd, begrunda, kritisera och förändra samhällets gränser och normer, inte bara för skaparen utan även för mottagaren.

Stora reklaminslag utgör idag dessvärre en påträngande del av gatubilden. F! Malmö verkar för att det offentliga rummet ska vara helt fritt från reklam. Där reklamen försvinner görs istället utrymme för konst.

Tyvärr medför ett rikt och växande kulturliv hård konkurrens mellan de kulturföreningar och professionella utövare som söker stöd av staden. Förverkligandet av konstnärliga idéer och projekt får inte vara beroende av att locka till sig kommersiell finansiering då krav på ekonomisk vinning riskerar att skapa en likriktning av de konstnärliga uttrycken. Vi måste med stor tydlighet värna det fria, oberoende konstnärliga skapandet, som utgör kärnan i kulturella verksamheter. Malmö Stads kulturstöd måste vara partipolitiskt och kommersiellt oberoende. Yrkesverksamma inom kulturens alla områden ska kunna försörja sig och erhålla en social trygghet genom sitt arbete. Fi Malmö verkar för att ett produktionsstöd införs och en oberoende kommitté för fördelning av kulturstödet ska tillsättas.

Fler mötesplatser för barn och unga

Fi Malmö verkar för att öka antalet mötesplatser för barn och unga, även för att befintliga mötesplatser ska främja ungas organiseringen utifrån ett jämlikhetsperspektiv där antirasism, normkritik och jämställdhet utgör grunden. Fi Malmö ser vikten av att barn och unga i alla delar av Malmö får möjlighet att uttrycka sig konstnärligt på så många olika sätt som möjligt. Därför vill vi utöka El Sistema, som hittills har varit en stor framgång i Malmö, samt Malmö Stads dans i skola-verksamhet. Kulturämnen ska ses som en viktig del av elevernas utbildning och därför vara avgiftsfri och ske inom ramen för hela skoldagen.

Det civila samhället -En social kultur

I vårt samhälle finns en utbredd upplevelse av ensamhet och isolering. Många människors vardag präglas av en strävan efter att få tillträde till gemenskap och livskraft. Enligt Röda Korset upplever nästan hälften av landets invånare en känsla av ensamhet. Gemenskap och mening är i hög grad kopplat till lönearbete, vilket kan leda till ensamhet och depression om arbetslivet av olika anledningar inte fungerar. Feministiskt initiativ vill vidga synen på vad som ger livet mening och kulturen spelar här en viktig roll.

Diskriminering och bristande inkludering är en annan anledning till isolering. Strukturella och sociala problem, könsnormer, rasism och en oförståelse inför funktionsnedsättning skapar skillnader mellan människor och bidrar till exkludering. Forskning visar att till exempel män generellt sett har svårare att visa att de behöver samtal och närhet, och många med utländsk bakgrund och andra typer av bakgrunder vittnar om att det är svårt att ta sig in i majoritetssamhället.

Feministiskt initiativ vill inrätta ett nytt tvärpolitiskt område med utgångspunkt i kulturpolitiken: en social kultur. Det finns idag en mängd verksamheter och initiativ av stor betydelse som har svårt att överleva och växa för att de befinner sig mitt i gränslandet mellan kulturell och social verksamhet. Inte sällan drivs denna typ av verksamhet ideellt av och för kvinnor eller marginaliserade grupper. Många verksamheter som idag räknas som sociala saknar de estetiska och intellektuella dimensioner som är positiva för att ensamma, utsatta eller marginaliserade människor ska uppleva en känsla av värdighet, ömsesidighet och respekt: att som nyanländ under SFI-utbildning få möjlighet att delta i konstnärliga och intellektuella sammanhang; att som äldre invandrad person få diskutera historia, poesi, konst och filosofi på hemspråket och göra historiska jämförelser med europeisk och svensk konst och poesi; att som hemlös eller person med beroendeproblematik få generös tillgång till forum som inte bara fokuserar på de mest akuta praktiska behoven utan också omfattar själen/kroppen/människan. Feministiskt initiativ vill verka för nya sätt att se till hela människans komplexa behov och ta initiativ till en dialog mellan departement samt mellan stat, regioner och kommuner om utformningen av ett program för en social kultur.

Kulturhus och öppna samlingslokaler

Lokala mötesplatser för kultur och samhällsengagemang är en grundbult i det demokratiska samhället, och behöver finnas i såväl offentligt ägda som föreningsdrivna och självorganiserade former. En feministisk och antirasistisk kulturpolitik bör drivas av detta demokratiska behov av en mångfald olikartade och trygga mötesplatser, samt prioritera olika lokala, fria och småskaliga initiativ framför storskalig arenakultur och regionala varumärkesstrategier. Feministiskt initiativ ser god och jämlik tillgång till icke-kommersiella möteslokaler som en demokratisk rättighet som ska tillgodoses i hela landet. Lokaler behövs för offentliga evenemang, självorganiserad bildningsverksamhet och kultur, demokrati- och freds rörelsers mobilisering, inkludering av nyanlända liksom exkluderade äldre personer med utländsk bakgrund och hemlösa, möten över generationsgränser, samt möten mellan professionell och ideell kultur. De ska kunna ge möjlighet till trygga separatistiska rum för diskriminerade grupper som organiserar sig för jämlikhet. Öppna samlingslokaler ska dock aldrig utgöra en mobiliserande plattform för rörelser som strävar efter att kränka de mänskliga rättigheterna.

Sverige behöver starka och etablerade folkrörelser med historisk kunskap om politisk mobilisering, samtidigt som de i många fall behöver förnya sina arbetssätt för att fortsätta utgöra relevanta verktyg för nya generationer liksom för grupper som diskrimineras inom arbetarrörelsen. Traditionella plattformar som stelnat till att bevara maktförhållanden behöver återvitaliseras för att bli nya typer av centra för en progressiv samhällsutveckling. Samtidigt ska nya, alternativa och jämlikhetssträvande gräsrotsrörelser ges möjlighet att växa sig starka och långsiktiga. Offentliga rum domineras ofta av män, och samlingsplatser måste därför arbeta aktivt för att bli trygga och välkomnande för alla.

Amatörkultur

Amatörkulturen är en bred arena som rymmer alla kulturella uttrycksmedel och bedrivs av ideella krafter. Inom amatörkulturen skapas naturliga möten mellan generationer liksom mellan professionella kulturarbetare och amatörer. Det finns stor potential inom detta fält att även arbeta för att stärka amatörkulturen som en kreativ och social plats för social inkludering av såväl nyanlända som exkluderade äldre personer med utländsk bakgrund. Eftersom amatörkulturområdet spänner över så många fält – exempelvis folkbildning, ungdomsfrågor, kultur och fritid – faller viktiga initiativ och verksamheter ofta mellan stolarna för olika stödstrukturer. Feministiskt initiativ vill stärka en bred och spretig amatörkultur, med jämlik och jämställd tillgång för alla.

En ny politik för bildning

Genom politiken för civilsamhälle och kultur – och vidare över utbildningspolitiken, socialpolitiken och arbetsmarknadspolitiken – löper möjligheten och behovet av ett uppdaterat bildningsbegrepp. Självorganiserad och bred bildningsverksamhet stärkte arbetarklassen och förändrade maktbalansen i samhället radikalt. Historiskt och fram till idag stärker kvinnor och marginaliserade grupper sina positioner på liknande sätt, men med mer flerdimensionella, kritiska och inkluderande förhållningssätt till begreppet bildning. Dessa förhållningssätt innebär att skapa ökat självbestämmande genom självorganiserade kunskapssammanhang. Konstruktivt, kärleksfullt och kritiskt tänkande och görande uppmuntras som motstånd till ett alltmer polariserat tankeklimate, där samhällsengagemang odlas som motgift till hopplöshet och politisk depression. Erfarenhet kan utbytas mellan generationer och grupptillhörighet, där vi tillsammans tänker kring vad som kan göra det möjligt att överskrida de ojämlika och ohållbara villkor och strukturer som råder. Odemokratiska aktörer arbetar aktivt för att försvaga bildningsrörelser, eftersom kunskap och sammanhållning underminerar dem.

Folkbibliotek

Folkbiblioteken riktar sig till hela befolkningen och finansieras med statliga och kommunala medel. Feministiskt initiativ anser att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

Folkbiblioteken befinner sig i en brytningstid. Många bibliotek, framför allt på landsbygden, har lagts ner och öppettiderna har förkortats. Ökat tryck på e-böcker och annat digitalt material ställer nya krav på ekonomiska resurser. Feministiskt initiativ stödjer den nuvarande bibliotekslagens prioritering av personer med funktionsnedsättning, barn och unga samt nya medborgare. Feministiskt initiativ ska arbeta för att folkbibliotekens organisation ska utvecklas till att tillgodose alla människors behov av information och kultur. Folkbiblioteken är ett av de sista offentliga rummen öppna för alla.

Studieförbund

Folkbildningen är fri och frivillig. Deltagarna formar verksamheten och politiken ska inte styra hur den organiseras. Feministiskt initiativ vill att studieförbunden fortsatt ska vara en central del i folkbildningsarbetet. Studieförbundens uppdrag kring att arbeta med nyanlända i Sverige är avgörande för nyanländas inkludering i samhället.

Trossamfund

Tro, religion och andliga praktiker har genom alla tider varit en källa till kraft, hopp, mening och kunskap. Religiös tro och filosofi har spelat en stor roll i många diskriminerade gruppers frigörelsekamper, och är en central del även i det sekulära samhällets föreställningar om att en annan värld är möjlig. Religiösa aktivister kan vara de mest radikala vad gäller att hjälpa utsatta medmänniskor, och religiösa idéer ligger i hög grad till grund för sekulära samhälls institutioner och tankesätt. Samtidigt har religiösa institutioner i hela världen varit en källa till konflikt, hat, våld och förtryck. Konservativa religiösa normer går ofta hand i hand med heteronormativ och patriarkal nationalism och militarism.

Att förneka religionens starka och mångbottnade inflytande över nästan hela världens befolkning är omöjligt. Att med öppenhet och nyfikenhet hela tiden fördjupa kunskapen om de religiösa filosofiernas och praktikernas relationer och innebörd är nödvändigt. Att samtidigt bekämpa och motverka brott mot de mänskliga rättigheterna i religionens namn är en självklarhet. På samma sätt är det självklart att

stärka de feministiska och progressiva krafter som verkar inom trossamfund och föreningsliv för att uppnå jämlikhet och frihet för alla.

F! Malmö verkar för:

- Fi ska verka för att föreningsbidragen indexregleras.
- Fi ska verka för en utredning av hur föreningsbidragen kan utvecklas för att möta civilsamhällets omvandling avseende organiseringsformer och uttryckssätt.
- Fi ska verka för att främja estetiska, filosofiska och kulturella sammanhang inom socialt arbete och inkluderingsarbete.
- Fi ska verka för att i större utsträckning organisera offentliga mötesplatser utifrån diskriminerade gruppers behov och önskemål för att främja trygghet och jämlikhet i det offentliga rummet.
- Öka kulturstödet och införa produktionsstöd
- Konst ska ges företräde framför reklam i offentliga rum
- Tillsätta en oberoende kommitté som fördelar kulturstödet
- Utöka mötesplatser för unga och öka jämlikhetssatsningar i befintliga
- Införa El sistema på fler skolor
- Införa Dans i skolan på fler skolor
- Fi ska verka för att Malmö blir fristad för kulturarbetare och journalister som hotas och förföljs i sina hemländer
- Gratis entré på statliga institutioner och muséer och subventionerade biljetter för en ökad ekonomisk tillgänglighet av kulturutbudet i staden.
- Att biblioteken blir naturliga mötesplatser och en grund för demokratiska samtal

- Att genom folkbildning stärka alla invånares möjligheter att på lika villkor ta del, och vara medskapare av, kultur i alla dess former.

- Att stärka kulturen som ämne inom hela utbildningsväsendet samt öka kulturskolor och konstutbildningar.

- Att Malmö kommun aktivt arbetar för att öka tillgången till kulturens öppna arenor och mötesplatser såsom ateljéer, verkstäder, replokaler, scener, mötesplatser, caféer och gallerier. Till exempel genom att utveckla centralt belägna kreativa hus, kulturhus med fri tillgång till arbetsutrymmen och lokaler för konstnärligt skapande, för enskilt arbete såväl som kollektivt.

- Att olika kulturyttringar får fortsatt och ökat utrymme i Malmös offentliga rum.

- Ökad finansiering på fria medel till kulturen samt stärka de kommunalt finansierade verksamheter som värnar konstens egenvärde och oberoende.

- Att stärka förutsättningarna för de kulturella kreativa verksamheterna utifrån deras egna villkor.
- Att söka nya trygga och ekonomiskt hållbara lösningar för de professionella kulturutövarna.
- Ett kommunalt bokförlag inriktat på olika former av poesi. Detta för att poesin är en marginaliserad litterär uttrycksform som till stora delar utövas av marginaliserade grupper. Förlaget skall drivas med inriktning mot hög kvalitet, utan vinstintresse & utgivningen skall bestå av författare boende och verksamma i Malmö. De som skriver på andra språk än svenska bör ges ut i tvåspråkiga volymer.
- Öka fristadsverksamheten så att den täcker in fler konstformer, alltid minst en person per konstform, och utökas till tre år.

Funktion och funktionalitet

För en tillgänglig omgivning

Alla Malmös invånare ska kunna leva likvärdiga liv, få lika möjligheter och kunna vistas i stadens alla områden oberoende av funktionalitet. Byggnader, offentliga miljöer och kollektivtrafik ska till exempel vara tillgängliga så att alla kan delta på lika villkor oavsett funktion. Utgångspunkten för den funktionalitetspolitik som Feministiskt initiativ Malmö för är att funktionshinder, både psykisk och fysisk, först uppstår mellan människan och en otillgänglig omgivning. En otillgänglig omgivning är den stad eller det samhället som präglas av fördomar och funktionsnormer. Människor får alltså en funktionsnedsättning först i mötet med samhällets normer kring funktionsduglighet. Därför använder vi inte ordet funktionsnedsättning, utan istället funktionsvariation.

Intersektionalitet och funktion

Det är viktigt att gruppen personer med normbrytande funktionalitet inte homogeniseras då den består av en stor mångfald. En mångfald bestående av olika funktionsvariationer liksom en mångfald av andra kategorier som kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder eller medborgarskap, precis som hos hela befolkningen. För personer med normbrytande funktionalitet med behov av särskilda insatser från samhället, kan även personal utgöra en maktfaktor som påverkar individens möjligheter till självbestämmande och inflytande.

Personer med normbrytande funktionalitet som grupp har idag sämre levnadsförhållanden än befolkningen i stort. Gruppen kännetecknas av sämre hälsa,

låg utbildningsnivå, låg sysselsättningsnivå, svag personlig ekonomi, en mindre aktiv fritid och färre som är gifta eller har barn. Det enda område som är lika bra som befolkningen i stort är boendestandard, vilket påvisar den goda effekten av insatser som bostadsanpassning. Många av dessa områden hänger ihop med varandra och kan relateras till otillgänglighet. En mindre aktiv fritid kan bero på dålig ekonomi och bristande tillgänglighet vid de aktiviteter som en person önskar delta i. Begränsade möjligheter till utbildning blockerar vägen till lönearbete och leder till dålig privatekonomi. En helhetssyn inom funktionalitetspolitiken innebär att Feministiskt initiativ ser alla delar av livet som beroende av och stående i relation till varandra på olika sätt.

Boende

Tillgänglighet handlar därför inte bara om den enskilde utan om dennes nätverk och framtida möjligheter att besöka andra utan hinder. Personer med normbrytande funktionsvariationer ska inte tvingas till isolering i sina hem. Det ska vidare finnas ett långsiktigt perspektiv på bygge av (tillgängliga) bostäder, vilket innebär att en person som förvärvar en funktionsnedsättning eller på grund av ålderdom får nedsatt rörlighet ska kunna bo kvar i sitt hem. Den nuvarande plan- och bygglagen, med krav om tillgängliga bostäder, måste skyddas och ska inte ställas mot andra grupperns behov, exempelvis studenter som sägs kunna bo i mycket små lägenheter. Även personer med funktionsvariationer studerar. En misslyckad bostadspolitik som helhet får inte slå mot enskilda grupper, som dessutom redan är exkluderade på grund av otillgänglighet.

Särskilt stöd, service och hjälpmedel

Feministiskt initiativ Malmö anser att det är nödvändigt att problematisera begreppet funktionsnedsättning och sätta fokus på varje individs rätt att leva utan att hindras av diskriminering. Det stöd som samhället ger personer med normbrytande funktionalitet ska inte påverkas av de statliga finansernas status. Det ska därmed inte vara möjligt att vid omprövning minska omfattningen av insatserna, om livssituationen är oförändrad. Vidare ska det vara givet att insatser fortsätter även då en passerat 65 års ålder, eftersom den hjälp som kan ges via äldreomsorgen inte är jämförbar med den som kan ges via handikappomsorgen; exempelvis kan en funktionsvariation kräva mer specialiserat stöd än det som kan behövas till följd av det naturliga åldrandet.

Stöd för personer med normbrytande funktionalitet måste ges i strävan efter jämlikhet och ska genomsyras av rättighetsperspektiv. Detta för att de insatser som görs leder till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor för alla. De som söker assistans ska få det utifrån ett helhetsperspektiv, det vill säga att stödet ska utgå från den sökandes livssituation. Personlig assistans ska vara en rättighet för dem som behöver den, allt för att öka varje individs möjlighet till ett så självständigt och självbestämmande liv som

möjligt. Den otillgänglighet som samhället eller staden upprätthåller leder till att människor inte får möjlighet att utvecklas, inte kan leva ut sin fulla potential, eller bidra till samhällsutvecklingen. Detta är ett enormt resursslöseri, men framförallt bidragande faktorer till ökad diskriminering i samhället.

Det stöd som finns för personer med funktionsnedsättning måste vara utformat utifrån en grund i antidiskriminering och jämlikhetssträvan så att insatserna ska kunna leda till ökad självständighet, delaktighet, inflytande och bättre levnadsvillkor. Det måste även råda ett helhetsperspektiv på den sökandes livssituation. Idag är det fler män än kvinnor som beviljas insatser trots att andelen kvinnor är högre än andelen män i gruppen personer med funktionsnedsättning. Det går även att se en skillnad om enskilda insatser jämförs, exempelvis får fler män än kvinnor insatserna bilstöd och särskilt boende. Regionala variationer i tillgänglighet, kvalitet och omfattning är också stora idag, vilket föranleder riksnormer. Habiliteringsersättning är idag upp till enskilda kommuner att besluta om, vilket leder till orimliga regionala skillnader.

Hjälpmedel är ett viktigt behov som idag inte ingår i någon rättighetslag. Hjälpmedelsansvaret är splittrat på olika huvudmän, vilket försvårar helhetssyn och leder till bristfällig information och regionala skillnader på både tillgång och pris.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Att all samhällsinformation ska finnas tillgänglig för alla, oavsett förutsättningar, till exempel i format av lättläst, punktskrift, bilder och hörselslinga.
- Bättre tillgänglighet i hela staden, så som gågator, muséer, butiker och offentliga toaletter.
- Att kollektivtrafiken i Malmö kommun blir tillgänglig för alla, oavsett synliga eller osynliga funktionsvariationer.
- Ökad satsning på att utveckla ett mer flexibelt utbud av serviceboende där anpassat gruppboende, med tillgång till personal, kan fungera som ett komplement till eget boende med personlig assistans.
- Att alla nya bostäder som byggs är, och att alla äldre bostäder som renoveras gör det utifrån målet att bli tillgängliga för alla.
- Ökade resurser till gruppboenden och bostäder för personer med funktionsvariationer så att boende har fulla möjligheter att utforma sina liv efter individuella önskemål.
- Att garantera berättigat behov av bostadsanpassning och ekonomiskt stöd.
- Att LSS-lagen och dess förordningar följs.

- Att en bred representation av personer med olika funktionsvariationer sitter med i verkställande utskott där kommunala beslut fattas. Speciellt i utskott rörande funktionsfrågor.
- Att elever och studenter med funktionsvariationer ska garanteras utbildningsplatser och praktikplatser. Vilket innebär en verklig möjlighet att nyttja platsen.
- Att studievägledare utbildas i kunskap om funktionsvariationer och kunskap om livsvillkoren för att leva med funktionsvariationer så att de bättre kan stödja eleven i framtida yrkesval.
- Att Malmö formulerar en arbetsplan för hur kommunen ska ta tillvara på, och arbeta för ett ökat deltagande i samhällslivet, som även omfattar personer med funktionsvariationer.
- Att alla som arbetar med barn och unga så som skolpersonal, lärare, pedagoger, kuratorer och studievägledare utbildas i kunskap om funktionsvariationer och kunskap om livsvillkoren för att leva med funktionsvariationer så att de bättre kan stödja eleverna.
- Att alla kommunala arbetsplatser, oavsett driftform, formulerar en likabehandlingsplan där arbetsgivare har skyldighet att arbeta aktivt för att arbetsplatser ska vara tillgängliga för alla. Ytterligare ska kommunen uppmuntra att alla kommunala arbetsplatser använder sig av riktad (kvoterad) rekrytering av personer med funktionsvariationer.
- Att personer med funktionsvariationer som utför samma, eller mycket likartade arbetsuppgifter, inte lönediskrimineras utan får samma lön, möjlighet till facklig anställning, semester och andra förmåner som sina medarbetare.
- Att skolpersonal har utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa för personer med normbrytande funktionalitet.
- Att personal på boenden för personer med normbrytande funktionalitet utbildas i sexuell och reproduktiv hälsa.
- Att ungdomsmottagningar arbetar aktivt, uppsökande och preventivt, för att förbättra tillgängligheten, både socialt och fysiskt, för ungdomar med normbrytande funktionalitet.
- Att det på varje ungdomsmottagning finns personal med utbildning i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, utbildning i kunskap om funktionsvariationer och kunskap om livsvillkoren för att leva med olika former av normbrytande funktionalitet.
- Att barn med normbrytande funktionalitet ska ha samma rätt till personlig assistans som vuxna. Föräldrarna ska inte ta samhällets ansvar.

- Att bedömningen av den hjälp som ges till personer med funktionsvariationer inte bara anger antal timmar, utan även omfattar vilka arbetsuppgifter som ska utföras av de personliga assistenterna. Arbetsuppgifterna utformas i samråd med den som söker hjälp eller vårdnadshavare, och arbetsbeskrivningen ska vara tillgänglig för de som behandlingen berör. Vid byte av assistent ska en väl tilltagen period av personal som går bredvid garanteras, för både assistent och patients säkerhet.
- Att personal som arbetar med funktionsvariationer inom myndigheter utbildas i intersektionalitet.
- Att ökad medvetenhet och kompetens i bemötande av funktionsvariationer inom kommunen.
- Att de barn som behöver assistenter i skolan ska få det hela skoltiden och under hela skoldagen. Assistenterna ska vara utbildade i de områden som arbetsuppgifterna handlar om.
- Att Malmö kommun, i avvaktan på socialstyrelsen, tar fram en egen lista över vilka hjälpmedel som kan betraktas som hjälpmedel.
- Att rätten till skydd vid våld i nära relationer säkerställs, detta innefattar både skyddat boende samt personal med rätt kompetens.
- Fi ska verka för att det inte ska vara möjligt att dra ner på omfattningen av tidigare beviljade insatser om behovet är oförändrat.
- Fi ska verka för en ändring av LSS så att det blir möjligt att få personlig assistans även efter att man fyllt 65 år.
- Fi ska verka för en ändring av LSS så att det blir möjligt att få stöd och service oavsett (varaktig) funktionsnedsättning
- Fi ska verka för ett införande av en samordningsansvarig och ett samverkanskrav mellan de myndigheter som en person får insatser från.
- Fi ska verka för en höjning av habiliteringsersättningen i Malmö samt införandet av en riksnorm i habiliteringsersättningen.
- Fi ska verka för ökad utveckling och nyttiggörande av teknologi och hjälpmedel för att undanröja funktionshinder miljöer. Utvecklingen ska vara baserad på kvinnors och mäns olika behov.

Barn och ungdomar

Barn och ungas rättigheter

Ordet demokrati står för folkstyre. I Sverige har vi en representativ demokrati. Det betyder att vi väljer politiker som för vår talan i parlamentariska forum som kommunfullmäktige, regionfullmäktige, riksdagen eller EU-parlamentet. Att rösta på ett parti och en politiker innebär därför att den ska handla utifrån folkets vilja. Rösträtten gäller dock inte hela landets befolkning. Bland andra saknar unga och barn möjlighet att rösta. Därför ska Feministiskt initiativ verka för att barn och ungas möjligheter att påverka sin tillvaro skall stärkas. Vi verkar för att Malmö stad ska ha ett barnombud, ett ungdomsfullmäktige och en Barn- och ungdomsnämnd för individer upp till 20 år. Nämndens struktur ska utgå från Malmö kommuns hållbarhetspolicy och arbeta för att stärka barn och ungas trygghet, inflytande och valfrihet, likvärdiga villkor, samt hälsa och utveckling.

Feministiskt initiativ ska verka för barn och ungdomars stärkta rättssäkerhet, samt se till att Malmö kommun garanterar att Barnkonventionen följs. Barn och ungas rättigheter måste tas på lika stort allvar som alla andras, barn och unga måste få en större plats i de offentliga och politiska rummen, och beslut som rör barn och unga ska ske utifrån deras villkor. Bland annat verkar vi för fältarbetare med socionomutbildning anställs. Dessa ska vara brobyggare för såväl barn som vuxna samt erbjuda stödjande och rådgivande insatser i de delar av malmö som blivit socialt och ekonomiskt utsatta. Vi verkar också för barn och ungas samt föräldrars organisering i socioekonomiskt utsatta bostadsområden.

Att delar av malmö stad blivit så kallade socialt och ekonomiskt utsatta är ett politiskt ansvar och kräver politiska åtgärder. Feministiskt initiativ vill skapa en jämlik stad. Vi lägger politiska förslag för stärkandet av våra mänskliga rättigheter, omfördelning från de som har mycket till de som har lite, aktivt arbete med antidiskriminering, inkludering och demokrati.

Barnfattigdom

Ett stort antal barn i Malmö lever i fattigdom. Att leva i familjer som har det dåligt ställt påverkar ofta barnets hela vardag. Sämre skolresultat, mobbning, och sämre möjligheter till en aktiv fritid, är inte ovanliga i familjer med instabil ekonomi. Det handlar om familjer vars inkomster inte täcker de nödvändiga kostnaderna. Det handlar om att barn begränsas och diskrimineras och det handlar om barn vars rättigheter förbises. Att barn växer upp i social och ekonomisk utsatthet i Malmö är ett politiskt misslyckande. Trots att Barnkonventionen förpliktar Malmö stad att tillgodose alla barns rätt till ett rimligt boende, utbildning, omsorg och skydd lever många barn i hemlöshet och fattigdom. Fi Malmö verkar för ett aktivt arbete för jämlikhet och med inkludering. Barnfamiljer som får ekonomiskt bistånd ska få höjt bistånd under sommarmånaderna samt i samband med jullovet då barnen är hemma. Detta

för att familjen ska klara av extra utgifter för bland annat mat och meningsfulla aktiviteter. Fi Malmö verkar även för att barnfamiljer som upprätthåller försörjningsstöd aldrig ska bli nekade försörjningsstöd med hänvisning till att familjen inte levt upp till biståndskravet. Vid beslut skall barnets bästa alltid beaktas.

Barn och unga som bevittnar våld i nära relationer

Feministiskt initiativ ska verka för att stärka kommunens ansvar i det stödarbete som måste finnas för barn och unga som upplever och/eller utsätts för våld i hemmet. Oavsett bakgrund och erfarenheter ska barn och unga, inklusive närstående, få fullkomlig hjälp, utformad efter varje enskilt fall. Inspektionen för Vård och Omsorg (IVO) rapporterade i ” Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld” (2014) att det finns uppenbara brister i arbetet med våldsutsatta, i synnerhet när det kommer till barn. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att all typ av våld mot barn uppmärksammas och utreds.

Barn och unga som upplever eller utsätts för våld i hemmen har enligt lag rätt att umgås med sina föräldrar (Kap. 6 i Föräldrabalken). I praktiken innebär dock lagen att föräldrarna har fullmakt på umgänget snarare än tvärt om, vilket kan leda till att våldet fortsätter och utvecklas. Det här är någonting som Feministiskt initiativ anser måste uppmärksammas och tas hänsyn till i beslut som gäller barns rätt att umgås med sina föräldrar.

Feministiskt initiativ ska verka för:

- Att all kommunal verksamhet som på något sätt rör barn alltid ska genomsyras av Barnkonventionen.
- Alla barn och ungas likhet inför lagen.
- Att familjer med låg inkomststandard ska garanteras försörjningsstöd för att säkerställa alla barn och ungas lika förutsättningar och möjligheter.
- Alla barn och ungdomars rätt till individuell utredning i varje enskilt ärende.
- Alla barns rätt till en kontaktperson vid barnavårdsutredning, som följeslagare under hela processen.
- Etablera en centraliserad Barn- och ungdomsnämnd i Malmö kommun, för att säkerställa att barn och ungdomars behov möts och tillgodoses likvärdigt, oavsett stadsdel.
- Att Malmö stad har det övergripande ansvaret för att värna de verksamheter för barn och ungdomar som finns i kommunen.

- Att de myndigheter och kommunala verksamheter som arbetar med barn och unga samlas under samma tak, för att underlätta kontakter mellan de båda parterna.
- Kontinuerlig utredning och uppföljning av socialtjänstens insatser för barn- och ungdomar.
- Att barn och unga som utsätts för våld i hemmen utreds som egna individer, alltså inte tillsammans med anhöriga.
- Att obligatorisk skyddsbedömning av barn och unga som utsätts för våld i hemmen, det vill säga en bedömning om huruvida situationen kräver att den drabbade får skydd, ska göras av socialtjänsten i samarbete med polisen.
- Att myndigheters kontakt och utredning med barn och unga som utsätts för våld i hemmen alltid ska ta hänsyn till och utgå från den drabbades individuella inställning; utgångspunkten ska vara de utsattas egna tankar, känslor och behov.
- Att den person som har kontaktförbud till någon inte ska ha någon rätt att umgås med gemensamma barn.
- Att umgänge mellan barn och våldsutövande förälder ska ordnas utifrån barnets säkerhet, och alltid i närvarande av kvalificerad kontaktperson med möjlighet att gripa in och avbryta umgänget om det skulle behövas.
- Grundlig utbildning i hantering av våldsutsatta individer, för de personer som i sitt arbete kommer i kontakt med barn och unga.
- Långsiktig planering i arbete med barn och unga som utsätts för våld i hemmen.
- Att skyddat boende bara ska vara en tillfällig lösning för barn och unga som utsätts för våld. Stöd att komma ut i samhället igen måste vara en del i hjälparbetet för våldsutsatta barn och unga.
- Företräde i bostadskö för kvinnor, barn och unga som utsätts för våld i hemmen.
- Att socialförvaltningen och arbetsförmedlingen samlas och blir tillgängliga som en samlad institution för unga i Malmö kommun.

- Att inrätta ett ungdomsfullmäktige
- Att Malmö har ett kommunalt barnombud
- att socialtjänsten tar fram arbetssätt för att gå in som borgenär, med möjlighet att låna till deposition för barnfamiljer
- att försörjningsstödet ska utökas under sommarmånaderna och jullovet för barnfamiljer
- att utökat ansvar tas för ensamkommande unga i asylprocessen samt de som fått uppehållstillstånd tills fyllda 21 år
- att öka fältarbetare som arbetar med unga
- att ge stöd till barn, unga och föräldrar i socioekonomiskt utsatta områden att organisera sig
- Att införa EI systema på fler skolor

Äldreomsorg

Feministiskt initiativ vill förändra bilden av äldre som en homogen grupp med likartade behov och intressen. Äldreomsorg i särskilda boenden och i hemtjänst måste kompletteras med större möjligheter och individuella lösningar för att säkerställa att äldre får den hjälp som behövs med vardagssysslor, utevistelse och social samvaro. Det är också viktigt att särskilt utsatta grupper av äldre får det stöd, den trygghet och sociala samvaro de behöver. Till exempel ska äldre hbtq-personer kunna leva öppet utan rädsla för diskriminering även när de flyttar till ett äldreboende och äldre med annat språk än svenska som modersmål ska så långt det är möjligt erbjudas äldreomsorg på sitt modersmål. Det förutsätter både kompetenshöjning inom ordinarie verksamhet och möjlighet att bedriva äldreboenden och hemtjänst med särskilda profiler.

Äldre som grupp utsätts för diskriminering som är nästintill osynliggjord. För Fi Malmö är det viktigt att våra äldres rätt till personcentrerat bemötande, bedömning och omvårdnadsinsats infrias. Sverige har ett väl utbyggt välfärdssystem men gruppen äldres behov får alltför ofta stå tillbaka. Det är viktigt att säkerställa att det som byggts upp inte förfaller.

Bostad

När en blir äldre behöver en ofta förändra sitt boende, det kan vara behov av en mindre bostad som inte innebär så mycket skötsel eller att behöva en bostad som det är lätt att ta sig till och från. Möjligheten att enkelt kunna ha personlig och regelbunden kontakt med vänner och bekanta är viktig, i synnerhet för änkor och änklingar. Feministiskt initiativ vill skapa alternativa boendeformer för dem som vill byta boende, som till servicehus, kollektivboenden och gruppboenden. Bostäderna och traditionella äldreboenden ska placeras på centralt belägna platser i kommunerna för att möjliggöra ett deltagande i det omgivande samhällslivet och för att underlätta för människor som vill besöka vänner och delta i olika aktiviteter. Det är också viktigt att olika boendeformer för äldre fördelas jämnt i staden så att äldre har möjlighet att bo i bekanta miljöer. Många väljer idag att söka sig till boenden i det område där de växte upp eller har bott tidigare, detta vill F! Malmö möjliggöra. Äldrekooperativ kan vara ytterligare en lösning för boende på äldre dagar då man tillsammans med andra äger och bestämmer över sitt boende. För att starta ett äldrekooperativ krävs ett samarbete med kommunen, då det är kommunen som är ansvarig för äldreomsorgen. Om kommunen inte är positivt inställd till bildandet av äldrekooperativet är det tyvärr mycket svårare att starta verksamheten. Fi Malmö menar att det ligger i kommunens intresse att äldrekooperativ bildas.

Nedskärningarna i äldreomsorgen synliggör hur jämställdheten utmanas. En underfinansierad äldreomsorg är ett stort jämställdhetsproblem. Detta då det slår mot tre kvinnodominerade grupper: de som jobbar inom äldreomsorgen, äldre kvinnor som ofta är beroende av omsorgen för att klara sin dagliga livsföring och för anhöriga som får ta över ansvaret när de offentliga insatserna inte räcker till. I den sistnämnda gruppen vill Fi Malmö lyfta gruppen kvinnor med utomeuropeisk bakgrund som utsätts för större påfrestningar då äldre personer med utländsk, och framför allt utomeuropeisk bakgrund, mer sällan får offentlig vård och omsorg i jämförelse med äldre som är födda och uppvuxna i Sverige. Forskning inom området visar att avsaknad av information och språksvårigheter många gånger står i vägen för offentlig omsorg för äldre med utländsk bakgrund. Detta innebär att anhöriga, även här oftast kvinnorna, axlar ansvaret för att ta hand om sina äldre. Detta innebär ytterligare utmaningar då utlandsfödda som har hand om sina äldre i större utsträckning kan sakna förankring på arbetsmarknaden. De får även mer sällan hjälp och avlastning via den offentliga omsorgen vilket ytterligare försvårar möjligheterna att fortsätta jobba som vanligt. Fi Malmö verkar för att Malmö Stad utvecklar insatser så att fler äldre med utomnordisk bakgrund ansöker om bistånd och att Nämnden för hälsa, vård och omsorg ges i uppdrag att höja kompetensen bland personal inom äldreomsorgen i frågor om antirasism, normkritik, bemötande och förhållningssätt.

Många äldre drabbas av demenssjukdomar och det är viktigt att tillvarata den kunskap som redan finns för att förbättra deras situation. Det är till exempel viktigt att drabbade inte flyttas omkring oplanerat, samtidigt som det är av stor betydelse att behandlingen av de sjuka sker i en grupp där sjukdomen yttrar sig på likartat sätt. För att möjliggöra maximal rehabilitering och omvårdnad bör det finnas möjlighet för äldre att byta grupp och vid behov även boende. Grundprincipen bör vara att samhället och omsorgen anpassar sig efter det individuella behovet och därför krävs fortlöpande utvärdering för att undvika att någon grupp blir förfördelad.

Våld i nära relationer

Våld mot äldre kvinnor i nära relationer är vanligt förekommande. Undersökningar visar att de flesta som arbetar med äldre någon gång har mött våldsutsatta kvinnor i sitt arbete. Äldre kvinnor är i en särskilt utsatt situation då de kan ha särskilt svårt att fysiskt värja sig mot våldet. Den utsatta vill sällan söka hjälp på grund av sin beroendeställning till förövaren, som ofta är make, sambo, särbo, barn, medboende på äldreboendet, gäst på dagverksamheten eller personal. Feministiskt initiativ verkar för att rutiner för hur personal inom äldreomsorgen och andra som möter dessa kvinnor ska agera när våldet skett.

Fi Malmö ska verka för

- Fi ska verka för att öka resurserna till äldreomsorgen.
- Fi ska verka för fler alternativa boendeformer. Äldre bör ges möjlighet att bo kvar hemma, men lika viktigt är att de som vill har möjlighet att bo i pensionärsbostad eller gruppboende.
- Fi ska verka för att äldre hbtq-personer och deras särskilda behov uppmärksammas i styrdokument, information och fortbildning av personal i alla kommuner.
- Fi ska verka för att äldre hbtq-personers utsatthet för våld uppmärksammas inom äldreomsorgen och i allt arbete mot våld i nära relationer.
- Fi ska verka för ökad hbtq-kompetens och språkkompetens inom all äldreomsorg, samt främja äldreboenden och hemtjänst med hbtq-prof eller särskilda språkprofiler.
- Fi ska verka för att en ny alternativ typ av demensboende, med extra hög personaltäthet och lämpligare utförande, bör utformas där det inte redan finns.

Detta för att merparten av personer med demenssjukdom idag vid ankomsten ofta har ett långt framskridet sjukdomstillstånd. Det ska även finnas möjlighet till särskilda boenden för personer med demens och komplicerande samsjuklighet, som vissa personlighetsstörningar och svårt utåtagerande beteende.

- Fi ska verka för att Malmö kommun ska ha en plan som innefattar jämställdhetsperspektiv inom äldreomsorg, som inkluderar beviljande av insatser från hemtjänsten. Denna plan ska förankras både hos tjänstemän, politiker och bland vårdpersonal.
- Fi ska verka för att anhörigvårdare ska få en fast kontaktperson att vända sig till vid eventuella frågor eller problem.
- Fi verkar för att all äldreomsorg ska vara individanpassad för att säkerställa att alla äldre får möjlighet till utevistelse, vardagssysslor och social samvaro efter individuellt behov. En regel ska införas så att alla äldre får rätt att vistas ute varje dag under hela året.
- Fi verkar för en utredning görs för hur förutsättningarna att starta äldrekooperativ ser ut i Malmö och hur intresset ser ut hos Malmös äldre befolkning.

Socialpolitik

Socialpolitikens yttersta mål är att värna den enskilda människans värdighet. Målet bygger på att varje människa ska ha möjlighet att vara ekonomiskt självständig och ha makt att forma sitt liv. Att grundläggande sociala rättigheter respekteras och skäliga levnadsvillkor tillgodoses är en förutsättning för att människor ska kunna utöva också andra rättigheter, som aktivt deltagande i ett demokratiskt samhälle. Socialpolitiken är på så sätt en av hörnpelarna i demokratin. Sverige är ett av världens rikaste och mest jämlika länder, men också det OECD-land som de senaste decennierna sett snabbast ökande klyftor. Ensamstående mödrar, ungdomar, fattigpensionärer och vissa grupper av utrikesfödda har relativt sett blivit mer ekonomiskt utsatta. En väl utbyggd generell välfärd, omfördelning av resurser via skatter och en effektiv politik för att minska ekonomiska och andra klyftor är en förutsättning för att de som arbetar professionellt inom socialt arbete ska kunna uppfylla sitt uppdrag att hjälpa enskilda och att bidra till ett mer jämlikt samhälle.

Individ och familjeomsorg

Socialtjänsten har en central funktion som socialt skyddsnät men är lika mycket ett verktyg för att skapa ett mer jämlikt och hållbart Malmö. Inom ramen för socialtjänstens uppdrag är det särskilt viktigt att respektera individens frihet, integritet och självbestämmande. Fokus inom socialt arbete ska ligga på stöttande insatser, snarare än kontroll och repression samt på uppsökande verksamhet, råd och stöd samt behandling. Dessa insatser ska baseras på högkvalitativa utredningar och välgrundade beslut.

I Malmö har socialtjänsten särskilda krav på sig att ta avsteg från stigmatiserande arbetsmetoder då staden har antagit Malmökommissionens slutrapport som uppmanar till att göra detta för att skapa ökad jämlikhet och hälsa bland alla stadens invånare. Därför verkar Fi Malmö för att socialsekreterare inom individ- och familjeomsorgen får utbildning och kontinuerlig fortbildning inom området mänskliga rättigheter, normkritik och antirasism. Detta för att bättre kunna möta klienterna i deras behov och livssituation. Fi Malmö verkar även för att utsatta EU-medborgare och Papperslösa skall ha samma möjligheter att få ekonomiskt bistånd och tillgång till stadens välfärdsinstitutioner som alla andra som bor i Malmö.

Ekonomiskt bistånd

Fi Malmö verkar för att ingen sökande ska kunna nekas bistånd med hänvisning till att de inte uppfyller socialtjänstens krav. Saknas medel till hyra, mat och skäliga levnadsvillkor ska akut bistånd betalas ut utan krav på motprestation.

Fattigdomen i Sverige har en etnisk dimension - två tredjedelar av dem som under längre tid tar emot försörjningsstöd är födda utomlands och orsaken är oftast en diskriminerande arbetsmarknad och det nationalekonomiska kravet på jämviktsarbetslöshet. Personer med utomeuropeiskt ursprung, människor med normbrytande funktionalitet och individer över 55 år är särskilt utsatta för diskriminering på arbetsmarknaden. Många hamnar i långvarigt försörjningsstöd för att de saknar anställning, aldrig kommer in på den svenska arbetsmarknaden eller inte får anställningar som sträcker sig så länge att de kan kvalificera sig till försäkringssystem som sjukpenning och a-kassa, vilket gör att endast försörjningsstöd kvarstår som alternativ.

I Malmö har vi en arbetslöshet som är dubbelt så hög som rikssnittet. Fi Malmö verkar för att Malmö stad gör insatser på strukturell nivå för att bekämpa arbetslösheten. Vi vill skapa en tillgänglig arbetsmarknad på människans villkor. I en samtid då människor exkluderas från arbete kan våra mänskliga rättigheter, rätten till

ett värdigt liv, aldrig villkoras av vår tillgång till arbete. Vi måste kollektivt ta ansvar för att vi alla får en ekonomisk grundtrygghet att allas delaktighet i samhället säkras.

F! Malmö verkar för:

- Fi ska verka för att inga barnfamiljer eller unga under 20 år vräks för att medel saknas till hyra. Socialtjänsten ska betala hyresskulder, antingen i form av bistånd eller som lån med återbetalningsskyldighet om det finns betalnings möjlighet.
- Fi ska verka för en kraftig höjning av riksnormen för försörjningsstödet.
- Fi ska verka för att sökande inte ska nekas bistånd med hänvisning till att de inte uppfyller socialtjänstens krav. Saknas medel till hyra, mat och skäliga levnadsvillkor ska akut bistånd betalas ut, utan krav på motprestation.
- Fi ska verka för fler härbärgen för kvinnor.
- Fi ska verka för att barnperspektiv beaktas i högre grad.
- Fi ska verka för att barn och unga som är omhändertagna med stöd av LVU eller övrigt är föremål för kommunens vård och fostran, inte får utvisas så länge vårdbehovet kvarstår.

Utsatta EU-medborgare och papperslösa

F! Malmö verkar för att Malmö stad är en stad där de mänskliga rättigheterna respekteras. Malmö kan och ska inte fransäga sig sitt ansvar för socialt utsatta EU-medborgare eller papperslösas rätt till våra mänskliga rättigheter. Socialtjänstlagen omfattar alla som vistas i Sverige, oavsett medborgarskap. Sverige har bättre resurser än många andra länder, vilket gör det möjligt att respektera mänskliga rättigheter. Det gäller inte minst papperslösa människor på flykt och utsatta EU-medborgare. De senare är inte sällan romer som utsätts för djup diskriminering i sina hemländer, och som i många fall inte har grundläggande utbildning och saknar alternativ till försörjning, utöver tillfälliga arbeten och tiggeri. I Sverige har romer avhysts i 500 år.. Under 1900-talet förekom tvångssteriliseringar, andra övergrepp och omfattande diskriminering från statens sida. Trots vitbok och högtidliga ursäkter från politiker är förtrycket av romer ännu inte ett avslutat kapitel i Sverige. Från vissa partier ställs krav på förbud mot tiggeri, men fattigdom går inte att lagstifta bort

Fristad

Fi Malmö verkar för att Malmö stad blir fristad för papperslösa. Det innebär att vi verkar för papperslösas trygghet vid kontakt med välfärdsinstitutioner. Lokala myndigheter ska aldrig ange papperslösa personer till Migrationsverket eller Polismyndigheten. Fi Malmö verkar för att Malmö stad tar fram en policy som förtydligar att personal inte ska kunna tvingas uppge information om gömda personers förhållanden till Polismyndigheten eller Migrationsverket.

Fi Malmö verkar för att all personal som kommer i kontakt med barn till papperslösa eller gömda ska få tydliga direktiv om att aldrig uppge om barnen tar del av samhällsservicen som de erbjuder. Fi Malmö verkar för att socialtjänsten i Malmö aldrig medverkar till att röja var ett barn utan dokument befinner sig. Barnrättsperspektivet måste komma först i bedömningen.

Fi Malmö verkar för att

- Fi ska verka för att Malmö ska ordna skäligen boenden för utsatta EU-medborgare som vistas i Sverige, med tak över huvudet nattetid som minimikrav.
- Fi ska verka för satsningar på IOP, idéburet offentligt partnerskap. Malmö kan bidra till finansiering av ideella verksamheters arbete genom dagcentral, nattboende, öppen förskola och vägledningscentrum.
- Fi ska verka för att ingen ska bli avhyst innan värdiga alternativ finns.
- Fi ska verka för att alla barns rätt till skolgång garanteras, oavsett medborgarstatus.
- Fi ska verka för att utsatta EU-medborgare inte ska diskrimineras i tillämpningen av rätten till bistånd.
- Att Malmö stad upprättar en policy om att personal inte ska uppge information om gömda personers förhållanden till Polismyndigheten eller Migrationsverket
- Verkar för en tryggare tillvaro och stärkt kontakt med välfärdsinstitutioner, myndigheter och verksamheter för papperslösa i Malmö kommun. Det innebär bland annat att ta hänsyn till individers rädsla för utvisning i organiseringen av all typ av kommunal verksamhet.
- Att alla som på något sätt möter flyktingar och papperslösa i sitt arbete har goda kunskaper om regler rörande sekretess.
- Att papperslösa ges möjlighet att ansöka om stöd enligt socialtjänstlagen, på lika villkor som övriga kommuninvånare.

- inrätta en egen pott där föreningar och organisationer som arbetar med utsatta, hemlösa EU-medborgare och papperslösa, kan söka medel för sin verksamhet

Hemlöshet

Hemlösheten i Malmö stad har ökat på grund av strukturell bostadsbrist. Långsiktigt kräver detta att vi trappar upp byggtakten på billiga hyresrätter av god kvalitet. På grund av den strukturella hemlösheten syns idag ett skifte i klientelet som vänder sig till socialtjänsten för att få hjälp med boendet, den strukturella hemlösheten är större än den sociala. Fi Malmö verkar för att Malmö Stad skall ta fram riktlinjer för hur socialtjänsten skall gå tillväga för att agera borgenär vid andrahandskontrakt och/eller bistå med lån för deposition, något som kan vara avgörande för att få ett eget boende. Idag saknas den möjligheten. Många som nu står utan bostad har inte ekonomisk möjlighet att efterfråga de lägenheter som byggs eller finns att hyra. Vidare vill Fi Malmö se att det införs en viljeriktning med nollvision som mål mot hyresvräkningar i hushåll där det finns barn. Vi vill att socialtjänsten ska betala hyresskulder, antingen i form av bistånd eller som lån med återbetalningsskyldighet om det finns betalningsmöjlighet. Detta för att hindra att barnfamiljer med barn upp till 20 år vräks för att familjen saknar ekonomiska förutsättningar att betala hyran. Detta är ett sätt att skapa en mer hållbar vardag för de många barnfamiljer som idag tvingas till ohållbara boendelösningar.

Fi Malmö vill se en utökning av antalet sovplatser för kvinnor i hemlöshet, ingen kvinna skall förpassas till en parkbänk eller trappuppgång på grund av platsbrist i härbärgen. Antal platserna på härbärgen måste vara säkerställa att ingen nödställd ställs på gatan och dels för att öka möjligheterna för utsatta EU-medborgare att få en sovplats i stadens härbärgen, året runt.

Fi Malmö verkar för att Malmö Stad inkluderar socialt utsatta EU-medborgares hemlöshet i sitt arbete mot hemlöshet, som är en grundläggande mänsklig rättighet vi åtagit oss att förverkliga. Vidare vill Fi Malmö att utsatta EU-medborgare ska införas i Malmö Stads statistik kring hemlöshet. Vi ser även ett absolut behov av att kommunen samarbetar med polisen vid eventuell avhysning av utsatta EU-medborgare från tillfälliga sovplatser, detta för att garantera att avhysningen sker med anvisning om vart de berörda kan vända sig för säkra sovplatser. Inom ramen för den ideburna sektorn verkar Fi Malmö för att införa en pott där föreningar och organisationer som arbetar med utsatta och hemlösa EU-medborgare och papperslösa, kan söka medel för sin verksamhet.

Idéburna sektorn

Fi Malmö verkar för att samarbetet med den idéburna sektorn fortsätter att utvecklas och att Malmö stad i sin handlingsplan inkluderar en utvärdering av de tjänster som köpts upp av externa aktörer. Samverkan med regionen behöver också fördjupas, inte minst inom beroendevården där Fi Malmö verkar för att den i sin utformning ska utgå från forskning och beprövad erfarenhet.

Fi Malmö ska verka för

- Att ta fram viljeriktning med nollvision av vräkningar där barn ingår i hushållet
- Att försörjningsstödet ska utökas under sommarmånaderna och jullovet för barnfamiljer
- Att socialtjänsten tar fram arbetssätt för att gå in som borgenär, med möjlighet att låna till deposition för barnfamiljer
- Att Malmö stad i sina insatser mot hemlöshet inkluderar socialt utsatta EU-medborgares hemlöshet i sitt arbete
- Att Ökat stöd ges för arbete mot hemlöshet
- Att Utöka fler sovplatser till kvinnor i hemlöshet
- Att försörjningsstöd ska accepteras som inkomst av stadens hyresvärdar.

Skyddade boenden och stöd till våldsutsatta

Kommunernas socialtjänst har i uppdrag att erbjuda och samordna stöd och skydd för våldsutsatta. Socialtjänstens stöd behöver på flera sätt bli mer utvecklat, långsiktigt och heltäckande. En stark kvinnorörelse har sedan 1970-talet svarat på samhällets bristande stöd till brottsoffren med utveckling av skyddade boenden, stöd och kamp för förbättrade lagar och praxis. Länge var all denna verksamhet helt ideell och samhället såg våldet som en privatsak. Jourerna är ännu beroende av ideella krafter och tillfälliga projektmedel, men har idag ett starkare offentligt stöd och har genomgått en professionaliseringsprocess. Att kvinnojourerna inte är myndigheter och att personal och ideella inte har anmälningsskyldighet är en viktig förutsättning för etablerandet av förtroendefulla relationer med de stödsökande, och därmed för

kvaliteten. Stödet behöver dock bli mer långsiktigt, då många efter den akuta fasen återvänder till en våldsam relation eller till sin familj.

Tjejjourer har funnits sedan mitten av 1990-talet och erbjuder oftast inte skyddat boende, men däremot stödsamtal – via mejl, chatt, telefon och personliga möten – samt arbetar ofta förebyggande med workshops, sommarläger, skolinformation och samtalsgrupper. De senaste åren har vi även sett en framväxt av killjourer och ungdomsjourer för alla kön och könsuttryck.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Fi ska verka för att skyddade boenden och jourer ges mer långsiktig statlig nansiering till basverksamhet, hyra och andra löpande kostnader, samt nansiering av lönekostnader, för att jourerna ska bli mindre beroende av tillfälliga projektmedel. Särskilt skyddade boenden behöver ges stöd att expandera.
- Att personal och ideellt verksamma vid jourerna har tillgång till handledning av professionella personer med adekvat högskoleutbildning.
- Fi ska verka för att det i socionomutbildningen ska ges större utrymme till våld, kvinnofrid, våld i nära relationer, inklusive samkönade sådana, transfrågor, våld i hederns namn, samt om bemötande, skydd och stöd till våldsutsatta. Fortbildning ska erbjudas de socionomer och andra som arbetar inom området.
- Fi ska verka för att Malmö kommuns åläggande att erbjuda tillgång till skyddade boenden i hemkommunen eller annan kommun uppfylls, exempelvis genom att säkerställa tillräcklig andel kommunalägda lägenheter.
- Fi ska verka för att socialtjänsten uppfyller sin skyldighet att hitta ett permanent nytt boende åt kvinnan när hennes skyddsboende-tid går ut.
- F! Ska verka för att våldsutsatta kvinnor ges förtur i bostadskön.

Våld och särskild utsatthet

Personer med fysisk, psykisk och kognitiv funktionsnedsättning, med beroendesjukdom och/eller psykisk sjukdom är överrepresenterade bland våldsutsatta. Av flera anledningar har dessa grupper dessutom svårare att få stöd. Många har negativa erfarenheter av kontakt med myndigheter och professionella

och drar sig för att berätta om övergrepp och annat våld. De ideella kvinnojourerna saknar ofta resurser och ibland kompetens att ta emot våldsutsatta med dessa särskilda behov. Det är heller inte rimligt att begära att ideellt verksamma ska ansvara för stöd och vård till exempelvis våldsutsatta med psykoser, tungt missbruk eller ett utagerande och aggressivt beteende.

- Fi ska verka för att skyddade boenden som möter våldsutsatta med särskilda behov finns att tillgå. Personal med särskild kompetens i den enskildas problematik ska finnas.

Kvinnofrid, våld i nära relationer och våld i namn av heder

Frihet från våld är en grundläggande mänsklig rättighet som staten har det yttersta ansvaret att säkerställa. Våld är en form av maktutövning som tar sig många olika uttryck. Våldsutsatta kan ha skilda behov, varierande handlingsutrymme och olika möjligheter att få sina erfarenheter erkända. Kön är inte alltid den avgörande förklaringen till en individs makt och möjligheter, men i frågan om våldsutövande nns på strukturell nivå en tydlig koppling, då det allra mesta våldet utövas av män.

Kvinnofrid är ett politikområde som utöver sexualiserat våld och våld i nära relationer även innefattar prostitution, sexuella trakasserier och hot. Därtill relaterar det till tvångsäktenskap, förtryck och våld i namn av heder.

Kvinnojourer har som opinionsbildare räddat många enskildas liv och spelat en avgörande roll i kampen för att få våld i nära relationer och annat sexualiserat eller könsrelaterat våld etablerat som samhällsproblem, vilket det krävs gemensamma krafter för att möta. Inte minst har de jourer som har beredskap och kompetens att skydda kvinnor utsatta för våld i namn av heder en avgörande roll för brottsoffren. Dessa kvinnor utsätts för ett kollektivt hot och kan ha svårare att få stöd av myndigheter, samtidigt som de utsätts för rasism och har få alternativa möjligheter till skydd.

Våld i nära relationer handlar i huvudsak om mäns våld mot kvinnor och barn och är i Sverige – och globalt – ett omfattande folkhälso- och säkerhetsproblem med stora samhällsekonomiska konsekvenser. Många kvinnor som lämnar en våldsam relation blir fortsatt utsatta för hot, trakasserier och fysiskt våld. Störst risk för dödligt våld är i samband med separation från förövaren, efter upprepat våld. De esta kvinnor som mördas i Sverige är också mammor. Ofta är barnen närvarande och i drygt hälften

av fallen får förövaren fortsatt vårdnad efter mammans död. Förövaren har således möjlighet att neka barnen behandling för sina psykiska men (se kap Socialpolitik).

Mäns våld mot kvinnor är även ett grundläggande demokratiproblem. Kvinnors rädsla för våldtäkt begränsar rörelsefriheten i det offentliga rummet. Hat och sexualiserade hot mot kvinnor som tar plats i offentligheten, inte minst mot feministiska skribenter och politiker, syftar att tysta, underordna och marginalisera. Feministiskt initiativ ser allt detta våld som varken naturligt eller ofrånkomligt utan ansluter sig till den globala rörelse som arbetar för att våldet ska upphöra.

Människors livsvillkor formas i skärningspunkten för flera olika maktstrukturer. De flesta av oss är privilegierade i vissa avseenden, men underordnade i andra. Makt relaterad till funktionalitet, klass, könsidentitet, rasifiering, sexualitet och ålder spelar en central roll för hur våldet möjliggörs, förstås och hanteras av samhället. Ett sådant mer nyanserat maktperspektiv kallas ibland intersektionellt perspektiv. Omständigheter som missbruk, fattigdom, psykisk ohälsa och förtryckande normer av varierande slag har också betydelse.

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer ska bedrivas systematiskt och långsiktigt. De ekonomiska insatser som kommunen gör skall stå i relation till de faktiska kostnader den här typen av brott medför. Alla åtgärder som syftar till att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer, och till att skydda och hjälpa dem som riskerar att utsättas, måste utgå från ett brottsofferperspektiv. Detta innebär att säkerheten för dem som utsätts eller riskerar att utsättas för våld alltid måste prioriteras. Att stärka brottsofferperspektivet i alla samhällsstrukturer är ett nödvändigt steg mot målet:

Fi Malmö vill verka för att:

- Det våldspreventiva arbetet utvecklas i Malmö och att fokus riktas mot kopplingen mellan maskulinitet och våld, samt med tydliga intersektionella perspektiv
- Fi Malmö ska verka för att polis och rättsväsende enheten i Malmö får fortbildning i kvinnofrid och våld i nära relationer utifrån intersektionella perspektiv.
- Fi Malmö ska verka för att möjligheten att tvinga förövaren istället för den våldsutsatta att byta bostad utreds.
- Arbeta aktivt preventivt mot alla former av våld.
- Förskolor och skolor ska arbeta aktivt våldsförebyggande utifrån normkritik och genuspedagogik.
- Ideella organisationer som jobbar mot allt typ av våld ska även få finansiering av kommunen för att utveckla sina verksamheter.
- Utöka samverkan och samarbete mellan myndigheter för utökad kunskap om våldsrelaterade fall.

- Alla som arbetar inom kommunen ska ha kunskap och kompetens att bemöta och arbeta våldsförebyggande.
- Kommunala verksamheter inom Malmö som jobbar våldsförebyggande ska ha långsiktigt ekonomiskt stöd för en utvecklande verksamhet.
- Fi vill ge mer resurser och hjälp till prostituerade som vill ta sig ur sin situation
- Att mer resurser och hjälp ges till de organisationer som arbetar mot prostitution och människohandel
- Att det införs ett förbud mot reklam för strippklubbar i Malmö
- Att skyddet stärks för kvinnor i samband med angivelse av brottslingar i trafficking.
- Att mer resurser och kunskap ges till olika aktörer för att förebygga människohandel
- Att mer resurser ges till ideella organisationer i Malmö som ger hjälp och stöd till protesterade kvinnor
- Att mer resurser ges till ideella organisationer i Malmö som ger hjälp och stöd till personer som har blivit utsatt för människohandel

Barn och ungdomar i Malmö ska ha ett liv fritt från våld

Var tionde barn i Sverige uppskattas uppleva våld i hemmet och vart tjugonde barn upplever detta våld ofta. Män står för majoriteten också av det direkta våldet mot barn, inte minst vad gäller det grova våldet. Statistiskt finns även ett starkt samband för barn mellan att uppleva en pappas våld mot en mamma och att själv utsättas för direkt våld och sexuella övergrepp. Våld mot barn är alltid oacceptabelt, oavsett vem som är förövare. Avgörande för att barnen ska kunna läka psykiskt är att våldet, hoten och rädslan för ytterligare våld får ett slut.

Barn och unga som kommit till Sverige som ensamkommande befinner sig ofta i en beroendesituation som gör det svårt att kunna prata om våldet en utsätts för.

Våldsutövare kan vara personalen på HVB-hem, familjehem eller god man. Mellan 2014 och 2017 försvann 1736 ensamkommande barn från landets kommuner. Det motsvarar 60 skolklasser. Fortfarande finns ingen vetskap om var 1456 av dessa barn befinner sig. Under tiden de varit försvunna berättar de om en tillvaro fylld av våld och utsatthet. Bland annat berättar barnen om hur de utnyttjats i sexhandel och kriminalitet, och hur de sovit ute på gatan och inte haft något att äta på flera dagar.

Fi Malmö vill verka för att:

- Ge stöd och behandling till barn som utsatts eller exponerats för våld utvecklas och expanderar. BUP i Malmö ska få mer resurs i form av mer personal och personalen ska ha fått ökade kunskap för att ta emot dessa barn.
- skolans elevhälsa och pedagoger i både kommunala och privata skolor och får ökad kunskap om barns utsatthet för våld och övergrepp, inklusive

information om samtal med barn, och på så sätt en ökad beredskap att se och agera för att motverka utsattheten.

- Flera kuratorer i skolan
- För bättre arbetsvillkor och rimligare arbetsbörda för socialtjänstens barnavårdsutredare
- Fi ska verka för att en person som har kontaktförbud inte samtidigt ska ha möjlighet till umgänge med den skyddades och sina gemensamma barn, som det är idag.
- Fi Malmö ska verka för att ge mer ekonomiska stöd till de organisationer som arbetar och hjälpa våldsutsatta barn/ungdomar som t.ex. kvinnojourer och trans-tjejjouren i Malmö.

- Fi Malmö ska verka för att alla utredare i familjerättsärenden och barnavårdsärenden ges fortbildning om kvinnofrid, våld i nära relationer, bemötande och metoder att samtala med barn.
- Förskolor och skolor ska arbeta aktivt våldsförebyggande utifrån normkritik och genuspedagogik.
- Ideella organisationer som jobbar mot allt typ av våld ska även få finansiering av kommunen för att utveckla sina verksamheter.
- Utöka samverkan och samarbete mellan myndigheter för utökad kunskap om våldsrelaterade fall.
- Alla som arbetar inom kommunen ska ha kunskap och kompetens att bemöta och arbeta våldsförebyggande.
- Att alla aktörer som kommer i kontakt med ensamkommande barn och ungdomar får utbildning kring våld och att långsiktig kompetensutveckling ges till personalen inom HVB-hem.
- ökade samarbete mellan migrationsverket och socialtjänsten
- Att ensamkommande barn och ungdomars röst ska höras
- Att det upprättas en handlingsplan för att förhindra att ensamkommande barn och ungdomar försvinner.
- Att hitta de ungdomar som har försvunnit och ge dem ett tryggt hem i Malmö

Våld och förtryck i namn av heder ska upphöra

Fi Malmö arbetar aktivt för att öka kvinnors, barns och ungdomars handlingsutrymme och verkar för en konkret politik mot förtryck och våld i namn av heder. Allt våld måste förebyggas och bekämpas, oavsett vilket uttalat motiv förövaren har. Frihet från våld och rätten att bestämma över sin egen kropp är en grundläggande mänsklig rättighet som måste säkras oavsett hur våldet tar sig uttryck. Med rätt insatser och en långsiktig politik som främjar jämlikhet, delaktighet och mänskliga rättigheter kan alla former av förtryck motverkas. Förbättringar inom rättsväsendet och ökade resurser till jourerna och socialtjänsten ska även komma utsatta för detta slags våld till del, men utöver det krävs särskilda insatser. F! Malmö ser på hedersvåld utifrån ett intersektionellt perspektiv.

Fi Malmö vill verka för:

- Fi ska verka för att personer i Malmö som arbetar inom relevanta professioner, som pedagoger, elevhälsopersonal, kuratorer på ungdomsmottagningar, polis och utredare inom sociala barnvården ges fortbildning om barn- och tvångsäktenskap och andra brott i namn av heder och religion, ur intersektionella perspektiv. Utbildningen ska inkludera riskbedömning.
- Att skolans uppdrag för att säkerställa alla barns rättigheter utvecklas och tillämpas. I uppdraget ska det ingå att informera alla barn, unga och föräldrar om deras rättigheter.
- Att barn och ungdomar som är utsatta för våld och förtryck i namn av heder ska erbjudas möjlighet att byta skola.
- Att de nuvarande insatser som t.ex. boende heder, resursteam heder ska få mer resurs
- Att kvinnojourer, tjej och transjourer får ökad och långsiktig finansiering.
- Att Malmö kommunala politiker ska få utbildning om våld och förtryck i namn av heder via kommunala verksamheten, kompetenscentrum mot våld
- Att alla verksamheter/myndigheter i Malmö som kommer direkt eller indirekt i kontakt med målgruppen ska ha en handlingsplan om hur ska de förebygga, identifiera och bemöta våld i namn av heder.
- Att insatser och kunskap när det gäller förövare ska höjas.
- Att polis, skola och socialtjänst kan höja ambitionerna och skapa en bättre samverkan vad gäller att motverka barnäktenskap.

Ingen tjej ska i Malmö könsstympas

Könsstympning är en allvarlig form av våld, i strid med mänskliga fri- och rättigheter och med negativa konsekvenser för flickors och kvinnors hälsa. Övergreppet begås mot flickor och kvinnor, ofta med syftet att kontrollera kvinnans kropp och sexualitet. Mer än 130 miljoner kvinnor i världen är könsstympade och fortfarande utförs omkring tre miljoner könsstympningar årligen. Det är viktigt att arbetet mot könsstympning utgår från ett antirasistiskt perspektiv och inte inskränker flickors och kvinnors kroppsliga integritet, som vid omotiverade tvångsundersökningar.

- Att ideella organisationen i Malmö som arbetar mot könsstympling ska få mer resurser.

Våld och medborgarstatus

Mänskliga rättigheter samt frihet från våld och förtryck måste alltid vara utgångspunkten i politiken. Alla våldsutsatta bör vidare ges samma möjligheter till skydd och stöd, oavsett medborgarstatus. Ensamstående kvinnor på flykt, med eller utan barn, är en särskilt utsatt grupp. Många har erfarenheter av övergrepp och kan som asylsökande bli fortsatt utsatta på Migrationsverkets boenden. Det är oacceptabelt. Ensamstående kvinnor bör inte tvingas bo tillsammans med främmande män.

Kvinnor och barn utan medborgarskap i Sverige befinner sig i en särskilt utsatt situation om de kommit hit genom anknytning till en svensk medborgare och utsätts för våld av denne. Förövare kan utnyttja det faktum att de utsatta inte kan söka hjälp från myndigheter i fruktan för utvisning. Tvåårsregeln innebär att de som har kommit till Sverige genom anknytning, som äktenskap, inte får fortsatt uppehållstillstånd om en skilsmässa genomförs inom två år. Vissa män konsumerar på detta sätt ett antal kvinnor, utan att samhället reagerar. Kvinnans möjligheter att stanna i Sverige eller att få stöd är begränsade, då samhället skapat ett beroendeförhållande gentemot den svenska parten. Fenomenet är ett uttryck för hur rasism och sexism inte sällan samspelar och förstärker varandra. Regeln ger uttryck för en människosyn där svenska medborgare och personer med uppehållstillstånd ges rätt att utnyttja utländska medborgare, genom att de blir ett bihang till den svenska parten – och detta drabbar oftast kvinnor.

Papperslösa kvinnor som utsätts för våld befinner sig i en mycket utsatt situation. Att söka hjälp eller polisanmäla kan anses omöjligt på grund av rädslan av att bli utvisas.

Fi Malmö vill verka för att:

- Flyktingar och nyanlända i Malmö får kunskap om deras rättigheter när det gäller våld och hur en polisanmäler
- Att papperslösa personer ska kunna polisanmäla när de blir utsatta för våld
- Att anpassade insatser liksom skyddade boende till papperslösa finns i Malmö.
- Kunskapsutveckling hos alla aktörer som arbetar med flyktingar och papperslösa

- Ideella organisationer som jobbar med människor som flytt och papperslösa ska ges möjlighet till långsiktig ekonomi.
- Ett ökat statligt och kommunalt ansvarstagande för att förebygga våld mot alla som befinner sig i Sverige, oavsett medborgarskap. Det gäller även skydd av våldsutsatta mot fortsatt våld samt behandling av utsatta och förövare.
- Att ensamstående asylsökande kvinnor som så önskar ska ges möjlighet att bo endast tillsammans med andra kvinnor och barn.
- Att asylsökande kvinnor som uppger erfarenhet av våld bereds plats på skyddade boenden med stödverksamhet för våldsutsatta. Migrationsverket ska vara skyldiga att informera kvinnorna om deras rätt till skydd och stöd och betala för deras plats på dessa boenden.
- Att kommunen ansvarar för samordningen mellan myndigheter i ärenden som rör våld i nära relationer. De våldsutsatta ska inte själva behöva

HBTQIA+

Våld i samkönade relationer är underskattade problem, som ofta faller utanför mer grundläggande, vardagliga, förståelseramar för våld i nära relationer. Det kan därför ta längre tid innan det upptäcks. Fördomar kan begränsa det stöd som ges, om det alls erbjuds. Homosexuella som inte är öppna med sin sexualitet kan särskilt dra sig för att berätta, och ha svårare att bli trodda. Hbtq-ungdomar som utsätts för våld i hederns namn är en grupp som nästan är helt osynliggjord och som samhällsliga institutioner ännu saknar kompetens att skydda.

- Fi ska verka för att det ska finnas skyddade boende som möter våldsutsatta med särskilda behov. Personal med särskild kompetens ska finnas.

Våld mot äldre personer ska upphöra i Malmö

Våld mot äldre kvinnor i nära relationer är vanligt förekommande. Undersökningar visar att de flesta som arbetar med äldre någon gång har mött våldsutsatta kvinnor i sitt arbete. Äldre kvinnor är i en särskilt utsatt situation då de kan ha särskilt svårt att fysiskt värja sig mot våldet. Den utsatta vill sällan söka hjälp på grund av sin beroendeställning till förövaren, som ofta är make, sambo, särbo, barn, medboende på äldreboendet, gäst på dagverksamheten eller personal. Feministiskt initiativ

verkar för att rutiner för hur personal inom äldreomsorgen och andra som möter dessa kvinnor ska agera när våldet skett.

Fi Malmö vill verka för att:

- En kartläggning om äldre personers mående i Malmö
- Anpassade skyddade boende till våldsutsatta äldre personer i Malmö
- Ökade resurser till och kunskap hos olika aktörer som t.ex., hemtjänstpersonal, personalen i äldreboende och sjukvårdpersonalen om våld i nära relationer.

Utbildning

En Jämlig skola

Ett välfärdssamhälle bygger på en gemensam och jämlig skola, med utrymme för pedagogisk utveckling och respekt för varje individs behov och möjligheter att kunna utveckla självständighet i livets alla skeden. Både förskolan och skolan har en viktig funktion när det gäller att skapa villkor som garanterar alla människors lika värde och möjligheter att använda hela sin potential – oavsett kön, sexuell läggning, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, religion eller trosuppfattning, könsuttryck, könsidentitet, ålder och medborgarskap. I dagens förskola och skola behandlas barn och ungdomar i många sammanhang utifrån stereotypa föreställningar om kvinnlighet respektive manlighet. Att som elev bryta mot dessa normer leder ofta till kränkningar från såväl andra barn som från lärargrupperna och övrig skolpersonal. Rasism i, och i nära anslutning till, skolan bidrar också till otrygghet och begränsning av unga människors liv. Det kan till exempel handla om generaliseringar och stereotyper, sämre behandling, kränkningar och våld. Även diskriminering mot personer med funktionsnedsättning, både socialt och i form av otillgänglighet, är ett problem i dagens skolor. Ingen elev ska nekas plats på grund av särskilda stödbehov. Detta är mönster som måste belysas och brytas; skolan behöver aktivt förebygga maktstrukturer och förhindra kränkningar.

Förskola, grundskola inklusive fritidshem, och gymnasieskola ska vara helt avgiftsfri och tillgänglig för alla, en lag som skärptes i den nya skollagen 2011. Det innebär att avståndet till skolan inte ska spela någon roll, oavsett om eleven kan gå eller måste ta buss ska vägen till skolan vara gratis. Feministiskt initiativ ska verka för att uppmärksamma vikten av gratis kollektivtrafik för skolelever.

I syfte att utveckla den pedagogiska verksamheten i kommunen ska Feministiskt initiativ verka för att Malmö stad ska förhålla sig öppet till väl beprövade pedagogiska alternativ med

vetenskapligt dokumenterat goda resultat. Feministiskt initiativ ska verka för att ytterligare fördjupa och utveckla samarbetet mellan Malmö högskola och Malmö stad i frågor kopplade till förskolor, grundskolor, fritidshem och gymnasieskolor. Syftet är att tillvarata och utveckla den kompetens och de resurser som finns tillgängliga. Verksamheten ska utgå från tydligt definierade mål och alltid genomsyras av ett normkritiskt, intersektionellt och antirasistiskt perspektiv.

F! Malmö ska verka för

- Alla barns fullständiga rätt till utbildning i förskola, grundskola inklusive fritidshem och gymnasium. Det innebär att alla delar av utbildningen ska vara avgiftsfri.
- Att kommunen säkerställer fortlöpande utbildning i, och satsar på, intersektionalitet och normkritisk pedagogik för lärare, annan skolpersonal och föräldrar, samt att intersektionalitet och normkritisk pedagogik genomsyrar hela verksamheten.
- Feministiskt självförsvar, och utbildning om hur normer och föreställningar om manlighet bidrar till att begränsa kvinnor och flickors utrymme i det offentliga rummet, erbjuds på samtliga skolor.
- Att förskolor, grundskolor inklusive fritidshem, och gymnasieskolor ska ha ekonomiska möjligheter att höja lärartätheten, minska elevgrupperna och förbättra lokalerna. /Skola och fritidsverksamhet rustas upp, samt för högre personaltäthet och mindre barngrupper i skola och fritidsverksamhet. Som riktmärke föreslås en gruppstorlek på högst 20 barn i grundskolan.
- Att varje förskola, grundskola inklusive fritidshem, gymnasie- och vuxenskola ska ha en aktiv jämställdhetsplan utformad ur ett genusperspektiv. Kommunen ska ansvara för att den utformade planen tillämpas i praktiken.
- Att vårdnadsbidrag i fortsättningsvis inte ska införas i Malmö kommun eftersom det riskerar att befästa traditionella och begränsande könsroller.
- Att kommunen ökar antalet administrativ personal i skolan, för att minska stress bland övrig personal och elever. Administration är ett eget kompetensområde och Feministiskt initiativ vill att lärare i hela skolan ska fokusera på sitt pedagogiska uppdrag.
- Att all undervisning i Malmö kommun är vetenskapligt grundad och sekulär.
- Att införa Dans i skolan på fler skolor
- Alla grundskolor och gymnasieskolor ska erbjuda frukost och eftermiddagsmål till sina elever.
- Att erbjuda gratis mensskydd genom skolan för alla livmoderbärare
- Ge möjlighet till ett kommunalt veto vid etablering av nya friskolor.

- Friskolor inte ska få neka personer med normbrytande funktionalitet plats och stöd. Friskolorna ska vara öppna för alla och ingen ska nekas på grund av särskilda stödbehov
  - Införa max sex timmars skoldag.
  - Föra en läx- och betygsfri grundskola
  - Sex- och samlevnadsundervisningen är obligatorisk för alla elever och att alla skolor ska ha sex- och samlevnadsundervisning på modersmål
  - Papperslösa barn som går i skolan ska ha fredad väg till och från skolan, att polisen inte ska ha rätt att gripa dessa elever under deras väg till och från skolan.
  - Att alla skolor ska vara fullt tillgängliga för elever med olika funktionsvariationer.
-
- Driva en inkluderande skola. Barn och ungdomar i behov av särskilt stöd ska prioriteras och ges tillräckligt med resurser. Forskningen om, och användningen av, alternativ pedagogik ska stärkas.

Normkritisk pedagogik – jämställdhet och antirasism

Normkritisk pedagogik har sedan mitten av 2000-talet utvecklats som en pedagogisk metod för att utveckla det förebyggande arbetet med kränkningar i skolan. Den normkritiska pedagogiken lyckas till skillnad från till exempel genuspedagogik och andra likabehandlingsmetoder synliggöra flera normer och maktstrukturer som ligger till grund för kränkande behandling. Normkritik handlar om att, istället för att prata om "tolerans" gentemot utsatta grupper, förstå *varför* människor diskrimineras och få verktyg att bryta de strukturer som skapar maktobalans i samhället. Genom att se mekanismerna bakom diskriminering kan vi även se hur olika maktstrukturer samverkar och förstärker varandra. Genom att veta varför diskriminering sker istället för att bara konstatera den, har normkritisk pedagogik förutsättningar att hjälpa oss att förändra samhället i grunden.

I läroplanerna (Lgr11, Lpfö98/10, Lgy11) står det tydligt att förskolor, grundskolor inklusive fritidshem, och gymnasieskolor ska arbeta aktivt med jämställdhet och antirasism. All förskole- och skolverksamhet ska förebygga och förhindra diskriminering och kränkningar. För att det ska vara möjligt måste Malmö kommun garantera resurser att utveckla kompetens som möjliggör ett effektivt och kvalitativt likabehandlingsarbete. Alla lärargrupper ska ges möjlighet till fortbildning i intersektionalitet, normkritik och antidiskrimineringsarbete. *Ge lärare, skolpersonal och elever kunskap om genus, antirasism, hbtq, funktionalitet, demokrati samt sex och samlevnad. Lärare och skolpersonal måste även arbeta självkritiskt med sin roll som förmedlare av kulturarv och traditioner för att undvika ett upprätthållande av maktrelationer och hierarkier*

Sexualundervisningen blir idag ofta åsidosatt i skolan vilket är djupt problematiskt med tanke på hur viktig den är. För att förhindra kränkningar och reproducerande av stereotypa könsroller är ett normkritiskt och öppet förhållningssätt till sexualitet bland det viktigaste i undervisningen. Skolans lärare och personal måste reflektera kring sexualitet och könsidentitet, avstå från att reproducera stereotyper, samt motverka hbtq-fobi och sexism

Mänskliga rättigheter och demokrati i skolan

Feministiskt initiativ vill att mänskliga rättigheter och demokrati ska ha en central roll i skolans verksamhet. I skolan formas individer som ska leva tillsammans i samhället i en anda av förståelse, fred, jämställdhet, jämlikhet och solidaritet. Skolan ska därför fokusera både på kunskapsförmedling och att förbereda barnet för ett ansvarsfullt liv i ett fritt samhälle som bygger på alla människors lika värde. Demokrati och mänskliga rättigheter ska inte bara vara ett undervisningsämne utan genomsyra hela skolans verksamhet. Skolan ska stå upp för värderingar som bygger på alla människors lika värde och motverka krafter som vill sprida rädsla och hat. Detta är idag en del av skolans värdegrund och återfinns i läroplanen men i realiteten uppfylls inte detta och skolan måste därför få det stöd som krävs.

Skolan är en viktig motkraft mot rasism, sexism och populism i det offentliga samtalet. Sociala mediers filterbubblor förstärker idag färdiga åsikter och näthat urholkar demokratin. Elever behöver verktyg för att genomsöka när fakta förvrängs och kunskaper om härskartekniker.

Skolan är en arbetsplats. Detta gäller för lärargrupperna och övrig skolpersonal, barn, elever och studenter. För att alla dessa grupper ska ha inflytande över sin arbetssituation och en god arbetsmiljö måste elev- och studentinflytande, liksom demokratiska arbetsformer inom skola och utbildning, vidareutvecklas och stärkas. För att kunna utveckla kunskap och förmågor måste såväl den fysiska som den psykosociala arbetsmiljön vara stimulerande och trygg. Det innebär ökade satsningar på den fysiska miljön i grund- och gymnasieskolor och att psykosociala aspekter – som trakasserier, diskriminering och annan kränkande behandling – hamnar i fokus. Normgivande lagstiftning utgör en viktig del i det arbetet, men lärosäten och skolor måste också garanteras resurser och kompetens för att kunna bedriva ett effektivt och kvalitativt likabehandlingsarbete. För att underlätta för elever som blivit diskriminerade att påtala problemet hos lärare, skolledning, DO, eller för att de på annat sätt ska kunna få upprättelse, föreslår vi att varje skola ska vara skyldig att ha en anställd kontaktperson i diskrimineringsfrågor. Dessa

kontaktpersoner ska fungera som en länk mellan elever och deras föräldrar å ena sidan och lärargrupperna och övrig skolpersonal å den andra. Kontaktpersonen ska tillvarata elevers intresse när de anser sig ha blivit diskriminerade, och kan med fördel även arbeta med annat förebyggande arbete mot diskriminering.

Kontaktpersonen måste ha kompetens i diskrimineringsfrågor och bör inte vara en lärare då det blir ett skevt maktförhållande om en elev vill anklaga kontaktpersonen för diskriminering och denne är samma person som sätter elevens betyg.

- Kommunala satsningar för att främja elevdemokrati.
- Kommunal satsning på utbildning i konfliktlösning utifrån icke-våldsprincipen för lärare, annan skolpersonal och föräldrar. Konfliktlösning byggd på icke-våldsprincipen ska genomsyra grundskolans och fritidsverksamhetens utbildning. Vidare ska lärargrupperna och övrig skolpersonal samt elever utbildas om hur normer, maktstrukturer och föreställningar om manlighet begränsar individens utrymme i det offentliga rummet.
- En ökad kunskap om diskriminering, normkritisk pedagogik och antirasism. Varje skola ska ha en anställd kontaktperson som ska arbeta med frågor som rör diskriminering och mänskliga rättigheter.

Kultur i skolan

Malmö har ett rikt kulturliv, vilket måste genomsyras och uppmärksammas i all skolverksamhet. Feministiskt initiativ ska verka för att Malmö Stad säkerställer att förskolor, grundskolor inklusive fritidshem, och gymnasieskolor har tillgång till kulturupplevelser och konstnärligt skapande utifrån ett mångfaldsperspektiv. Det ska även finnas en väl utvecklad kulturskola med utbildade lärare.

För att öka läslust och läsförståelse ska varje skola ha ett högkvalitativt skolbibliotek med tillgång till såväl fack- som skönlitteratur. Dessutom måste skolbiblioteken alltid vara tillgängliga, öppna och bemannade med utbildade bibliotekarier. Lugna avdelningar avsedda för studier eller avkoppling ska också vara tillgängliga. Feministiskt initiativ ska verka för att lagen om obligatoriska bibliotek på alla skolor följs.

- Att tillgång till kulturupplevelser och konstnärligt skapande utifrån ett mångfaldsperspektiv ska genomsyra verksamheten i förskolor, grundskolor inklusive fritidshem, och gymnasieskolor.
- Estetiska ämnen får större plats i förskolan, förskoleklassen och grundskolan inklusive fritidshemmet.
- Att införa El sistema på fler skolor

- Feministiskt initiativ ska verka för att lagen om obligatoriska bibliotek på alla skolor följs. Biblioteken ska alltid vara öppna under skoltid samt bemannade med utbildade bibliotekarier.
- Att alla grundskolor och gymnasieskolor har öppna bibliotek och/eller andra lugna rum för möjlighet att studera och koppla av i.
- Kulturskolan har platsgaranti och görs avgiftsfri överallt.

En välmående skolhälsovård

Elevernas välmående måste främjas. Den psykiska ohälsan har ökat bland Malmös unga befolkning. Att det finns en fungerande skolhälsovård är av högsta vikt. Enligt de rekommendationer som finns, bland annat från Svensk kuratorsförening, ska alla skolor ska ha tillgång till en skolkurator som täcker elevernas behov utifrån elevantal vilket är högst 300–400 elever per heltidsanställning. På högstadiet har eleverna större behov av samtal på egna initiativ och där bör elevantalet per skolkurator vara lägre. Vid speciella tider, som vid flyktingkrisen i Syrien då många traumatiserade barn och unga kommit till Sverige, bör Malmö stad anställa flera kuratorer för att möta elevernas behov, och tillgången bör anpassas efter skolornas socioekonomiska upptagningsområde. Skolkuratoren ska ha socionomexamen eller likvärdig utbildning. Feministiskt initiativ ska vidare verka för att Malmö stad garanterar skolhälsovården utbildning i jämställdhet, genus, hbtqia och antirasism för att ge personal möjlighet att med respekt och förståelse bemöta alla individer oavsett könsidentitet, funktionalitet, religion, sexualitet, klass och språk.

- En genomarbetad skolhälsovård med personal som är utbildad i normkritik och intersektionalitet. Alla elever ska ha tillgång till skolkuratorer, psykologer och hälsovårdspersonal.

Modersmål för alla

I Malmö talas 177 olika språk. Det är en rikedom som staden bör ta till vara på. Språk är ett av våra främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Genom språket utvecklas vi och lär oss förstå hur andra känner och tänker. Att ha tillgång till sitt modersmål underlättar annan typ av språkutveckling och lärande på andra områden. Därför ska Feministiskt initiativ verka för att barn med annat modersmål än svenska inom ramen för skoldagen och under hela förskole- och skoltiden, också ska få undervisning i det. Det är alltså elevernas individuella behov som skall styra vilka inriktningar språkundervisningen har. För att ge alla elever likvärdiga möjligheter att utvecklas måste förskolor, grundskolor och gymnasieskolor kunna erbjuda flerspråkiga lärare och personal även på andra områden än i

språkundervisningen. Feministiskt initiativ ska verka för att alla elever ska få det stöd de behöver.

- Att barn med annat modersmål än svenska under hela skoltiden utöver svenska även ska få undervisning i sitt modersmål inom ramen för skoldagen.

Nej till vinster i skolan

Kommunaliseringen, friskolesystemet och det fria skolvalet har resulterat i en ökad segregation bland elever, samt bidragit till felplacering av resurser i skolan.

Feministiskt initiativ ska verka för att Malmö stad tar sitt ansvar och hejdar fortsättningen på en sådan utveckling genom att förbjuda all typ av vinstdriven skolverksamhet. Eventuellt ekonomiskt överskott av skolverksamheten ska återinvesteras i skolorna för att på sikt finansiera högre lärartäthet, fortbildning, utveckling av skolhälsovård, material och ytterligare relevanta förbättringar för elever, lärare och övrig skolpersonal.

- Mot etablering av vinstdriven skolverksamhet.

En hållbar skola

All skolverksamhet ska utgå från hållbarhet. Förskolor, grundskolor inklusive fritidshem, och gymnasieskolor ska förmedla kunskap om miljö- och klimatförändringar samt ge en bild av hur vi kan påverka utvecklingen i en mer positiv riktning. Sopsortering och val av skolmat är exempel på små områden med stora möjligheter att förmedla hållbara förhållningssätt i vardagen.

Feministiskt initiativ ska verka för att den mat som serveras i Malmös förskolor, grundskolor inklusive fritidshem, och gymnasieskolor ska vara näringsriktig, närproducerad och ekologisk. Skolverksamheten ska även informera om fördelarna med en köttfri kost, både ur miljö- och hälsopåverkan, bland annat genom att införa Vegetabilisk kost som norm i alla skolor samt att alla skolor ska införa helt vegetabiliska dagar. Att skolbespisningens verksamhet ska genomsyras av ett hållbarhetstänk är en självklar del av den hållbara skolan. Feministiskt initiativ ska verka för att kommunens förskole- och skolelever ska ha möjligheten att resa gratis med Skånetrafiken. Detta som en del av Feministiskt initiativs vision om den hållbara skolan.

- Att all skolmat ska vara ekologisk, näringsriktig och närproducerad.
- Vegetabilisk kost blir norm i alla förskolor, grundskolor och gymnasieskolor genom att erbjuda minst ett fullvärdigt, vegetabiliskt måltidsalternativ varje

dag. Alla skolor ska även införa helt vegetabiliska dagar.

Förskola

Trygghet är en förutsättning för utveckling och lärande. Små barn behöver omsorg och varje enskilt barn har sina speciella behov. Detta måste vara utgångspunkten i skapandet av en förskola som är rolig, trygg och lärorik för alla. Feministiskt initiativ ska verka för att Malmö stad garanterar tillräckliga resurser för att säkerställa kvalitet och utveckling av förskolan. Vi verkar för att Skolverkets riktlinjer för gruppstorlek i förskolan efterföljs och att det vidtas kraftfulla åtgärder för att öka personaltätheten i allmänhet och andelen utbildade förskollärare i synnerhet. Alla barn har rätt till en trygg förskola med kompetenta vuxna och våra förskolelärare har rätt till en trygg och bra arbetsvillkor.

Som står under rubriken modersmål anser vi att språket är ett av våra främsta redskap för att tänka, kommunicera och lära. Att ha tillgång till sitt modersmål underlättar annan typ av språkutveckling och lärande på andra områden. Därför ska Feministiskt initiativ verka för att barn med annat modersmål än svenska under hela förskoletiden ska få stöd att utveckla sitt modersmål av personer med god kännedom om barnets modersmål.

F! Malmö verkar för bättre arbetsförhållanden och villkor i de kommunala kvinnodominerade omsorgsyrkena, där vi ser hög arbetsbelastning, dåliga arbetsförhållanden och högst andel sjukskrivningar. Malmö Stad ska bli en bättre, och mer attraktiv arbetsköpare och förbättra arbetsmiljön för sina anställda. Det saknas förskollärare i hela Malmö stad och förutom att vi vill införa sex timmars arbetsdag vill vi också minska barngrupperna inom förskola och förstärka med omsorgspersonal i desamma. Vi vill se högre personaltäthet samt ekonomisk kompensation för karensdagen. Alla dessa förslag är också ett sätt att få nyexaminerade studenter att välja Malmö som arbetsgivare. Vi ser det även som en nödvändighet att ta in okvalificerad omsorgspersonal till förskolan för att åtgärda den akuta personalbristen. Vårt förslag är att det högst är en okvalificerad personal per förskollärare och minst två barnskötare. Omsorgspersonal inom förskolan ska fortlöpande ges möjlighet till fortbildning till barnskötare.

Kommunen är skyldig att erbjuda en förskola inom fyra månader efter ansökan om plats, men i Malmö är bristen på förskoleplatser stor och drabbar både föräldrar och barn som då tvingas hitta andra lösningar. Detta i sin tur kan leda till negativ påverkan för löneutveckling, karriärmöjligheter och pension. Fortfarande är kvinnor

den grupp som i störst utsträckning tar ut föräldraledighet, och följaktligen är det då kvinnor som drabbas hårdast av de ekonomiska konsekvenserna. Barnen i sin tur går miste om sin lagstadgade rätt till förskolans pedagogiska verksamhet.

Feministiskt initiativ ska verka för att Malmö stad garanterar resurser till förskolorna så att alla barn får en förskoleplats inom fyra månader.

- Malmö stad verkar för att anställda inom kommunal förskola får ekonomisk kompensation motsvarande karensdag för första sjukdagen
- Malmö stad aldrig uppger om barn till papperslösa tar del av förskola eller skola
- Fler OB-förskolor samt OB-fritidshem i Malmö kommun.
- Fria förskolor inte ska få neka personer med funktionsnedsättning plats eller stöd
- Alla barn och unga ska ha god tillgång till socionom/socialpedagog (kurator), psykolog, skolsköterska och hälsopedagog. Dessa professioner ska omfattas av kompetens gällande genus, funktionalitet, hbtq och antirasism.
- Ökade krav och arbetsuppgifter på förskolan alltid ska gå hand i hand med ökade resurser.
- Fria förskolor inte ska få fördelar gentemot kommunala förskolor.
- Fi ska verka för förbud mot vinstutdelning inom förskolan.
- Skapa en inkluderande förskola. Barn i behov av särskilt stöd ska prioriteras och ges tillräckligt med resurser.
- Barn med annat modersmål än svenska ska få undervisning från förskolan, och genom hela skoltiden, både i och på sitt modersmål samt i och på svenska, detta så långt som möjligt under normal skoltid.
- Förskolor ska erbjuda ett veganskt alternativ till alla som önskar detta, samt att alla förskolor inför köttfria måndagar.
- Barnperspektivet i arbetsmiljöarbetet stärks. Fi ska verka för att föräldrar ska ges rätt att anmäla arbetsmiljöproblem i förskolan till Arbetsmiljöverket.
- Förskolan ska vara avgiftsfri. Garanterad plats i förskola ska gälla alla barn under 6 år. Fi ska verka för obegränsad rätt till närvaro i förskolan för alla barn.
- För arbetskläder för förskollärare och övrig personal i förskolan
- Förskolan rustas upp samt får högre personaltäthet och mindre barngrupper. Som riktmärke föreslås en gruppstorlek på högst 15 barn i förskola. Målet bör vara en genomsnittlig personaltäthet i förskola på högst 4,5 barn per heltidsanställd – då ges möjlighet till mindre grupper för de yngsta barnen och barn i behov av särskilt stöd

Grundskola inklusive fritidshem

Skolan har en bärande roll som förmedlare av demokrati och mänskliga rättigheter, ett långsiktigt och kontinuerligt arbete som ska genomsyras av normkritisk och antirasistiska värdegrunder. Alla lärare och annan skolpersonal ska ha kompetent utbildning och kunskap om hbtq, sex- och samlevnad, genus och funktionalitet. All skolverksamhet ska därtill genomgående arbeta utifrån ett miljö- och hållbarhetstänk.

- Att grundskoleutbildningen innehåller kunskap om miljö och klimat samt att verksamheten bedrivs utifrån ett hållbarhetstänk, med hänsyn till miljön. Särskilda kommunala satsningar på utbildning i miljö- och klimatkunskap för lärare och annan personal ska genomföras.
- Att samtliga som bedriver undervisning i kommunens förskolor och grundskolor ska ha lärarexamen samt att alla som bedriver undervisning i kommunens fritidshem ska ha fritidspedagog- eller lärarexamen.
- Fler OB-fritidshem i Malmö kommun.
- Grundskolan ska vara avgiftsfri. Garanterad plats i fritidshem ska gälla från 6 till 12 års ålder.
- Att alla grundskoleelever i Malmö ska få en jämlik utbildning. Grundskoleutbildningen ska oavsett skola ge eleverna tillräckligt med kunskap inför fortsatta studier och grundskoleelever i Malmö ska ha samma förutsättningar att använda och tillgodose sig kunskap både i och efter grundskolan. Olika skolor ska inte ha olika förväntningar på elevernas prestationer och lärarnas undervisning ska inte vara mer eller mindre kunskapsgivande beroende på skola.
- Att sex- och samlevnadsundervisningen ska bearbetas och utvecklas så att den ger ett bredare perspektiv och inte utgå från heteronormen eller cisnormen utan inkludera HBTQIA som något normalt och något som inte är konstigt eller avvikande. Undervisningen ska även fokusera på vikten av samtycke och ge rum för eleverna att ställa öppna frågor om hur sex- och samlevnad fungerar i praktiken.

Gymnasieskola

Feministiskt initiativ ska verka för en minskad segregering av arbetsmarknaden. Som en del av arbetet med att förebygga att normativa roller styr elevers val efter den obligatoriska grundskolan måste studievägledande personal få kontinuerlig utbildning i genusfrågor, könsidentitet, funktionalitet, religion, sexualitet, klass och språk.

- Alla elevers tillgång till studie- och yrkesvägledning som utgår från ett genus-, funktionalitets-, antirasistiskt och normkritiskt perspektiv.
- Elevers sammanslutningar ska ges rätt till lokaler, och material från skolledningen.
- Elevperspektivet i arbetsmiljöarbetet stärks. Fi ska verka för att elever ska ges rätt att anmäla arbetsmiljöproblem i gymnasieskolan till Arbetsmiljöverket.
- Förbjuda mot vinstutdelning inom gymnasieskolan.
- Alla gymnasieskolor och alla elever ska ha tillgång till heltidsanställd kurator, skolsköterska, psykolog, studie- och yrkesvägledare, social- och specialpedagog samt skolbibliotekarie.
- Elevers sammanslutningar ska ges rätt till lokaler, och material från skolledningen.
- Elevperspektivet i arbetsmiljöarbetet stärks. Fi ska verka för att elever ska ges rätt att anmäla arbetsmiljöproblem i gymnasieskolan till Arbetsmiljöverket.
- Förbjuda mot vinstutdelning inom gymnasieskolan.
- Alla gymnasieskolor och alla elever ska ha tillgång till heltidsanställd kurator, skolsköterska, psykolog, studie- och yrkesvägledare, social- och specialpedagog samt skolbibliotekarie.

Vuxenutbildning

Det ska vara möjligt att utbilda, vidareutbilda och omskola sig under hela livet. Feministiskt initiativ värnar om möjligheten att genom kommunal vuxenutbildning, folkhögskolor, studieförbund, yrkesutbildning med mer göra nya yrkes- och livsval. Vuxenutbildning har dessutom en funktion i arbetet att synliggöra och bryta könsmaktsordningen och förhindra strukturell rasism på arbetsmarknaden samt motverka den könssegregerade arbetsmarknaden. För att det ska vara möjligt ska Feministiskt initiativ verka för att alla lärare, annan skolpersonal och alla elever får grundläggande kunskap om genus, könsidentitet, funktionalitet, religion, sexualitet, klass och språk.

Feministiskt initiativ ska verka för:

- Att företagsutbildningar ska genomsyras av normkritisk pedagogik och aktivt arbeta mot en könssegregerad arbetsmarknad.
- Att all vuxenutbildning har en jämställdhetsplan och att lärare och annan skolpersonal har kompetens i genuspedagogik.
- Att alla vuxna oavsett könsidentitet, funktionalitet, religion, sexualitet, klass, och språk ska ges samma möjligheter till utbildning.
- Att mottagandet av flyktingar bland annat ska innebära direkta möjligheter till språkundervisning.
- Att SFI:s utbildningar ska utgå från ett feministiskt och antirasistiskt perspektiv. Att all vuxenutbildning, inklusive SFI, ska utgå från elevens behov och förutsättningar.
- Att flyktingmottagandet ska ge kvinnor med små barn lika möjligheter som män att komma igång tidigt med svenska för invandrare (SFI) och dessa ska ges möjlighet att tillgodogöra sig utbildningen
- Tvåårsbegränsningen på SFI-utbildningen tas bort. Alla ska ha rätt att få lära sig språket i sin takt.
- SFI-undervisningen ska utgå från ett feministiskt och antirasistiskt perspektiv. Undervisningen ska utgå från individens egna förutsättningar och behov. SFI-undervisningen ska kvalitetssäkras.
- Lärargrupperna ska ges ordinationsrätt.
- De SFI-studenter som inte omfattas av etableringsersättning ska ha rätt till annan form av studiebaserad finansiering.

Djurrätt och djurskydd

Djur är individer

Djur är tänkande och kännande varelser, individer som borde ha rättigheter formade utifrån sina egna behov och förutsättningar. Idag beror djurs rättigheter tvärtom på vilka rättigheter människor anser att djur bör ha i förhållande till människan: djurskydd. Detta handlar om vad människor kan göra för att skydda och bevara andra arter, vilket givetvis är bra men inte tillräckligt. Djurskyddet utformas i ett system där exploatering av djur är norm och leder till att människor tilldelar dem värde inom ramen för detta system. Eftersom djur är varelser med ett egenvärde ska deras rättigheter inte reduceras till en fråga om miljö, ekologi eller skydd från exploatering.

Djurrätt är en feministisk fråga

All partipolitik, inklusive djurrätt, präglas idag av att den maskulina människans blick är världsalltets centrum, något som historiskt sett är starkt sammanlänkat med rasism, sexism, heterosexism, funktion och militarism. Till exempel bygger djurindustrin på exploatering av hondjurs reproduktionsförmågor och på sexuell utnyttjandet av hondjurs kroppar. Detta utnyttjande utförs främst av män och den ekonomiska avkastningen kommer främst män till godo. Feministiskt initiativ ska verka för att den rådande djurrättspolitiska riktningen ska förändras, i enlighet med feministisk ideologi. Djurrätt ska handla om ett jämlikt förhållande mellan människor och andra arter, ett förhållande som måste utgå från förståelse, solidaritet och empati. Att i politiska sammanhang prata om djurrätt som ett balanserat utnyttjande så till vida att miljöpåverkan reduceras eller att plågsam behandling görs mindre plågsam är inte att utgå från alla varelsers lika rätt till värdiga liv. F! ska verka för att all kommunpolitik, följaktligen även djurrättspolitik, genomsyras av arbete mot förtryck.

Problematisera köttätande som norm

Djurrätt ska även handla om att problematisera köttätandet som norm, att äta kött är ett val som människor gör och inte ett oundvikligt biologiskt arv. Det finns bättre kostalternativ än animalisk kost om en vill få i sig de vitaminer och proteiner med mera, som vi behöver för att fungera och må bra. Vegetarianism är en näringslära där en utesluter animaliskt baserad kost: animalier. Det finns olika varianter av vegetarianism så som veganism, utesluter alla animalier i hela livsstilen, vegetarian:

utesluter alla animalier ur kosten, lakto-vegetarian: utesluter alla animalier förutom mejeriprodukter, ovo-vegetarian: utesluter alla animalier förutom ägg.

En kost som minskar ner på någon form av animaliskt baserad kost är att föredra framför en kost som är hel-animalisk, men ur ett djurrättsligt perspektiv är en vegetarisk kost självklar eftersom djur är subjekt och har ett egenvärde och rätt till liv. Att välja att äta vegetariskt ska inte vara avvikande, det måste vara norm.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- En minskad användning av animalier genom att utforma en kommunal policy som utgår från att alternativ till animalier alltid provas först.
- En ökad kartläggning och kontroll över Malmö kommuns konsumtion av animaliska produkter och livsmedel.
- Förbud av produkter testade på djur.
- Att ta fram lättillgänglig information om djurs levnadsförhållanden för de produkter och livsmedel som innehåller animaliska ingredienser.
- Att Malmö politiker och myndigheter samarbetar med djurrättsorganisationer.
- 6. Att vegetarisk kost är norm inom kommunens verksamheter.
- Att djurrätt ur ett feministiskt perspektiv ingår som en del i undervisningen i Malmö stads förskolor, grundskolor gymnasium och fritidshem.
- Att företag som Skånemejeriet och Arla inte ges möjlighet att påverka i skolan genom riktat material till pedagoger.
- Att förskola, grundskola, gymnasieskola och fritidshem serverar vegetarisk kost vid alla måltider.
- Att anställda inom förskola, grundskola, gymnasieskola och fritidshem ges möjlighet till vidareutbildning i vegetarisk matlagning och näringslära.
- Förbud mot användning av djur som underhållning och utsmyckning i Malmö stad, exempelvis akvarier med levande fiskar i vänthallar och receptioner.
- Att Malmö kommun finansierar och på andra sätt bidrar till vetenskaplig kunskapsspridning om djurrätt i form av utbildning och kulturevenemang.

- Totalförbud för cirkus med levande djur.
- Att zoo-verksamheter med instängda djur upphör.
- Att all personal och medarbetare för socialtjänsten utbildas i djurrätt och alltid beaktar djurens förhållande i de hem där utredning inleds.
- Kommunalt stöd till fristäder/shelters för djur som farit illa av och/eller övergivits.
- Kommunalt finansierade sökjourer för katter, hundar och andra bortsprungna djur.
- Större satsning på omhändertagandet av skadade vilda djur inom kommunen.
- Ett djurperspektiv i stads- och trafikplanering, samt i jordbruk för att skapa en bra levnadsmiljö för både vilda och domesticerade djur.

Ekonomi för en hållbar utveckling

Det ekonomiska och politiska samspelet

För att förstå hur en ekonomi fungerar och kan utvecklas måste en se till relationen mellan ekonomin och politik. Relationen bygger på ett samspel där det ena förutsätter det andra. Ekonomin ur ett politiskt perspektiv: Hur vill vi att ekonomin ska se ut och utvecklas i samhället? Politik ur ett ekonomiskt perspektiv: Hur kan ekonomin användas för att förverkliga politik? Dessa två perspektiv sker parallellt med varandra och möts omväxlande.

Varje kommun påverkar den ekonomiska utvecklingen genom beslut om hur finansiering och fördelning av resurser i budgeten ska se ut. Samtidigt är kommunen beroende av ett stabilt ekonomiskt överskott, som kan användas för att utjämna konjunkturen, rådande ekonomiska tillstånd i en ekonomi med avseende på framförallt arbetslöshet, tillväxt och inflation.

Företagande och kommunal utveckling

Öresundsregionen är ett av de mest expansiva områdena i hela Europa. Malmö har hittills satsat stort på att främja entreprenörskap och företagande, vilket Feministiskt initiativ ska fortsätta verka för. För att röja de hinder som kan stå i vägen för ett förverkligande av idéer

ska Feministiskt initiativ verka för minskade regelverk och administrativa bördor. Fler företag ger fler arbetstillfällen och gör Malmö till en mer attraktiv kommun. Därför är det viktigt att det finns goda förutsättningar för företag att etablera sig i Malmö.

De satsningar som görs på nyföretagande har hittills främst inriktat sig på den enskilda individen, men för att öka det nya företagens potential att utvecklas, och samtidigt bestå, behövs olika former av resurser. För att hjälpa människor att förverkliga sina idéer kan en kommun välja att agera riskföretag, det vill säga att bygga upp nya verksamheter, så kallade utvecklingsföretag, i syfte att utveckla nya affärsidéer, organisationer och/eller utvecklingsspår. Ett sådant agerande skapar konkreta förutsättningar för kommunen att möta strukturella förändringar och ta ansvar för den lokala arbetsmarknaden. De företag som får kommunal hjälp ska inte drivas av vinstsyfte, utan istället värna om en kombination av arbetssökandes behov och lokal utveckling.

Att pendla i, till och från Malmö

Malmö är den kommun i Skåne där befolkningen växer snabbast, men det finns fortfarande ett stort antal som pendlar till arbetet från andra kommuner varje dag. I takt med ett ökat behov av mobilitet och en ökad efterfrågan måste det satsas på infrastrukturen i Malmö kommun. Feministiskt initiativ verka för lokala satsningar på infrastruktur.

Kvalitativa välfärdstjänster

Det är idag inte självklart var eventuellt överskott av skattemedel hamnar. För att säkerställa att skattemedel inte hamnar hos privata intressen med mål att maximera vinsten för den privata ägaren ska Feministiskt initiativ verka för att öka resurstilldelningen till välfärdstjänster, samt se till så att eventuellt överskott återinvesteras i verksamheten.

De senaste decennierna har privatiseringar av tjänster inom välfärdssektorn varit ständigt stigande. Många privata företag har ambitioner att kunna ge alla oavsett förutsättningar och erfarenheter likvärdiga välfärdstjänster. Feministiskt initiativ vill värna om en sådan mångfald. I praktiken ser det tyvärr inte ut så. Privata aktörer med krav på ständig ekonomisk vinst har urholkat kvaliteten inom flera sektorer, och konkurrensen mellan de olika aktörerna utarmar möjligheten att erbjuda en kvalitativ och bra verksamhet för alla individer. Att oreglerat låta privata bolag ta ut vinster ur den skattefinansierade verksamhet som utgör basen för välfärden skapar problem. Skattepengar som är avsedda för skola, vård och omsorg ska användas till det de är avsedda, inte till att öka riskkapitalisters och privata aktieägares förmögenheter.

Välfärd finansieras i första hand av primär- och landstingskommunala skatter. Skattemedel i en kommun ska användas för att finansiera välfärden i kommunen. Företag som är verksamma i flera kommuner har idag möjlighet att flytta medel mellan kommuner, dölja vinstuttag och på så sätt undanhålla uppgifter om vad skattepengarna används till.

Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen garanterar en transparent redovisning för hur skattemedel används. Vi efterlyser regler som förhindrar vinstläckage men samtidigt bevarar den valfrihet som uppskattas av medborgare. Huvudprincipen ska vara att den skattefinansierade välfärden bedrivs med ledning av den offentliga sektorn men med inslag av alternativa drivkrafter efter utarbetade non profit- principer, ideella verksamheter utan vinstintressen.

System där garantin för kvalitativa välfärdstjänster överläts till brukarna, som lagen om valfrihet (LOV), innebär i praktiken att ansvaret för kvalitativa välfärdstjänster läggs på barn och äldre, vilket är helt orimligt. Feministiskt initiativ har inga egna resurser att i detalj föreslå den perfekta lösningen på problemen men vi ansluter oss till den breda opinionen som efterlyser kraftfulla begränsningar av vinstutdelning.

Jämlik ekonomi med helhetsperspektiv

Historiskt sett har kvinnor, och de egenskaper som socialt förknippats med dem, nedvärderats till förmån för män. I den ekonomiska politiken har därför omsorg för andra individer och hänsyn till miljön och naturens resurser förbisetts och istället har all vikt lagts till strävan efter ständig tillväxt. Det finns en grundläggande obalans i politiken när ekonomisk tillväxt värderas högre än befintliga resurser. Utan resurserna finns ingenting, i synnerhet inte produktion och ekonomi. Feministiskt initiativ för en politik där respekten för miljö, människor och andra arter är grundläggande. Jordens resurser är ändliga, ett faktum som vi måste ta hänsyn till om vi ska få en hållbar ekonomisk utveckling.

Som det ser ut idag genomsyras de offentliga ekonomiska verksamheterna av patriarkala strukturer, rasism och diskriminering. Staten, kommuner, landsting och regioner har möjlighet att styra budgetens innehåll mot ett mer jämställt resultat, men har hittills snarare ökat klyftorna och upprätthållit de redan befästa strukturerna. För att få en mer sann bild av hur samhällets resurser fördelas och används krävs nya mätningmetoder som även gör det obetalda arbetet synligt, samt redovisar vilka konsekvenser resursfördelning och ekonomiska beslut får för kvinnor, män, barn och miljön. Feministiskt initiativ ska verka för att budgeten genomsyras av hållbarhet och jämlikhet. För att kunna sätta upp mål och utvärdera arbetet ska Fi införa fler mätningmetoder som tar hänsyn till sådant som löneskillnader mellan kvinnor och män, uppskattning av obetalt arbete, energianvändning och avfall, samt värderar human- och socialt kapital.

För att upprätthålla en hållbar ekonomi måste all verksamhet utgå från ett helhetsperspektiv. En kortsiktig besparing kan dyka upp som en kostnad i nästa led, en kostnad som framför allt drabbar de grupper i samhället som redan lever på ekonomiska eller sociala marginaler, så som kvinnor, barn, invandrare och äldre. Feministiskt initiativ ska verka för att all budgetverksamhet sker utifrån helheten och genomsyras av ett genusperspektiv.

För att säkerställa att alla ekonomiska beslutsprocesser sker utifrån ett jämställdhetsperspektiv ska Feministiskt initiativ verka för att perspektivet genomsyrar allt arbete, oavsett om det gäller integrering, budgetering eller revision. Som en del av ordinarie

verksamhet på alla nivåer och inför allt beslutsfattande ska konsekvenser för kvinnor, män och barn analyseras utifrån samma perspektiv. Jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering har potential att vara effektiva verktyg för synliggörande av orättvisor så som patriarkala strukturer, rasism och diskriminering, om det genomförs på ett konkret och kunskapsbaserat. Feministiskt initiativ ska arbeta för att metoderna utvecklas ytterligare och används som ett verktyg i den ekonomiska politiken.

Human- och socialkapital

Det välfärdssamhälle som byggdes upp under 60- och 70-talets Sverige har de senaste åren raserats. Nedskärningarna påbörjades innan de privata aktörerna gjorde sitt intåg på välfärdsmarknaden. Till exempel är det idag 25 procent större barngrupper i förskolan än det var 1985. Det är också tre gånger så många barn per anställd på fritids idag än det var 1980. En tredjedel av kommunal personal tvingas gå ner i arbetstid under småbarnsåren på grund av att barnomsorgen inte är tillgänglig när de jobbar. Inom äldreomsorgen är utvecklingen ännu sämre. De över 80 år som får offentligt finansierad äldrevård har minskat från 62 procent 1980 till 37 procent 2006, och det fortsätter. 100 000 personer har gått ner i arbetstid för att ta hand om sina äldre anhöriga när äldreomsorgen inte räcker till. Det här är inte en hållbar utveckling. Investeringar i humankapital, så som hälsa och kunskap, och socialt kapital, så som social tillit och väl fungerande institutioner, har en avgörande betydelse för ett lands välbefinnande. Det största hotet mot en jämlik välfärd är nedskärningar. Feministiskt initiativ ska verka för att kommunen investerar i human- och socialkapital för ett ökat välbefinnande. En offensiv socialpolitik bidrar till att stabilisera efterfrågan i samhällsekonomin och hålla sysselsättningen uppe. En offentlig sektor med bra löneläge ger en stabilitet i ekonomiskt svajiga lägen.

Feministiskt initiativ ska verka för:

- Att alla reformer på samtliga politiska nivåer ska innehålla konsekvensanalyser utifrån ett maktperspektiv.
- En hållbar ekonomisk utveckling i kommunen.
- Ett utjämnande av osakliga löneskillnader, med fokus på skillnaden mellan kvinnor och män.
- Alternativa mätningmetoder för den ekonomiska utvecklingen av budgeten.
- En jämlik fördelning av kommunens ekonomiska resurser efter behov och förmåga.
- En ökad tilldelning av resurser för att gynna välfärden.
- Ett större nationellt samarbete mellan offentliga och privata aktörer, samt lokala och regionala satsningar.

- Ökade satsningar på kommunens infrastruktur.
- Minskade ekonomiska klyftor.
- Ett näringsliv genomsyrat av öppenhet och jämlikhet.
- Att främja entreprenörskap och samverkan inom samtliga samhällsskikt.
- Att ta bort vinster i välfärden och säkerställa ett ansvarsfullt ägande inom den offentliga sektorn. Allt överskott ska alltså sparas och/eller återinvesteras i verksamheten eller återbetalas till stat eller kommunen.
- En effektiv upphandlingspolitik där det alternativ som bäst tillgodoser medborgarnas behov ges förtur.
- Att finansieringsprincipen används även vid transfereringar såsom sjukpenning och arbetslöshetsersättning.
- Att förbjuda möjligheten att genom uppköp omvandla skattefinansierade investeringar till privat förmögenhet.
- Att alla verksamheter och enheter inom kommunen där minst 50 procent av verksamheten finansieras med skattemedel åläggs att öppet redovisa sin ekonomi. Detta gäller oavsett driftsform.
- Ökade ekonomiska resurser för att främja miljön, så som användning av förnybar energi och ökat antal ekologiska jordbruk.
- Att starta kommunala utvecklingsföretag för att ge möjlighet till nya affärsidéer, organisationer och/eller utvecklingsspår.

Offentlig upphandling

De inköp av varor och tjänster som görs av den offentliga sektorn regleras av speciella lagar och regler. Syftet med reglerna är att säkerställa att myndigheter behandlar alla som vill få affärskontrakt med den offentliga sektorn lika.

Council of European Municipalities and Regions, CEMR, är en organisation för samarbete mellan nationella kommun- och regionförbund i Europa, såsom Sveriges kommuner och landsting. Den europeiska jämställdhetsdeklarationens inriktning är att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla verksamheter. Malmö kommun har skrivit under CEMR-avtalets riktlinjer för offentlig upphandling vilket i praktiken bland annat innebär att utarbeta, anta och genomföra en handlingsplan för jämställdhet. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för kontinuerlig uppföljning och utvärdering av hur kommunen följer avtalet.

I takt med ett ökande utbud av marknadsaktörer i offentligt finansierad verksamhet och förändrade ekonomiska villkor för kommunen måste hållbarhet och minskat utnyttjande av ändliga resurser vägas in i alla delar av upphandlingsprocessen. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att kommunen har som regel att alltid förbättra hållbarhetsvillkoren i varje offentlig upphandling.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av CEMR-avtalet. 53
- Att kommunen har som regel att alltid förbättra hållbarhetsvillkoren i varje offentlig upphandling.

En feministisk syn på arbete

En feministisk syn på arbete är en mänsklig syn på arbete. Det innebär arbetsplatser med utrymme för olika förmågor och erfarenheter, arbetsplatser som erbjuder hälsosamma miljöer och trygghet för alla. Det handlar om våra mänskliga rättigheter. Vi har rätt till goda arbetsvillkor. En feministisk syn på arbete ifrågasätter den rådande synen på arbete, där arbete är en förutsättning för ett högt värderat samhällsdeltagande och försörjning. Lönearbete är en del av livet, inte hela livet. Feministiskt initiativ Malmö vill bygga ett samhälle där tid inte är synonymt med pengar vilket förutsätter en ny syn på arbete, och en ny syn på relationen mellan arbete och fritid.

Arbetstidsförkortning – tid för livet

Som ett led i en feministisk syn på arbete ska Feministiskt initiativ Malmö verka för en generell förkortning av arbetstiden till 6 timmars arbetsdag. Det innebär att sex timmar är en heltidsdag, och att en heltid arbetsvecka är 30 timmar. Det betyder i sin tur att vi får 40 timmar varje månad över till att göra andra saker än att vara på en arbetsplats. Jämfört med i dag skulle vi då få en hel arbetsvecka över till sådant som fritid, träna, sova, resa, läsa, relationer som till exempel de mellan barn och föräldrar och andra närstående och alla skulle få större utrymme att delta aktivt i samhällslivet.

Förkortade arbetstider handlar också om att kunna fördela arbetet jämlikt och hälsosamt: istället för att en del yrkesgrupper jobbar ihjäl sig och andra inte får jobba alls ska vi fördela den totala arbetstiden mellan alla samhällsinvånare som kan och vill arbeta. Eftersom samhällssystemet kräver att en arbetar för att kunna försörja sig samt få skydd i säkerhetssystemet måste tillgången till arbete ses som en mänsklig rättighet. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för omstrukturering av rådande arbetsvillkor; alla ska ges möjlighet

att försörja sig. Arbetstidsförkortningen blir på så sätt en grundpelare i det feministiska arbetet för ett demokratiskt och jämlikt samhälle: vi bygger och deltar i samhället tillsammans.

F! Malmö ska verka för

- En generell arbetstidsförkortning till 6 timmar per dag för anställda inom Malmö Stad.
- Att fasta heltidsanställningar fortsatt ska vara regel för alla anställda inom Malmö Stad. Heltiden ska innebära 6 timmars arbetsdag.

Rätten till heltid

Arbetets innehåll och villkor är avgörande för den arbetande människans välmående. Otrygga anställningar, som till exempel ofrivillig deltid, får inte sällan drastiska ekonomiska konsekvenser, både direkta och långsiktiga på till exempel pension, och de som främst drabbas av konsekvenserna är kvinnor. Parallellt med kraven på arbetstidsförkortning kräver Feministiskt initiativ Malmö att den ekonomiska problematik som deltid medför uppmärksammas. Detta för att förändra kvinnors positioner i samhället och komma till rätta med de problem den ofrivilliga deltidsarbetslösheten medför. Åtgärden skulle dessutom tydliggöra att organisatoriska samband och kostnader för bristande planering och styrning, som idag bärs av enskilda kvinnor ska överföras till organisationen. Exempel på ett sådant organisatoriskt samband är när sjukskötare i brist på ansvarig personal tvingas täcka upp för sådant de inte har kompetens för/som inte ingår i deras ansvarsområden, vilket kortsiktigt resulterar i billigare arbetskraft men övertid, och långsiktigt kan resultera i utarbetade kroppar och bristande omsorg av patienter.

Reglerna för tidsbegränsad anställning måste också ses över så att verksamheter med återkommande och förutsebara behov av extra personal åläggs inrätta resurspooler med tillsvidareanställd personal för att möta behoven. På så sätt begränsas möjligheten att rekrytera vikarier för korta inhopp och istället kan verksamheterna förses med kompetent extrapersonal. Deltidsanställning resulterar i sämre tillgång de socialförsäkringssystem som lönearbetet ska garantera, så som sjukpenning, a-kassa och pension. Heltidsanställning är alltså grundläggande för att säkerställa ekonomisk trygghet i såväl arbetslivet som i de fall då en av olika anledningar inte kan arbeta.

Feministiskt initiativ Malmö vill se en tryggare arbetsmarknad där fasta heltidsanställningar, det vill säga tillsvidareanställningar, ska vara regel inom hela arbetsmarknaden. Därutöver ska alla arbetsplatser aktivt arbeta med rättighet- och diskrimineringsfrågor, för att det ska bli möjligt att garantera trygga arbetsplatser.

Arbetets villkor

Sedan 1980-talet har kvinnor haft högre sjukfrånvaro jämfört med män och försäkringskassan visar att sannolikheten att bli sjukskriven är 30 procent högre för kvinnor än för män redan 2 år före första barnet. Två år efter andra barnet är sannolikheten för sjukskrivning mer än dubbelt så hög för kvinnor än för män. När arbetsbördan hemma är som tyngst, kombinerat med ett ansvar på arbetsmarknaden, ökar alltså sannolikheten för kvinnor att bli sjukskrivna. Det här är ett bevis på att den ojämställda arbetsmarknaden slår hårdast mot kvinnor, men även faktorer som utbildningsnivå, etnicitet, klass, bostadsort spelar stor roll.

Eftersom vårt samhällssystem bygger på arbetet som verktyg för försörjning och överlevnad är människors välmående starkt sammankopplat till arbetets organisation och välfärdens uppbyggnad och utbyggnad. När villkoren inom de olika kommunala verksamheterna försämras, med minskade resurser och fler arbetsuppgifter per enskild anställd men till oförändrat låg lön, försämras alltså även de anställdas hälsa. Det nämnda exemplet är "välfärds" Sveriges verklighet idag, bristande resurser som ger utslag i sjukförsäkringen. Idag är psykisk ohälsa, så som stress och depression till följd av otillräcklighet, den vanligaste orsaken till det alltjämt ökade antalet sjukskrivningar bland anställda i kommun och landsting. De som drabbas hårdast är kvinnor.

Arbetsmiljöproblematiken har alltså en tydlig könsdimension. Kvinnodominerade arbetsplatser har en arbetsmiljö som i högre utsträckning leder till förslitningsskador och långtidssjukskrivningar. Den ökade pressen på arbetsmarknaden drabbar kvinnor särskilt hårt, eftersom de fortfarande i stor utsträckning tvingas axla huvudansvaret för familj och hem. Feministiskt initiativ Malmö vill vidta åtgärder för att minska ohälsan, och anser att det är nödvändigt att analysera ohälsan ur ett könsperspektiv.

För att bryta dessa negativa mönster måste arbetsmarknaden bli flexibel och omstruktureras till att utgå från alla människors villkor. Anställda ska garanteras kompetensutveckling, möjligheter att ta tjänstledigt för att underlätta byte av jobb, och en strukturerad arbetsrotation bör införas för att förebygga arbetsskador. Inrättande av speciella resurspooler ska dessutom göra det möjligt för företag och institutioner att samarbeta om arbetskraft och möjliggöra jobbrotation mellan företag/institutioner.

Feministisk arbetspolitik innebär minskad arbetsbörda och jämnfördelat arbete, och det är politikernas ansvar att skapa förutsättningar för det. Vi ska bygga ett samhälle där alla känner sig trygga på arbetsplatsen, och där vi inte far illa av att arbeta. När vi arbetar ska vi må bra.

Lönefrågan

Även bland de som jobbar heltid, idag 40 timmar i veckan, finns de som har svårt att få ekonomin att gå ihop. Den strukturella löneskillnaden mellan kvinnor och män syns framförallt i de kvinnodominerade sektorerna som vård, skola och omsorg, där lönenivån är mycket låg i jämförelse med sektorer som domineras av män.

Malmö kommun har ett av landets lägsta lönelägen vilket leder till att kommunalanställda har sämre förutsättningar i socialförsäkringssystemet så som sjukpenning, a-kassa och pension. Genom att hålla löneläget nere i Malmö Stads verksamheter förstärks den strukturella lönediskrimineringen. Anställda inom vård- och omsorg löper en större risk att utsättas för smitta och tillfällig sjukdom som förkylning och influensa. Eftersom karensdagen, första dagen en behöver avstå från arbete på grund av sjukdom, är obetald påverkar detta givetvis också lönenivån, och kvinnor i synnerhet.

Feministiskt initiativ Malmö kräver att all typ av diskriminering motarbetas och ska därför verka för att kommunen både höjer löneläget generellt, samt inför en lägsta lönenivå som utgår ifrån ett feministiskt perspektiv, till exempel att ensamstående småbarnsföräldrar kan leva på lönen.

Feministiskt företagande

Eget företagande eller småföretagande är former för yrkesutövning som rymmer betydligt fler män än kvinnor. Mindre än en tredjedel av Sveriges företag drivs av kvinnor. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att kvinnor som vill starta företag i Malmö får samma möjligheter som män.

För att utveckla arbetsmarknaden behövs nya idéer och verktyg för att genomföra dessa. Dagens satsningar på nyföretagande är framför allt inriktat på att stimulera enskilda individer till att starta eget. För att skapa företag med potential att överleva och utvecklas krävs dock olika former av resurser. Ett annat sätt att ge grogrund för nya och goda idéer är att kommunen kan gå in som "riskföretag", det vill säga bygga upp nya verksamheter, så kallade utvecklingsföretag i syfte att utveckla nya affärsidéer, organisationer och/eller utvecklingsspår. Den nya utvecklingsformen skulle skapa konkreta förutsättningar för kommuner att möta strukturomvandlingar och ta ansvar för den lokala arbetsmarknaden. Dessa företag får dock inte drivas i vinstsyfte, utan med målet att "bryta ny mark" och förena arbetssökandes behov av arbetstillfällen med behoven av lokal utveckling.

Unga lönearbetare

Som ung och arbetslös kan det vara extra svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, och en riskerar ofta att gå arbetslös under långa perioder. Unga som ännu inte etablerat sig på arbetsmarknaden och därför inte har rätt till a-kassa hamnar i ett ekonomiskt beroende av föräldrar eller sociala myndigheter. Ytterligare är ungas förutsättningar för att få heltidsarbete och fasta anställningar mycket sämre än för äldre med erfarenhet, vilket bidrar till att de ungdomar som ändå lyckas få arbete har svårt att uppfylla kraven för arbetslöshetsförsäkringen. Feministiskt initiativ Malmö vill se fler heltidsanställningar och ska verka för att kommunen arbetar med målsättningen att byta ut visstidsanställningar mot fasta trygga anställningar.

Utan arbete ökar risken för utanförskap på arbets- och bostadsmarknaden, och i sociala nätverk. Även risken att drabbas av psykisk ohälsa blir större. Ungdomar från särskilt utsatta grupper som saknar fullständig grundskole- och gymnasieutbildning samt unga med utländsk bakgrund har svårast att komma in på arbetsmarknaden, och drabbas alltså i större utsträckning av den diskriminerade arbetsmarknaden. Kommunen har ett avgörande ansvar att ge alla individer lika möjlighet till försörjning och därför ska Feministiskt initiativ Malmö verka för att öka samarbetet mellan skola och arbetsplatser, inte för att tvinga unga in på arbetsmarknaden utan för att ge dem verktyg för framtiden.

F! Malmö ska verka för

- Att alla insatser riktade till unga utanför arbetsmarknaden präglas av ett normkritiskt perspektiv, det vill säga att det utgår ifrån ungdomens villkor i livet, och plats i verksamheten.
- Att alla som arbetar med insatser riktade till unga utanför arbetsmarknaden har ett människorättsperspektiv som inkluderar ett hänsynstagande till kön, klass, sexualitet, etnicitet och funktionalitet.
- Att kommunen, med hjälp av lokala företag, ska kunna erbjuda kvalificerade praktikplatser till ungdomar upp till 25 år.
- Att kommunen, i samarbete med skolor och lokala företag, ska kunna erbjuda sommarjobb till alla unga, upp till 25 år.
- Att sommarjobb till ungdomar skapas i många olika kommunala sektorer för att bredda ungdomars erfarenheter och motverka en segregerad arbetsmarknad.
- Ett mer utvecklat samarbete mellan skola, kommun och arbetsmarknad för att få ungdomar upp till 21 år i betald sysselsättning.
- Att det kommunala uppföljningsansvaret utökas till att även erbjuda insatser för ungdomar som inte försörjs av sina föräldrar, men önskar hjälp till sysselsättning.

Basinkomst

Basinkomst, eller medborgarlön, innebär att människor får en villkorslös inkomst utan krav på motprestation, en inkomst som går att leva på. Det finns en rad olika argument för basinkomst. Framförallt handlar basinkomst om en ökad trygghet och frihet för människan.

Men det handlar också om att dirigera om kostnader i vissa samhällsfunktioner, som a- och försäkringskassa, till basinkomsten, detta innebär en minskad kontroll över individen.

Att införa basinkomst skulle på många sätt bidra till målet att nå ett jämställt och jämlikt samhälle, eftersom det skulle öka förutsättningarna för en trygg och hälsosam tillvaro för alla oavsett kön, föreställningar om ras/etnicitet, funktionalitet, klass, könsuttryck, könsidentitet, ålder, arbete. Men det är ett obeprövat system som om det slog fel lika gärna som rådande system skulle kunna upprätthålla, eller till och med förstärka, könsmaktordningen. Basinkomsten skulle kunna leda till att kvinnor i ännu högre grad lägger sin tid på obetalt arbete och män fortsätter att lönearbeta, med stigande löner. Feministisk politik handlar om att frigöra människor från begränsande system och strukturer, att ge individer möjlighet att kunna göra livsval utan att vara begränsade av ekonomiska faktorer. Feministiskt initiativ Malmö vill därför arbeta politiskt för att införa avgränsade testprojekt med basinkomst i kommunen, för att få en praktisk möjlighet att utvärdera basinkomst som ett möjligt ekonomiskt system, och för att bevisa att mänskligheten inte är beroende av rådande kapitalistiska struktur utan att strukturen i sig är beroende av att vi upprätthåller den.

F! Malmö ska verka för

- Att avgränsade projekt med basinkomst genomförs i Malmö kommun.

Diskriminering i arbetet

Malmö stad är en stor arbetsgivare så beslut som rör arbetsmarknaden, så som löner, arbetsvillkor och arbetstid, påverkar många invånare och är enormt viktigt att räkna in i arbetet för ett jämställt och jämlikt samhälle.

Feministiskt initiativ Malmö strävar efter ett samhälle där människor känner sig fria och har makt att påverka sina liv och sina arbetsplatser. Vi vill se en trygg arbetsmarknad utan diskriminering, våld och hot. Diskriminering handlar inte bara arbetsmiljö utan i lika stor grad rekrytering och anställning. Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att alla delar av arbetslivet ska genomsyras av ett människorättsperspektiv som utgår från att alla oavsett kön, klass, sexualitet, etnicitet och funktionalitet, ska ha samma rättigheter och möjligheter i arbetslivet.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för att årligen genomföra en kartläggning hur anställda i Malmö kommun upplever diskriminering. Denna kartläggning ska sen ligga till grund för en handlingsplan för likabehandlingsarbetet i kommunen.

Människor med psykisk eller fysisk normbrytande funktionalitet diskrimineras både genom aktiv uteslutning i rekryteringsprocesser och genom otillgänglighet på arbetsplatser.

Rasifierade personer, personer med namn som inte uppfattas som svenskt, homosexuella, transpersoner med flera tvingas ofta ta otrygga anställningar, får sämre utvecklingsmöjligheter, och saknar inflytande över arbetsförhållanden. För att skapa ett jämlikt arbetsliv måste kommunen aktivt ta ett mycket större ansvar mot diskriminering.

För att det ska vara möjligt krävs att arbetskraften omvärderas. Arbetsmarknaden måste utgå från att människor är olika, så att alla olika förmågor som ryms i samhället kan tas tillvara på, och så att alla individer får lika möjlighet att leva så självständiga liv som möjligt.

Feministiskt initiativ Malmö ska verka för:

- En feministisk syn på arbete och arbetsvillkor.
- Att deltidsarbetande i kommunens verksamhet som önskar heltid ska kompenseras med heltidslön tills det finns en heltidstjänst tillgänglig.
- Lika lön för lika arbete för anställda inom Malmö stad.
- Att löneläget uppvärderas generellt i Malmö stad, samt omfattas av ett feministiskt perspektiv och en rimlig levnadsnivå.
- Att en lönekartläggning baserat på kön görs varje år och ligger till grund för den årliga lönerevisionen.
- Att den individuella lönesättningen inte sätter för stora krav på den enskilda medarbetaren att löneförhandla.
- Att fler företag inom kommunen ägs och drivs av kvinnor.
- Att kommunen kan gå in som "riskföretag", det vill säga bygga upp nya verksamheter så kallade utvecklingsföretag, i syfte att utveckla nya affärsidéer, organisationer och/eller utvecklingsspår.
- Att alla offentliga upphandlingar ska innehålla en antidiskrimineringsparagraf. Jämställdhetsplaner, mångfaldsplaner, likabehandlingsplaner eller motsvarande ska bifogas vid varje anbud.
- Att utveckla metoder för rekryteringsprocesser som är fria från diskriminering i alla led.
- Att kvalifikationskrav vid rekrytering till den offentliga sektorn måste vara så tydliga som det är möjligt och utformade för att motverka diskriminering.
- Att arbetet med arbetslösa med försörjningsstöd utgår från ett människorättsperspektiv som inkluderar hänsyn till kön, klass, sexualitet, föreställningar om ras/ethnicitet och funktionalitet.
- Att arbetssökande som saknar kunskaper i svenska får möjlighet att först och främst öka sina svenska kunskaper innan de hänvisas till arbetssökande.

- Att asylsökande som behöver kompletterande utbildning för att möjliggöra ett arbete ska erbjudas detta.
- Ett ökat samarbete mellan arbetsförmedlingen, socialtjänsten och SFI i syfte att öka möjligheten för utlandsfödda att lättare komma in på arbetsmarknaden.
- Ett bättre samarbete mellan olika instanser och myndigheter som arbetar med olika socialförsäkringar, detta grundar sig i ett människorättsperspektiv och fungerar som ett delmål mot en samlad socialförsäkring.
- Att fler arbetssökande ges möjlighet till praktikplatser och utbildningar så att deras kompetens används och utvecklas.
- Att rekryteringsprocesser inom Malmö stads verksamheter görs utifrån ett människorättsperspektiv.
- Att Malmö stad fortsatt gör lönekartläggningar varje år för att korrigera osakliga löneskillnader.
- Ökad bemanning i den offentliga sektorn.
- Ökad satsning på åtgärder som förbättrar arbetsmiljön inom kommunens vård- och omsorgssektorer.
- Att anställda inom Malmö stad ska ha rätt till schemalagd, arbetsgivarsubventionerad friskvård under arbetstiden.
- Att de åtgärder som det beslutas om efter genomgångna skyddsronder och arbetsmiljöenkäter, ska uppföljas kontinuerligt. Uppföljningarna avrapporteras till de politiska nämnderna.
- Att arbetsledare på olika nivåer samt personal på personalavdelningar fortbildas i hur man utgår från mänskliga rättigheter och ett könsmakts-, antirasistiskt-, funktionalitets och hbtq- perspektiv i arbetet.
- Att rekryteringsprocessen till den offentliga sektorn ska vara utformad för att motverka all sorts diskriminering.
- Att utbildning, meriter, och arbetserfarenheter från andra länder än Sverige ska tas bättre till vara och ses som en resurs.
- Att förbättra arbetsmiljön och de anställdas inflytande genom att all personal inom kommunen utbildas i tekniker som främjar demokratiska arbetsplatsträffar.

- Att dokumentation av hur demokratin fungerar på arbetsplatsen redovisas i verksamhetsberättelsen.
- Att det ska finnas tid för kvalitetsutvecklingsarbete på arbetstid.
- Att alla anställda inom Malmö stad endast ska använda sig av porrfria hotell på tjänsteresa och i konferenssammanhang.